

COMMISSION SPECIALE
RELATIVE AU TRAITEMENT
D'ABUS SEXUELS ET DE FAITS
DE PEDOPHILIE DANS UNE
RELATION D'AUTORITE, EN
PARTICULIER AU SEIN DE
L'ÉGLISE

du

LUNDI 31 JANVIER 2011

Après-midi

BIJZONDERE COMMISSIE
BETREFFENDE DE
BEHANDELING VAN SEKSUEEL
MISBRUIK EN FEITEN VAN
PEDOFILIE BINNEN EEN
GEZAGSRELATIE,
INZONDERHEID BINNEN DE KERK

van

MAANDAG 31 JANUARI 2011

Namiddag

La séance est ouverte à 13.40 heures et présidée par Mme Karine Lalieux.

De vergadering wordt geopend om 13.40 uur en voorgezeten door mevrouw Karine Lalieux.

Audition de Mme Danièle Reynders, présidente du Conseil des procureurs du Roi et procureur du Roi de l'arrondissement judiciaire de Liège
Hoorzitting met mevrouw Danièle Reynders, voorzitter van de Raad van procureurs des Konings en procureur des Konings van het gerechtelijk arrondissement Luik

La **présidente**: Nous allons d'abord entendre Mme Reynders, présidente du Conseil des procureurs du Roi et procureur du Roi de l'arrondissement judiciaire de Liège.

Comme pour les personnes qui vous ont précédée, nous allons vous entendre sur les points qui intéressent cette commission spéciale – et vous connaissez les objectifs de cette commission – et ensuite, les commissaires poseront des questions, auxquelles nous laisserons répondre.

Danièle Reynders: Madame la présidente, mon exposé ne sera pas bien long. Vous avez eu l'amabilité de m'inviter et je réponds à votre invitation sous la première casquette de présidente du Conseil des procureurs du Roi.

J'imagine que la question qui vient à l'esprit est le fameux protocole ou la note ou l'accord intervenu.

Comment en ai-je eu connaissance? C'est à la lecture du procès-verbal de la réunion du Collège des procureurs généraux du 11 mai. Dans ce

procès-verbal, il était question d'une lettre adressée par le ministre de la Justice à M. Adriaenssens et il était question de la problématique des abus sexuels dans le cadre d'une relation pastorale.

La deuxième approche. Le Collège s'est encore réuni au mois de juin et au mois de juillet, et les procès-verbaux de leurs réunions ne mentionnent plus ce sujet à l'ordre du jour. Dans le procès-verbal du mois de mai, il était question d'une réunion entre le Collège et M. Adriaenssens. Je n'ai aucune information à ce sujet-là. Et le Conseil des procureurs du Roi va se réunir, comme chaque année, le deuxième vendredi du mois de septembre. Cette année, c'était le 10 septembre 2010.

Fait également partie de ce Conseil, le procureur fédéral. Il y avait un ordre du jour à cette réunion et un point a été ajouté, le vendredi 10 septembre. C'était de savoir quelle était la situation, puisque tous les procureurs étaient interpellés et intéressés par les perquisitions qui avaient eu lieu au mois de juin et par le dossier, qui est toujours pour le moment à l'instruction chez M. De Troy.

La question qui nous préoccupait était celle de savoir comment savoir ce qu'il y a, quelle est la saisine du juge d'instruction pour, si chaque procureur était saisi par un préjudicié, par une victime, ne pas entamer un dossier pour lequel il y aurait déjà une enquête qui est menée à Bruxelles. Donc, après une longue discussion, le procureur fédéral a aussi donné de l'information aux membres du Conseil en ce qui concerne les relations et les réunions qu'il avait pu avoir, tant avec le Collège qu'avec le procureur du Roi de Bruxelles. Et ce sont ces informations qu'il a

livrées. Et il a offert une mission de coordination. Donc, il serait le point de contact du ministère public pour l'entrée des plaintes et il dispatcherait ces plaintes vers le parquet compétent, le procureur du Roi compétent. Le critère qui a été pris comme compétence, c'était le lieu de résidence du suspect.

Le protocole en lui-même, j'en ai eu connaissance le 27 septembre par un courrier de mon procureur général, qui a envoyé ce document à l'ensemble des procureurs du ressort de la cour d'appel de Liège.

Voilà en ce qui concerne la casquette Conseil des procureurs du Roi.

En ce qui concerne l'arrondissement de Liège, je répondrai à toutes vos questions. Dans une vie professionnelle antérieure, j'ai eu à connaître d'un dossier qui a fait la une des médias, que l'on a appelé "curé de Kinkempois", qui a donné lieu à une condamnation par la cour d'assises. L'arrêt est de 1992.

À titre personnel, je pourrais vous dire que je pense que cette affaire médiatisée a été un appel.

Toutes les victimes qui voulaient se faire connaître, pouvaient le faire. Il y a eu aussi d'autres condamnations dans les mêmes années. Pour vous les citer, je besoin d'un aide-mémoire. Il y a eu un dossier en 1997, qui a fait l'objet d'une suspension en chambre du conseil en 2002. Il y a eu un dossier en 1996 qui, lui, a fait l'objet d'une condamnation à 18 mois avec sursis pour le surplus de la détention préventive le 4 juin 1999. Et il y a eu un dossier de 2007 – c'est beaucoup plus récent – qui, le 3 décembre 2008, a fait l'objet d'un non-lieu, ordonnance prononcée par la chambre du conseil.

Voilà, madame la présidente, ce que j'avais préparé.

La **présidente**: Madame Reynders, je vous remercie et passe directement la parole aux députés. Je vois que M. Van Hecke lève déjà le bras!

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!): Mevrouw de procureur, ik dank u voor uw korte toelichting. Ik heb twee heel concrete vragen. Ik zal het niet hebben over het protocol, want we hebben daar al urenlang over gediscussieerd. Ik wil het hebben over uw persoonlijke ervaringen in Luik, namelijk over het seponeringsbeleid, gewoon om een algemeen beeld te krijgen. Een dossier dat bij

jullie behandeld wordt in het parket, wordt wellicht toebedeeld aan een bepaalde substituut. Als een substituut tot de conclusie komt dat om een of andere reden kan worden overgegaan tot seponering, wie beslist daar dan precies over? Is het de behandelende magistraat-substituut, die zelf autonoom die beslissing kan nemen, of is dat een beslissing die, ik zal het in het algemeen stellen, eigenlijk aan u wordt voorgelegd als procureur des Konings? Of gebeurt het in onderling overleg of hangt het af van de aard van de zaak en de zwaarwichtigheid van de zaak?

Dan wil ik de link leggen naar seksuele misdrijven. Stel een dossier over seksueel misdrijf, delicaat, al dan niet in de kerkelijke sfeer: heeft een substituut zelf de beslissingsbevoegdheid om te beslissen al dan niet tot seponering over te gaan, of wordt dat met u overlegd of door u beslist? Dat had ik graag vernomen. Dat is de eerste vraag.

Een tweede vraag gaat over uw inschatting met de werking met de politiediensten. Wat zijn uw ervaringen met politiediensten die werken op dossiers van seksueel misbruik? Zijn zij volgens u voldoende gevormd, voldoende ervaren om dergelijke zaken te doen, voldoende gespecialiseerd? Of denkt u dat daar effectief werk aan de winkel is en dat daar door onze commissie aanbevelingen kunnen gebeuren om op dat vlak verbeteringen te realiseren? Dat waren mijn twee vragen.

Valérie Déom (PS): Madame la présidente, madame le procureur, pourriez-vous nous donner un peu plus d'éléments concernant le fonctionnement du Conseil des procureurs du Roi? On sait que la politique criminelle est déterminée au niveau du Collège des PG, mais c'est à vous qu'il appartient d'appliquer cette politique criminelle. Par exemple, au-delà du protocole, avez-vous discuté du dossier "abus sexuels dans l'Église" en vue, par exemple, de décider d'une application plus large du principe de tolérance zéro, de porter plus d'attention aux dossiers classés sans suite? En effet, à une certaine époque, les dossiers se sont multipliés, vu le nombre de crimes qui avaient été commis. S'il l'estime nécessaire, le Conseil des procureurs du Roi peut-il adopter une politique plus dure en matière de poursuites en donnant des directives à l'ensemble des procureurs du Roi?

Carina Van Cauter (Open Vld): Mevrouw, met betrekking tot het strafrechtelijk beleid en in aansluiting op de vraag van de heer Van Hecke, lees ik in de cijfers die door uw arrondissement zijn bezorgd dat over de laatste vijf jaar 1 166

dossiers, toch een belangrijk aantal, werd geseponeerd omwille van andere prioriteiten.

Ik zie andere redenen van seponering zoals onvoldoende capaciteit. Ik neem aan dat er een gebrek aan personeel of middelen is om zaken tot vervolging te laten brengen. Ik zie ook de leeftijd van het slachtoffer als een van de redenen waarom tot seponering wordt overgegaan.

Ik zie dat al deze redenen tot seponering niet alleen in uw arrondissement, maar in alle andere arrondissementen voorkomen. Is dat dan het strafrechtelijk beleid van de minister waaraan uitvoering wordt gegeven? Of is het, zoals de heer Van Hecke vroeg, de individuele beslissing van de parketmagistraat om tot een dergelijke beslissing te komen?

Ik zie daarenboven bij de technische redenen van seponering onder meer ook incompetéence. Ik neem aan dat de immuniteit van de dader daarmee wordt bedoeld.

Ik zie daar 164 dossiers. Meer gedetailleerde cijfers tonen aan dat dikwijls dossiers waar sprake is van beelden van seksueel misbruik, bij onbevoegdheid aanleiding geven tot seponering. Wordt dan niet verder naar de eventuele daders gezocht en opgespoord wie de daders van dergelijke misdrijven zouden kunnen zijn? Tot daar mijn eerste vraag.

Ten tweede, denkt u dat het strafrecht naar uw aanvoelen aangepast is aan het bestrijden van seksueel misbruik? U hebt een aantal uitspraken aangehaald waarin een straf met uitstel wordt opgelegd. Denkt u dat een dergelijke straf voldoende garanties biedt om een dader van seksueel misbruik te verhinderen om opnieuw dergelijke feiten te plegen? Of denkt u dat het arsenaal aan straffen dat u voorhanden hebt moet worden aangepast of uitgebreid, ook naar aanleiding van de situatie waar een dader bij een strafeinde komt. Hoe ervaart u recidive inzake seksueel misbruik? Denkt u dat het arsenaal voldoende is?

Daniel Bacquelaine (MR): Madame le procureur, comment s'organise, au niveau des parquets, l'accueil des victimes d'abus sexuels? Quid de la collaboration avec les maisons de justice à cet égard?

Renaat Landuyt (sp.a): Mevrouw de voorzitter, mevrouw de procureur, ik heb twee kleine vragen.

Ik heb, ten eerste, een praktisch vraagje. Hoe

lossen de procureurs het op, indien er in twee verschillende gebieden een klacht wordt ingediend, bijvoorbeeld een klacht in Brussel en een klacht in Luik? Hoe lost u een dergelijke situatie normaal in de praktijk op?

Ten tweede, is er binnen het arrondissement Luik een andere politiek inzake vervolging van seksueel misbruik sedert april-mei-juni 2010?

Daphné Dumery (N-VA): Mevrouw de voorzitter, mevrouw de procureur, ik ga op hetzelfde thema door. Het gaat hier over de middelen die u ter beschikking hebt.

Hebt u voldoende speurders op uw parket? Hebt u voldoende speurders in uw arrondissement Luik die pedofiliedossiers aankunnen?

Ik heb nog een andere, praktische vraag. Het gaat over de bewijslast of de vergaring van bewijzen.

Zijn de agenten voldoende gespecialiseerd om in uw arrondissement verhoren af te nemen? Ik zou graag uw ervaring ter zake willen kennen.

La présidente: Je clôture ainsi le tour des questions. Les deux secrétaires de commission ont pris note de celles-ci. Si vous n'avez pas eu le temps de les transcrire, nous procéderons à une petite suspension afin de pouvoir les consulter.

J'en reviens un instant au protocole, madame Reynders. Vous disiez que, lors de votre réunion habituelle du deuxième vendredi du mois, le 10 septembre en l'occurrence, le procureur fédéral était présent, mais qu'il n'a mentionné le protocole d'accord à aucun moment, alors que vous parliez de la saisie opérée à Bruxelles avec le juge d'instruction De Troy.

Danièle Reynders: Si!

La présidente: Non, vous avez dit avoir entendu parler du protocole d'accord après le 27 septembre, lorsque vous avez reçu une lettre! Mais lors de cette réunion, un échange est-il intervenu entre la commission Adriaenssens et le Collège des procureurs généraux?

Certains policiers et juges d'instruction nous ont dit qu'il faudrait peut-être mettre systématiquement les affaires de mœurs à l'égard de mineurs à l'instruction.

Je perçois votre regard. Je vous transmets simplement ce que l'on nous a dit. Nous avons d'autres acteurs judiciaires. Certes, l'unanimité est

loin d'être rencontrée en la matière. J'essaie de saisir la pensée de chacun. Dans quelle condition estimez-vous qu'il faut instruire une affaire? Dans le cas contraire, quelle en est la raison? Je parle des affaires de mœurs à l'égard de mineurs bien entendu, puisque c'est le sujet qui nous occupe. Qu'en est-il? Cela découle de la correctionnalisation systématique de ces faits qui peuvent être considérés comme crimes par le Code pénal.

Madame Reynders, je propose de suspendre la réunion pendant dix minutes. Ainsi, vous pourrez vérifier l'ensemble des questions avec les secrétaires de la commission, à moins que vous ne vouliez commencer à répondre de suite. Dans ce cas, il n'y aura pas de suspension! Pas de problème!

Danièle Reynders: Il y avait une question sur la politique criminelle au sein d'un parquet.

Au fil des années – je suis magistrat depuis 1984 et je peux donc donner un aperçu sur plusieurs années –, pour le parquet de Liège, ce sont toujours les mêmes magistrats qui ont été en charge des dossiers abus sexuels, pas spécifiquement en ce qui concerne la relation d'autorité dans une relation pastorale mais en règle générale puisque la plupart des dossiers que l'on a à traiter sont quand même dans le cadre familial.

Jusque fin des années 90, c'était géré par des magistrats de ce qu'on appelle le droit commun, qui traitaient les affaires de mœurs tant à l'égard des mineurs que des majeurs. Puis, mon prédécesseur a estimé que la matière était plus proche de ce qu'on appelle la section Jeunesse et elle a confié la gestion de ces dossiers mœurs sur mineurs aux magistrats du parquet qui s'occupent de toute la problématique des mineurs.

Il y a eu des organisations différentes. Le nombre de la section de Liège a varié entre 6 et 8 magistrats. À certains moments, c'était les 6 ou les 8 qui traitaient ce type de dossiers. Depuis 3 ans, on a essayé de regrouper les dossiers mœurs à charge dont les mineurs sont victimes sur la tête de 2 ou 3 magistrats. Ce sont ces magistrats qui prennent la décision.

À l'audition de vos questions, j'ai un peu l'impression que le parquet – je vais vous répondre pour celui de Liège – n'a pas assez d'attention à l'égard des dossiers pédophilie. Je veux m'inscrire en faux contre cette notion. C'est vrai qu'il y a eu des campagnes, qui sont toujours

en cours, sur les violences conjugales. La notion "tolérance zéro" est apparue dans ce cadre mais sans qu'on ne fasse une campagne au niveau des affaires de pédophilie, il y a une priorité. Au niveau du tribunal correctionnel, une audience est consacrée toutes les semaines aux dossiers pénaux à charge d'auteurs majeurs qui s'en prennent à des victimes mineures.

L'avantage d'un parquet c'est d'être plusieurs au sein de l'équipe.

Lorsqu'il y a une difficulté dans un dossier, le substitut a la possibilité d'en discuter avec ses collègues qui traitent le même type de dossiers ou avec le chef de section. Si vous voulez une réponse précise à votre question, chaque fois qu'un dossier est classé ou chaque fois qu'un dossier va à l'audience, je n'appose aucun visa. Dans le cadre de son travail, le magistrat est indépendant et responsable. Ces dossiers font partie des priorités fondamentales au vu de la gravité des faits et de l'ampleur des dégâts qu'ils occasionnent.

Vous m'avez également demandé si nous avons de bons contacts avec les services de police et si les services étaient suffisamment spécialisés. C'est peut-être une particularité de la Principauté de Liège, depuis la réforme des polices, la police judiciaire fédérale n'a pas retiré toutes ses billes et il y a encore une équipe de la police judiciaire qui traite les affaires de pédophilie. Ce travail se passe de manière harmonieuse depuis 2000.

Cette équipe est spécialisée mais elle ne peut prendre en charge tous les dossiers de pédophilie. Il y a eu une formation "d'auditionneurs" au sein de la police. Pour l'arrondissement de Liège, on en compte 24 et ils ont tous du travail. Ils sont compétents. Il y a des réunions de concertation plusieurs fois par an avec les magistrats de la section Famille. J'ai participé à l'une ou l'autre de ces réunions. Au départ d'un dossier, qu'il ait abouti ou non à une condamnation, il y a un débriefing. Nous analysons la manière dont l'audition, qui a été filmée, s'est déroulée et comment nous pouvons progresser. Ces affaires ne peuvent se résoudre par une enquête de quelques jours. Ces dossiers prennent du temps.

Comment traite-t-on un dossier de pédophilie? Il faut d'abord que la plainte arrive au parquet. Une personne s'est présentée dans un service de police et le procès-verbal initial est dressé.

Ensuite, le magistrat va lancer les premiers devoirs. On va chercher alors à établir la réalité

des faits dénoncés par la victime. Pour aller devant le tribunal, il faut qu'on puisse en apporter la preuve. On ne peut pas aller devant le juge avec la déclaration de la victime et un auteur qui va nier les faits, ce qui arrive dans une grande majorité des cas. On ne peut pas se contenter de la parole de l'un contre la parole de l'autre.

À quels arguments et à quelle méthode de travail peut-on recourir pour étoffer un dossier de ce type? Les circonstances dans lesquelles les confidences sont faites: on entend la personne ou toutes les personnes auxquelles la victime s'est confiée. La plupart du temps, du moins quand elle a au moins six ans, parce que plus jeune, cela pose des problèmes, on procédera à une audition vidéo-filmée, à laquelle on essaiera d'associer un psychologue. La mission en complément de ce dernier sera d'établir la crédibilité, ce qui est un vilain mot, mais aussi les séquelles chez la victime et d'un point de vue scientifique, si le discours de la victime correspond à ce que l'expert pourra déceler grâce aux tests psychologiques.

Avec ces éléments-là, on procédera seulement alors à l'audition de l'auteur. La plupart du temps, cela s'accompagne également d'une étude psychologique de l'auteur.

Il y aura une perquisition. Si on a besoin d'effectuer une perquisition, elle peut être consentie. Si la personne l'accepte, les policiers pourront perquisitionner sur consentement. Dans certains cas, le dossier sera mis à l'instruction. Cela dépend du juge d'instruction. Dans une perquisition, on recherche tous les supports d'images, films, photos, écrits qui peuvent établir les faits que la victime aura dénoncés.

Voilà comment un dossier se traite.

Pour répondre à la question du classement, il y a toute la difficulté d'établir la réalité des faits et aussi des dénonciations qui surviennent à cause d'un problème de garde, parce qu'un couple se sépare. Cet argument est alors souvent utilisé.

Je ne vois pas du tout ce que représente le classement pour incompétence. Dans notre jargon, lorsqu'on n'est pas compétent territorialement, on envoie le dossier pour dispositions au parquet territorialement compétent. J'ignore quel document vous avez sous les yeux.

La **présidente**: C'est un document qui a été remis par le ministère de la Justice quand on lui a demandé les suites données aux affaires de

mœurs en fonction des préventions. Depuis 2004, il existe des statistiques un peu plus précises et ils nous ont transmis l'ensemble des justifications des classements sans suite. Dans ce cadre, Mme Van Cauter expliquait que nous ne comprenons pas certaines justifications, notamment "pour incompétence". Nous ignorons ce que cela signifie et espérons avoir une réponse de la bouche d'un procureur.

Danièle Reynders: Non, pour moi, compétence territoriale. Maintenant, il est exact que nous avons été interrogés pour connaître le sort et le nombre de dossiers que nous possédions en matière de pédophilie. Et ça, j'ai quand même quelque difficulté à pouvoir vous le donner. Les dossiers mineurs...

Non, je dis des bêtises. C'est dans le TPI et vous les avez également.

Mais pour incompétence, je ne sais pas vous répondre.

Carina Van Cauter (Open Vld): Het gaat om 164 dossiers.

Danièle Reynders: Pour l'ensemble du pays. Ou pour Liège?

La **présidente**: Pour Liège. De 2004 à 2009, puisque nous n'avons pas eu de statistiques pour les années qui précèdent. On espère les recevoir, on les attend.

Carina Van Cauter (Open Vld): En andere prioriteiten bijvoorbeeld, of 1 166 dossier? Andere prioriteiten is een van de redenen waarom dossiers worden geklasseerd of zonder gevolg worden gerangschikt. Dat betreft 1 166 dossiers, terwijl seksueel misbruik toch de persoon in zijn integriteit aantast en dit eigenlijk een prioriteit zou moeten zijn bij het vervolgingsbeleid. Ik stel mij dan ook de vraag: 1 166 dossiers om die redenen zonder gevolg gerangschikt, dat is niet niets; dat is belangrijk.

Danièle Reynders: Sur cinq ans. Cela représente 200 dossiers par an.

La **présidente**: C'est pas mal!

Danièle Reynders: Oui, c'est pas mal mais la question porte sur le contenu du dossier. Comme je l'ai dit, la plupart des faits sont commis dans le cadre d'une relation intrafamiliale avec, dans la plupart des cas, un nouveau "compagnonnage".

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!): Ik dank de procureur voor de uitleg rond het beleid en de manier waarop er gewerkt wordt. Het is belangrijk voor ons om goed te weten hoe zo'n dossier loopt. Ik heb begrepen dat het in Luik alleszins zo is dat de bevoegde substituten ook zelf de beslissing nemen.

Wat de politie betreft hebt u gesproken over 24 politiemensen die specifiek opgeleid zijn. Bedoelt u dan politiemensen bij de federale politie of hebt u het ook over mensen van de lokale politie? Waren die 24 enkel van de federale politie?

Danièle Reynders: Non. La section de la police fédérale compte, à l'heure actuelle, trois ou quatre personnes. Donc, quand je parle des 24, je songe à ces dernières, mais aussi à des membres des dix zones de police de l'arrondissement de Liège.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!): Elke zone beschikt dus over minstens één politieagent die specifiek is opgeleid?

Danièle Reynders: Ce n'est pas aussi simple que cela! Les zones de police n'ont pas toutes la même importance et ne comptent pas toutes le même nombre de policiers. Certaines zones de police jouent le rôle d'auditionneur pour d'autres. Il n'y en a pas un dans chaque zone mais il y a un accord au niveau de l'arrondissement. Si une zone de police n'a pas d'auditionneur, celui d'une autre zone prendra le dossier en charge pour cette audition-là.

La **présidente**: Si je vous comprends bien, s'il est mineur, il y aura d'office une audition vidéo-filmée.

Danièle Reynders: Non, ce ne sera pas d'office mais à la demande du magistrat.

La **présidente**: C'est le magistrat qui décide de demander ou non une audition vidéo-filmée. Ce n'est pas généralisé.

Danièle Reynders: Oui. Je peux éventuellement vous faire parvenir les chiffres d'une année. Je suppose que nous devons en disposer.

La **présidente**: Ce serait effectivement intéressant pour la commission.

Valérie Déom (PS): Je voulais rebondir sur ce que vous nous avez expliqué. Vous nous avez expliqué la manière dont vous menez l'instruction lors d'un cas de victime mineure. Lorsque des dossiers sont portés à l'instruction, sur la base

d'une plainte d'une personne majeure et où, a priori, on pourrait dire que la prescription... ou, en tous les cas, une personne qui a aux alentours de 28 ans ou, dans tous les cas, plus que 28 ans: à ce moment-là, quelle est la politique menée dans ce domaine? Constate-t-on simplement la prescription ou cherche-t-on quand même, instruit-on l'affaire pour savoir s'il n'existerait pas des faits connexes qui pourraient allonger le principe de la prescription?

Danièle Reynders: On a vécu quelques dossiers de ce type et un dossier a été mis à l'instruction. J'en ai un à l'esprit, pas dans un problème de relation pastorale; en dehors de cela. Par contre, c'était une personne qui relevait du disciplinaire. Dans le cadre de ce dossier à l'instruction, ce que l'on a recherché – et même les faits étaient prescrits pour les victimes qui avaient dénoncé les faits – c'est de savoir si, postérieurement, il n'y avait pas de victimes éventuelles. L'enquête n'a pas permis de faire apparaître la découverte de nouvelles victimes.

À ce niveau-là, la chambre du conseil a bien dû prononcer une ordonnance de non-lieu. Par contre, les faits ont été dénoncés sur le plan disciplinaire.

Dans le cadre de l'objet de votre commission, par le parquet fédéral, le parquet de Liège a reçu deux dossiers de plaintes. Ils ne sont pas à l'instruction, mais ils ont été confiés à la police judiciaire. Ils sont traités par un magistrat. Il faut être Liégeois pour le comprendre: le parquet est divisé et réparti sur cinq sites différents. La section Jeunesse n'est pas au palais de justice place Saint-Lambert. Donc ces deux dossiers sont restés place Saint-Lambert où se trouve mon bureau. Je peux avoir comme ça une supervision très précise de ces deux dossiers.

Que va-t-on chercher dans ces deux dossiers? Les devoirs sont partis, pour l'un, au mois de novembre et, pour l'autre, au mois de décembre. C'est de savoir si le suspect a pu être en contact avec des victimes dans la période qui est non prescrite. Ce ne sont pas des dossiers qui sont refermés.

Je peux vous évoquer aussi un autre dossier où là, c'est dans le cadre d'une succession.

On a trouvé une caisse comportant des documents. Et un jour, on a décidé d'ouvrir cette caisse et de parcourir ces documents. On s'est ainsi aperçu que le défunt faisait l'apologie des relations pédophiles qu'il avait entretenues. Ladite

caisse et les documents m'ont été remis car le légataire ne voulait pas les conserver. Ce dossier a également été confié à la police fédérale. Dans ce cas, l'affaire est particulièrement difficile. En effet, si on connaît l'auteur et, éventuellement, le prénom de certaines victimes, on ne connaît pas le nom de ces dernières. La mission consistera donc à les identifier. Mais par la suite, que faudra-t-il faire? Il s'agit-là d'une autre question. Faut-il rouvrir des plaies?

Daphné Dumery (N-VA): Mevrouw de procureur, hebt u tijdens zo'n onderzoek en als het gaat om een dader die lid is van een sportclub of in een pastorale omgeving werkt, reeds meegemaakt dat u door een hogere macht onder druk werd gezet in uw onderzoek?

Daarmee wil ik eigenlijk het volgende zeggen. U klinkt nu heel objectief wat uw onderzoek betreft, maar hebt u meegemaakt dat bijvoorbeeld de naam en de faam van een instelling een rol speelde bij het onderzoek?

Danièle Reynders: Je ne peux vous parler que d'expériences personnelles. Durant toute ma carrière de magistrat, je n'ai jamais fait l'objet d'aucune pression, que ce soit dans le cadre de l'Église catholique ou d'une autre profession car les dossiers de pédophilie se retrouvent dans tous les secteurs philosophiques. Je peux vous assurer que je n'ai jamais fait l'objet de la moindre pression.

La **présidente:** Je vous propose de poursuivre le fil des questions.

Danièle Reynders: Pour ce qui est de savoir si le droit pénal apporte une réponse appropriée, il y aura toute la problématique de l'exécution des peines mais c'est un autre débat. Comme procureur, j'ai d'énormes regrets que les peines qui sont obtenues devant les tribunaux correctionnels restent parfois lettre morte et qu'il faut parfois avoir fait beaucoup pour se retrouver en prison. Quant à savoir si c'est une réponse, il y a les peines avec sursis. Si le sursis est probatoire, il peut y avoir un suivi et la réponse peut être certainement appropriée. Quand les faits sont particulièrement graves, vous avez aussi la possibilité d'obtenir du tribunal la mise à disposition du gouvernement, ce qui permet, après l'exécution de la peine, d'obtenir une surveillance et de maintenir la surveillance sur l'individu.

Carina Van Cauter (Open Vld): Mijn vraag was eigenlijk ingegeven door de bezorgdheid of de

opvolging en de controle door het parket van de voorwaarden die opgelegd zijn, bijvoorbeeld probatievoorwaarden, afdoende zijn om eventueel recidive te vermijden. Vindt u dat u moeilijkheden hebt bij de controle, en dat de opvolging niet snel genoeg en niet efficiënt genoeg gebeurt? Of werkt dat in de praktijk wel goed?

Danièle Reynders: Je ne pense pas avoir été confrontée sur l'arrondissement à un problème de récurrence aiguë. Il y a les conditions alternatives à la détention préventive. Dans ce cas, il s'agit d'un autre suivi.

Au niveau du parquet, la période la plus longue est de trois mois. Nous avons un suivi, un service administratif et un magistrat qui s'occupent de vérifier si la personne n'a pas commis de nouveaux faits en même temps que la maison de justice fait son travail.

Pour ceux qui sont condamnés, c'est la commission de probation qui intervient. Il y a parfois des difficultés, eu égard à l'affluence de dossiers, à la problématique des peines de travail; mais je ne connais aucun cas criant, aucun problème concret pour lequel une personne qui aurait été condamnée avec sursis et conditions probatoires aurait commis de nouveaux faits.

Siegfried Bracke (N-VA): Mevrouw de procureur, mij viel een zinnetje op dat u haast tussen neus en lippen uitsprak. U zei: "Il faut faire beaucoup pour se retrouver en prison."

Is dat een algemene uitspraak of geldt die ook voor daders van seksueel misbruik?

Danièle Reynders: Vous demanderez les chiffres au ministre de la Justice.

Siegfried Bracke (N-VA): Ik vroeg wel naar uw mening daarover.

Danièle Reynders: Je ne dispose pas des chiffres, je ne peux donc pas vous répondre. C'est une constatation générale: les petites peines ne sont pas exécutées. Je le regrette. Quant à savoir si cela touche aussi les auteurs d'infractions sexuelles, vous devez demander les chiffres au ministre de la Justice.

La **présidente:** Je me propose de le faire au nom de la commission. Nous savons effectivement qu'il y a des peines qui ne sont pas exécutées, sur base de circulaires.

Christian Brotcorne (cdH): Madame le

procureur du Roi, vous venez de faire référence à la problématique de la récidive en disant que dans votre arrondissement, vous ne vivez pas de cas particuliers de récidive importante après des condamnations judiciaires. Or, on entend parfois le discours selon lequel un pédophile n'est jamais "guéri" et qu'il commettra toujours des actes.

Il y a pour nous une interrogation réelle de savoir ce qu'on fait avec ces pédophiles. Vous avez l'air de nous dire que, dans votre ressort, s'ils sont attrapés et condamnés, on ne les voit pas revenir devant les tribunaux correctionnels. Cela veut-il dire que la sanction pénale a suffi et qu'elle leur a permis de prendre conscience des choses et de ne plus commettre d'actes? Ou cela veut-il dire que ces gens sont devenus plus prudents de sorte à ce qu'on ne connaisse plus leurs agissements?

Êtes-vous favorable à la suggestion émise par des intervenants dans notre commission, à savoir la tenue d'un registre de personnes condamnées dans une zone donnée, consultable au minimum par les autorités de police ou judiciaires?

Danièle Reynders: En ce qui concerne le registre, dans une enquête qui démarrerait aujourd'hui, si je veux avoir la liste des personnes condamnées dans l'arrondissement pour abus sexuel sur mineur, je pourrais l'obtenir.

Vous pouvez essayer de me démontrer s'il y a un avantage à avoir un registre en plus. Je vous donne mon avis personnel. J'ai l'outil à ma disposition par le casier judiciaire ou par la banque nationale d'enregistrement policier.

En ce qui concerne le taux de récidive, je peux vous parler d'un récidiviste.

Ses victimes étaient de jeunes majeurs. Il a été condamné quelques fois mais il était tout le temps dans le cycle de la surveillance. Je ne vois pas comment faire plus pour empêcher la récidive. S'ils deviennent plus prudents... Quand c'est dans le cadre d'une relation familiale, bien souvent, cela entraîne la séparation entre l'auteur et la victime: ils ne vivent plus sous le même toit... Il peut peut-être s'en prendre à d'autres. Je ne peux pas vous donner d'autre réponse.

Christian Brotcorne (cdH): Vous n'avez donc pas constaté de cas de récidive venant devant vos tribunaux?

Danièle Reynders: Non.

Christian Brotcorne (cdH): (...) peine de prison,

il n'y a pas de suivi thérapeutique, vous l'avez dit aussi.

Danièle Reynders: Cela dépend: pour beaucoup d'auteurs, dès la première audition, on peut offrir la possibilité d'un suivi thérapeutique. C'est quelque chose de fréquent. Par contre, si on est condamné à cinq ans fermes, alors là, il n'y a pas de suivi. Quand on arrive à une condamnation de cinq ans, c'est souvent un dossier qui aura été mis à l'instruction avant et peut-être y aura-t-il une libération en cours. Là, le juge aura vraisemblablement imposé comme condition un suivi thérapeutique.

On m'a demandé comment traiter deux dossiers, l'un déposé à Bruxelles, l'autre à Liège. Il n'y a pas de raison de les traiter en parallèle: l'un des deux doit traiter le dossier, soit Bruxelles, soit Liège. Il y a une série de critères qui nous permettent de décider. C'était notamment cela, l'enjeu de notre réunion du 10 septembre 2010.

Y a-t-il une politique différente depuis avril 2010? Je ne pense pas qu'elle soit différente mais je vous ai expliqué ce que nous avons fait dans les derniers dossiers. Je ne pense pas que cette politique ait été moins attentive les années précédentes.

Comment fonctionne le Conseil des procureurs? Il s'agit d'un organe d'avis à l'égard du Collège. Soit, on peut rendre un avis spontanément, soit, on est interrogé. Quand on éprouve des difficultés, on les fait également remonter vers le Collège pour le travail quotidien.

Aucune directive de politique criminelle ne sera lancée au niveau des procureurs du Roi. Ce n'est pas ainsi que le parquet fonctionne. Le Collège est appuyé par des réseaux d'expertise thématique. L'aide et l'appui se font aussi à ce niveau-là. Quant au niveau d'un ressort, c'est en concertation avec le procureur général que la politique est définie.

En ce qui concerne l'accueil des victimes, la maison de justice, on a pu garder des assistants de justice qui sont plus proches du parquet et qui assurent le suivi des dossiers et des victimes. Le parquet et les maisons de justice sont un accueil de seconde ligne.

Le premier service d'accueil que rencontrera une personne qui vient avec son enfant pour déposer une plainte est celui de la zone de police. Par la suite, le parquet va faire une offre de service vers l'adulte responsable et va lui dire qu'on peut

l'informer de la suite et du déroulement du dossier, qu'il peut y avoir un entretien à la demande. On attendra à ce moment que la personne prenne contact avec le parquet.

La **présidente**: L'offre de service de la part du parquet se fait-elle d'office pour soutenir la victime ou le parent si la victime est mineure?

Danièle Reynders: Pour les infractions de droit commun (vols avec violence, suicides, meurtres, explosion de la rue Léopold), il y a une directive pour qu'une offre de service soit faite. Je pense qu'au niveau de la Jeunesse, elle existe également. Je peux le vérifier.

La **présidente**: Ce serait gentil.

Daphné Dumery (N-VA): Wij hebben in de vorige getuigenissen gehoord dat toen de commissie-Adriaenssens werd opgericht, heel wat slachtoffers zich daar aanboden en dus de voorkeur eraan gaven om zich tot die commissie te wenden in plaats van een klacht neer te leggen bij politie of gerecht.

Hebt u soms aanbevelingen voor onze commissie over hoe wij het slachtoffer kunnen overtuigen om de eerste stap te zetten naar politie en gerecht in plaats van te vertrouwen op een commissie? Hebt u een verklaring waarom die slachtoffers meer vertrouwen hadden in die commissie dan in de politie of het gerecht?

Danièle Reynders: Je peux difficilement me mettre dans la peau d'une victime pour répondre à la question de savoir si elle doit ou non porter plainte.

Je peux, sur base de mon expérience, vous expliquer la difficulté pour une personne majeure ou mineure, qui a subi un viol, de faire la démarche de porter plainte. Certaines femmes disent préférer s'adresser à une femme. Sur toute ma carrière, parce que j'étais en service ce jour-là, j'ai reçu une dame qui s'est présentée à mon cabinet avant de s'adresser à un service de police. J'ai également reçu une dame âgée de plus de 25 ans, d'origine étrangère qui avait été adoptée. Elle se posait la question de savoir si elle allait porter plainte contre son père. Il y a eu deux ou trois entretiens, avant qu'elle ne décide de "se lancer" dans l'opération. On ne peut forcer une victime. Elle vient. On procède à un entretien et puis, il faut l'amener à faire une déposition qu'elle doit signer. La jeune dame dont question a mené son combat durant de nombreuses années. Elle avait une

sœur qui, comme elle, avait été adoptée. À l'occasion d'une première information et d'une première instruction, la sœur a nié. Elle a dit que cela n'était pas vrai. Le père a bénéficié d'un non-lieu. Elle est allée en appel pour arriver au même résultat. Et puis, des années après, la sœur est venue expliquer qu'elle n'avait pas osé dire la vérité et qu'elle reconnaissait qu'elle avait également été victime de son père. Mais les faits étaient prescrits et il n'a pas été possible d'aller plus loin.

On a demandé pourquoi les dossiers étaient correctionnalisés entre 1990 et avril 1995. Vous devez savoir qu'à l'époque, quand il s'agissait d'enfants de moins de dix ans, on ne pouvait pas correctionnaliser les faits et on devait aller devant la cour d'assises. Depuis 1995, les circonstances atténuantes ont été étendues et on n'est plus obligé de s'adresser à cette dernière. Dans ce cadre, j'ai été amenée à entendre des enfants. Certains se confient facilement. Pour leur faciliter les choses, on utilise des poupées ou on leur procure des marqueurs pour dessiner.

Et il y en a eu un aussi qui ne voulait rien dire.

Il est revenu quelques semaines plus tard. Nous avons essayé de trouver, en lui suggérant de consigner son témoignage par écrit et de fermer la lettre. Il est revenu en fermant la lettre. C'est ainsi que nous avons eu l'audition.

Se mettre à la place d'une victime est très difficile. Tout le monde ne réagit pas de la même façon.

Si elles doivent, toutes, arriver à la justice, oui! Mais la décision de savoir comment encourager une victime à déposer une plainte... Dans le dossier qui a donné lieu à l'arrêt de la cour d'assises en 1992, dans lequel a été prononcée la condamnation d'un prêtre, la victime qui a dénoncé les faits au départ ne l'a pas fait pour elle. Elle n'avait pas vingt ans à ce moment-là. Elle l'a fait parce que des gamines de moins de douze ans subissaient les mêmes faits. Elle l'a fait pour protéger les plus jeunes, mais elle s'était tue pendant toute une période.

Voilà des exemples qui illustrent la raison pour laquelle une victime dénonce les faits ou non, mais je ne vois pas ce que je pourrais vous dire de plus en ce qui concerne d'éventuels conseils que j'aurais à vous donner.

La **présidente**: J'avais posé la question de la correctionnalisation systématique avec les circonstances atténuantes des faits. Pensez-vous,

comme pour le prêtre dont vous avez parlé, qu'un procès devant une cour d'assises, lorsqu'il s'agit de faits de mœurs, qui sont des crimes, notamment les viols d'enfants, ne serait pas une nécessité symbolique pour la société?

Danièle Reynders: Peut-être! Tout dépend si cela a valeur d'exemple ou pas!

La **présidente:** Pour vous, passer devant un tribunal correctionnel ou une cour d'assises, c'est équivalent?

Danièle Reynders: Vous allez me demander mon avis en ce qui concerne la réforme de la cour d'assises!

La **présidente:** Non, pas du tout! J'essaie d'éviter toutes les questions sur la réforme de la justice!

Danièle Reynders: Sinon, je vous dirais que je préfère les juges correctionnels!

La **présidente:** Il y avait également la question que j'avais posée sur la mise à l'instruction systématique, que certains demandent.

Danièle Reynders: Ce n'est pas possible! Tout d'abord, je pense que le juge d'instruction doit être réservé, lorsque l'affaire est particulièrement grave. Surtout, la raison pour laquelle un dossier est mis à l'instruction, est due aux pouvoirs de contrainte qu'il détient et que le parquet n'a pas. Et lorsqu'on a besoin d'une mesure d'enquête qui impose cette contrainte, dans ce cas, on mettra le dossier à l'instruction.

Sinon, je ne vois pas l'utilité de mettre systématiquement les dossiers à l'instruction ou, alors, on empêchera le juge d'instruction de travailler pour les dossiers pour lesquels il est indispensable.

Dans les dossiers de pédophilie, le dossier arrive bien souvent à l'instruction "en bout de course". Le parquet va faire procéder aux auditions – les confidentiels comme je vous l'ai dit précédemment – et à l'expertise psychologique. En fonction de l'importance des faits, il le mettra à l'instruction pour demander, soit un mandat d'arrêt, soit une libération sous condition.

Quant à savoir si je dispose de suffisamment d'enquêteurs, je vous dirais qu'au niveau des services de police, il y a actuellement de grosses difficultés pour que les cadres soient remplis. C'est la même chose au niveau d'un parquet en ce qui concerne les magistrats et employés

administratifs mais la situation est telle que nous faisons avec ce qu'il y a.

En ce qui concerne la discussion que nous avons eue le 10 septembre et le compte rendu qu'en a fait le procureur fédéral, cela a été évoqué mais, comme j'ai voulu vous le dire précédemment, je n'ai eu le texte en main que par un courrier du 27 septembre de mon procureur général. Je ne l'ai pas eu le 10 septembre mais je pense qu'il en a été question à ce moment-là, puisqu'il y avait déjà une mission de coordination avec le Collège. Le procureur fédéral avait été associé.

La **présidente:** À la lecture de ce texte, le 27 septembre, qu'avez-vous pensé?

Danièle Reynders: J'ai aimé, dans le compte rendu du Collège du 11 mai, que le fait d'intenter ou non des poursuites appartenait au procureur du Roi. C'est la phrase principale qui a retenu mon attention. Pour le reste, je n'ai pas de commentaire par rapport à ce protocole.

Renaat Landuyt (sp.a): Ik heb begrepen dat de politiek op zich niet echt veranderd is na mei 2010.

Als er dossiers of klachten zijn in een arrondissement en ook in een ander arrondissement, dan hebt u criteria om te bepalen wie van de procureurs bevoegd is. Mijn vraag betreft niet alleen uw rechtsgebied. Het kan ook interessant zijn om ook andere rechtsgebieden te bekijken. Wat gebeurt er in geval van een conflict, als u vindt dat het dossier u toebehoort en als, bijvoorbeeld procureur Bulthé, vindt dat het hem toebehoort? Hoe lost u zo'n conflict op in ons systeem, volgens uw ervaring?

Danièle Reynders: Je pense que la concertation est nécessaire. Comme nous sommes un corps hiérarchisé, on fait appel à l'étage supérieur. Cela passe donc par les procureurs généraux.

Mais je n'ai pas de conflit pour le moment, et même depuis trois ans et demi, je n'ai pas un conflit précis. Il est vrai qu'il faut de la bonne volonté de la part de tous, dans ces dossiers-là comme dans d'autres dossiers.

J'ai eu un dossier de meurtre qui a commencé à Hasselt. Hasselt a mis à l'instruction et, à un moment, on s'est rendu compte que les auteurs étaient liégeois. Hasselt s'est dessaisi par la chambre du conseil et le dossier est arrivé à Liège; il a été mis à l'instruction chez un juge d'instruction liégeois.

En ce qui concerne les dossiers qui me sont parvenus du parquet fédéral, s'ils me sont parvenus, c'est que je suis compétent et qu'ils ne sont pas traités en même temps à Bruxelles.

Par contre, un dossier m'est venu par Child Focus – c'est aussi une autre source d'approvisionnement – et un autre par la presse où un auteur a fait des aveux auprès du journal *Le Soir*. Là, on a regardé l'adresse; si personne ne s'en occupe, on l'enverra au parquet de son lieu de domicile qui est l'arrondissement de Nivelles.

Voilà la situation en ce qui concerne l'arrondissement de Liège. Mais je suis peut-être dans une situation privilégiée par rapport à d'autres.

Bert Schoofs (VB): Dank u voor uw uitleg, mevrouw de procureur.

Is er in de Raad van procureurs ooit gesproken over de opportuniteit van het eventueel verlengen van verjaringstermijnen?

Ik heb ook een technisch-juridische vraag, namelijk over het berekenen van de termijnen. Ontstond er eventueel discussie ten gevolge van de evoluerende cassatierechtspraak? Houdt de raad zich ook bezig met het beoordelen en evalueren ervan en het eventueel doorsturen van desbetreffende adviezen?

Danièle Reynders: Depuis trois ans et demi, la question de la prescription n'est pas venue à l'ordre du jour du Conseil des procureurs du Roi.

En ce qui me concerne, je ne suis pas pour l'allongement du délai de prescription. Ici, vous avez, je pense, une bonne chose pour le mineur qui est victime d'abus sexuels. Il a dix ans après sa majorité, ce qui lui laisse une longue marge de manœuvre.

Toute la difficulté, c'est quarante ans après les faits. Je vous ai expliqué comment on montait un dossier. Comment réunir les éléments de preuve? Et on est dans un dossier où on ne peut pas condamner un innocent.

En ce qui me concerne, je suis donc opposée à l'allongement du délai de prescription.

La **présidente**: Puisqu'il n'y a plus de questions des commissaires, je propose de libérer Mme la procureur du Roi Reynders.

Je vais faire une petite suspension de 5 minutes

pour accueillir M. Berkvens qui est déjà parmi nous.

**Audition de M. Jean-Marie Berkvens, procureur du Roi de l'arrondissement judiciaire de Bruges
Hoorzitting met de heer Jean-Marie Berkvens, procureur des Konings van het gerechtelijk arrondissement Brugge**

De **voorzitter**: Wij hebben nu als spreker de heer Jean-Marie Berkvens, procureur des Konings van het gerechtelijk arrondissement Brugge.

Jean-Marie Berkvens: Mevrouw de voorzitter, ik wil u in de eerste plaats danken voor de gelegenheid die mij wordt geboden om voor uw commissie het standpunt van het parket van Brugge uiteen te zetten. Ik neem aan dat dit in hoofdzaak gaat over de kritiek die in de allereerste dagen van uw werkzaamheden zou zijn geuit door de werkgroep Mensenrechten in de Kerk, althans voor zover ik dit via de media heb menen te begrepen.

Ik steek niet onder stoelen of banken dat die kritiek mij heel diep heeft geraakt. Een korpschef van een parket die als dusdanig naar buiten komt en zich niet verbergt, weet maar al te goed dat hij een en ander moet kunnen hebben en dat hij – zoals men zegt – tegen een stoot moet kunnen. Maar wat ik echter niet neem, en wat denk ik geen enkele magistraat, die naam waardig, hoeft te nemen, is dat men zijn integriteit door het slijk sleurt.

Ik heb het volste begrip voor de ontsteltenis, voor de ergernis, voor het ongeloof en de woede die zich sedert het openbarsten van de etterbuil Vangheluwe van heel wat mensen hebben meester gemaakt. Voor alle duidelijkheid: die gevoelens zijn ook mij niet vreemd. Maar soms is het goed het hoofd koel te houden. Emoties zijn dingen die een mensenleven kruiden, en gelukkig maar. Maar ze zijn ook vaak slechte raadgevers. Heksenjachten en lynchpartijen hebben de wereld nooit beter gemaakt.

Het moet dan geen verwondering wekken dat een Oostends parlements lid, niet bepaald bekend om zijn fijnzinnige uitspraken, onder de veilige bescherming van de parlementaire freedom of speech, mee op de kar springt en een parlementaire vraag aanvangt met een statement om u tegen te zeggen. Ik citeer: "Reeds meer dan tien jaar voeren de priesters Norbert Bethune en Rik Devillé strijd tegen zedenmisbruiken binnen de Kerk.

Reeds in 1999 waren er sterke aanwijzingen dat 'het parket van Brugge' en 'het bisdom Brugge' 'een en ondeelbaar leken te zijn.'" Die stukken

staan tussen aanhalingstekens. Dan zijn de aanhalingstekens op.

Mevrouw de voorzitter, men mag dan nog weten van waar het komt – sommigen zouden daar eens mee lachen, maar dergelijke grofheid raakt mij ook niet –, maar er zijn grenzen en er zijn spelregels, zelfs in de judosport.

Mevrouw de voorzitter, dames en heren, als dit het niveau is waarop het debat wordt gevoerd en waarop vooral ondersteuning wordt gegeven aan de strijd tegen seksuele misdrijven binnen de Kerk, dan zou ik mij in de plaats van voormelde priesters ernstig zorgen beginnen te maken.

Ik heb via de media begrepen dat het Brugs parket niet min of niet meer beschuldigd wordt dan van een niet-integere aanpak van seksueel misbruik in een ziekenhuis in Tielt. Als ik het goed heb begrepen – men heeft mij namelijk op geen enkel moment heel duidelijk gezegd wat er ons verweten wordt, maar soit –, zouden wij het dossier met opzet hebben laten verjaren, met andere woorden: een doofpotoperatie hebben uitgevoerd. Ik zal u, met uw goedvinden, straks in detail uiteenzetten hoe wij die zaak in de doofpot hebben gestoken.

Er is, behoudens vergissing van mijnentwege, ook allusie gemaakt op een onderzoek naar seksueel misbruik binnen een instelling voor andersvaliden in Torhout. Het klopt dat daar destijds een groot gerechtelijk onderzoek werd gevoerd. Dat onderzoek heeft geleid tot een aantal effectieve veroordelingen, tot een maximum straf van tien jaar voor de broeder-directeur daar. Ik weet echter niet of ik het over het juiste dossier heb. Ik weet niet wat daar eventueel fout zou zijn gegaan. Ik meen te weten dat de onderzoeksrechter die de zaak behandeld heeft, hier werd opgeroepen, maar de man zat met een heel zware dienstweek en is niet gekomen.

Ik ben nu – ik word eigenlijk een beetje oud als ik dit zeg – in mijn 23ste jaar als korpschef in het parket van Brugge. Wie mij ook maar een beetje kent, weet dat ik niet de gewoonte heb om weg te lopen als het warm wordt. Geen haar op mijn hoofd – ik heb er gelukkig nog – denkt er nog maar aan ex cathedra voor te houden dat er op mijn parket geen fouten worden begaan. Justitie is er voor de mensen, maar is er ook door mensen.

Dat houdt in dat parketmagistraten ook feilbaar zijn, dat ze verkeerde beslissingen kunnen nemen, dat ze een dossier fout kunnen inschatten. Ik heb het immense geluk sedert jaar en dag over

een korps te beschikken waar dat soort dingen zelden of nooit gebeurt. Het gebeurt echter, gelukkig zonder veel erg, maar het gebeurt. Niets is des mensen vreemd, zelfs parketmagistraten niet.

Wat ik echter niet en nooit zal aanvaarden, is dat een magistraat niet integer is. Ik hoor en lees nu al maanden van doofpotoperaties, onder druk zetten van politiemensen, het uitvaardigen van richtlijnen allerhande. Mevrouw de voorzitter, ik vraag u om als dat mogelijk is mij die dossiers te laten kennen, ook al ben ik persoonlijk bij de behandeling ervan betrokken, waar dat soort onregelmatigheden zou hebben plaatsgegrepen. Ik smee er eigenlijk bijna om. Toon ze mij en we zullen zien wat daarmee moet gedaan worden. In een democratische rechtsstaat en in een beschaafd land volstaan roddels, geruchten, insinuaties en suggesties niet om iemand onderuit te halen.

Seksueel misbruik is in ieder geval ernstig, laat daar niet de minste twijfel over bestaan. Seksueel misbruik binnen een gezagsrelatie in de breedste betekenis van het woord is nog ernstiger, omdat daar machtsmisbruik aan te pas komt en misschien nog erger omdat daar misbruik van vertrouwen bij komt kijken. Als daar dan nog eens kinderen het slachtoffer van zijn, dan slaat dit werkelijk alles. Ik wil daarmee duidelijk stellen dat je als korpschef de parketmagistraten niet door de strot hoeft te rammen dat je met dergelijke dossiers niet lichtvaardig omgaat.

De dossiers seksueel misbruik worden op het Brugs parket in hoofdzaak behandeld door de sectie Jeugd en Gezin. Dat is ook voor de hele grote meerderheid van de dossiers seksueel geweld binnen een gezagsrelatie. Binnen een gezagsrelatie betreft de overgrote meerderheid van de gevallen zaken die zich in intrafamiliaal verband voordoen. Vandaar Jeugd en Gezin. De aan familiale verhoudingen vreemde dossiers worden bij ons behandeld door de sectie Gemeen Strafrecht. Mevrouw de voorzitter, ik heb geen cijfers mee, ook al omdat ik weet dat men met cijfers alles en niets kan bewijzen. Ik meen echter te weten dat procureur-generaal Schins u cijfermateriaal heeft overgemaakt voor het ganse ressort Gent en Oost- en West-Vlaanderen.

Daarbij valt inderdaad op, en dat geldt ook voor mijn parket, dat het aantal seponeringen zowat de helft van het totale aantal dossiers bedraagt. Dat is minder dan in tal van andere materies. Bij die sepo's, bij die gevallen zonder gevolg vallen vooral die sepo's op vanwege onvoldoende bezwaar of

onvoldoende bewijs. Dan is er ook een stel dossiers met niet-geïdentificeerde daders. En dan zijn er de dossiers waarin geen misdrijf kon worden vastgesteld. De dossiers die geseponeerd werden om opportuniteitsredenen, vormen duidelijk een kleine minderheid.

Dat wil dus zeggen dat met dossiers van seksueel misbruik, als de feiten bewezen zijn en als de dader bekend is, vrijwel steeds iets wordt gedaan. Seksueel misbruik binnen een gezagsrelatie wordt in de regel vervolgd. Dat hoeft niet altijd tot gevangenisstraffen te leiden, tot effectieve gevangenisstraffen te leiden, dat kan ook aanleiding geven tot probatiemaatregelen, dat kan desgevallend tot strafbemiddeling aanleiding geven. Het hoeft niet altijd tot correctionele vervolging, voor de correctionele rechtbank te komen. In de regel is dat echter wel het geval. Mevrouw de voorzitter, dames en heren, voorhechtenis in de ergste gevallen is allesbehalve uitzonderlijk.

Het zal dan in Brugge zijn zoals bij de meeste parketten, in gevallen van seksueel misbruik van kinderen vooral, wordt ook gebruikgemaakt van de audiovisuele verhoren, van onze dienst Slachtofferonthaal, die bij de ernstige gevallen stelselmatig wordt ingeschakeld, zeker als het over kinderen gaat, al zijn de slachtoffers nog steeds vrij om het aanbod al dan niet te aanvaarden.

Als kinderen slachtoffer zijn van seksueel misbruik, worden stelselmatig kinderpsychologen en/of kinderpsychiaters aangesteld om de kinderen te onderzoeken en de geleden schade te omschrijven. Psychiaters spreken zich telkens weer uit over de toerekeningsvatbaarheid van de daders, over de gevaren op recidive en over de mogelijkheden van therapie die desgevallend in werking kunnen worden gesteld om die recidive te vermijden.

Mijn magistraten rapporteren mij hier een knelpunt, dat zal ook geen monopolie zijn voor het parket van Brugge, namelijk het relatief beperkte aantal deskundigen, waardoor er onvermijdelijk vertraging ontstaat in de afhandeling van die expertises.

Men behandelt met andere woorden geen seksueel misbruik zoals men diefstal of oplichting behandelt. Meer dan andere misdrijven zijn seksuele misdrijven heel erg persoonsgebonden, zowel in hoofde van de verdachte als in hoofde van de slachtoffers, en ligt de waarheid vaak niet zomaar voor het rapen, denk maar aan de

frequente klachten in het kader van een vechtscheiding en aan de problematiek van het omgangsrecht en het hoederecht.

Ook daar is de psycho-sociaaleconomische context vaak meebepalend.

Gelden die overwegingen in hoofdzaak voor intrafamiliaal seksueel geweld, het gros van de gezagsgebonden zedenfeiten, met de overige wordt omzichtig en accuraat omgegaan. Ik ken niet alle dossiers, maar werd in al die jaren wel meer dan eens ingelicht en om advies gevraagd over problemen van die aard met leraars, opvoeders, werkgevers, therapeuten en jeugdleiders in het kader van grensoverschrijdend gedrag.

Dat soort dossiers loopt zeker niet in de tientallen. Ze zijn meer de uitzondering dan de regel en zijn veelal ook niet eenvoudig op het vlak van de bewijslevering.

Het zijn echter ook dossiers waarin men niet als een olifant in een porseleinwinkel mag tekeergaan. Men moet omzichtig zijn en geen enkele dader sparen. Men mag zich ook niet vergissen. Iedereen herinnert zich ongetwijfeld het drama in het Franse Outreau waar door toedoen van een overijverige magistraat de eer, reputatie en soms zelfs het leven van sommige mensen werden vernield.

Welnu, de zorg voor en de bekommernis om slachtoffers wiens jonge leven, en ook vaak hun latere leven, werd vernield, moeten altijd primeren, maar mogen een serene, objectieve en juiste rechtsbedeling niet in de weg staan.

Ik ben altijd een vurig pleitbezorger geweest van een goede slachtofferbejegening binnen Justitie. Ik heb mij in een aantal dramatische gevallen met lijf en leden ingezet om informatie aan slachtoffers en groepen slachtoffers.

Als ik nu alle verhalen lees en hoor dat zovele slachtoffers van seksueel misbruik binnen en buiten de Kerk zo'n immens wantrouwen en angst hadden om met hun verhaal naar buiten te komen, is dat niet enkel te wijten aan Justitie. Ik denk niet het minst aan de vele ouders, ook in de jaren stillekes, die er toen niet waren voor hun kinderen. Als vader en als grootvader slaag ik er maar niet in om dat te begrijpen.

Wellicht ligt dat ook aan Justitie. Ook al heeft de slachtofferbejegening binnen Justitie in de jongste jaren een gedaantewisseling in de gunstige zin

ondergaan, ik vrees dat Justitie voor velen een gesloten burcht is en blijft waar het leven een beetje zijn eigen gang gaat, ver van de maatschappelijke werkelijkheid en zonder al te veel aandacht voor de noden en het lijden van de mensen.

In de praktijk is dat natuurlijk niet meer zo, globaal genomen, althans voor Brugge, want ik kan niet spreken voor de rest van het land, al zal men vandaag nog altijd parketmagistraten vinden die te weinig oog hebben voor de noden van slachtoffers. Men zal ook nog altijd rechters vinden die geen kaas hebben gegeten van slachtofferbejegening.

Het kan nooit kwaad in eigen boezem te kijken. Dat doe ik hier dan ook voor u, zonder enige schroom, maar ik mag hopen dat iedereen die van ver of dicht betrokken is in de problematiek waarover het hier gaat de eerlijkheid en de moed zou hebben om hetzelfde te doen.

Dat was een korte inleiding, mevrouw de voorzitter. Ik heb ook een tekst onder ogen in verband met de problematiek van het ziekenhuis in Tielt. Het is een soort akte van verdediging op de beschuldigingen die mij nog altijd niet zo duidelijk zijn. Beschouw het als een akte van verdediging. Ik heb ten behoeve van de leden van deze commissie een lijst van data gemaakt die in dat dossier van groot belang zijn. Ik kan die misschien overhandigen. Ik heb daartussen altijd een spatie gelaten, zodat er voor de ijverigsten onder jullie plaats is om nota te nemen bij de duiding die ik zal geven.

La présidente: Monsieur le procureur du Roi, je voudrais vous rappeler que vous n'êtes pas devant un tribunal. Les parlementaires qui sont ici ne sont pas juges. Comme je l'ai déjà dit avec beaucoup de fermeté, je ne pense pas que, dans cette commission, nous nous employons à "faire du radotage". Nous ne travaillons pas sur base de rumeurs. Pour reprendre vos mots, nous ne faisons pas de "la chasse aux sorcières". Soyez certain que le niveau des débats, dans cette enceinte, est plutôt élevé!

L'objectif est de répondre aux vraies questions. Pourquoi le silence des victimes? Pourquoi n'ont-elles pas fait confiance à la justice? Nous nous interrogeons également sur l'indépendance de la justice et sur la séparation de l'Église et de l'État. Voilà les questions auxquelles nous devons répondre.

Nous ne visons personne. Tel n'a d'ailleurs jamais

été le cas dans cette commission.

Nous devons répondre, en toute objectivité, aux questions auxquelles je viens de faire référence. Je ne souhaite donc pas assister à un plaidoyer visant à répondre à d'éventuels propos tenus dans la presse. Nous ne sommes pas ici pour nous pencher sur des dossiers individuels, même s'il arrive que nous nous posions certaines questions après avoir pris connaissance de documents qui nous ont été communiqués.

J'espère donc que vous n'avez pas le sentiment de vous trouver ici devant un tribunal car ce n'est pas le cas. Mais ne sous-estimez pas le travail fourni par cette commission. Il s'agit d'un travail de qualité. Et j'espère que tout le monde pourra s'en apercevoir lorsque nous aurons rendu notre rapport. En tout cas, nous comptons bien poursuivre ce travail de qualité sans nous en prendre aux personnes. J'ose espérer que, pour votre part, vous n'attaquerez plus, comme vous l'avez fait au début de séance, personnellement des parlementaires. Comme vous l'avez dit, l'émotion "peut être très mauvaise conseillère"!

J'espère que les travaux pourront se poursuivre dans une bonne entente et que vous répondrez aux questions en toute sincérité.

En outre, vous avez dit vouloir nous parler d'une affaire. Sachez que nous n'avons pas connaissance de toutes les affaires! J'imagine que l'affaire du dossier de "l'hôpital" est jugée. Sinon, cela poserait problème.

Je vous propose de répondre immédiatement aux questions. Vous aurez ensuite l'occasion de vous exprimer au sujet du dossier de "l'hôpital".

Jean-Marie Berkvens: Madame la présidente, je veux bien m'excuser. Peut-être me suis-je mal exprimé ou peut-être m'avez-vous mal compris: dans un certain nombre de choses que j'ai dites, je ne me suis pas tellement adressé au rez-de-chaussée de ce bâtiment...

Men mag toch niet uit het oog verliezen dat de verwijten en de beschuldigingen die zeer regelmatig aan het adres van het parket van Brugge worden gemaakt, niet ophouden. Dat heeft niets te maken met deze commissie. Ik maak dus geen enkel verwijt aan niemand hier aanwezig en ik vertrouw er ten volle op dat deze commissie haar werk zal doen zoals het hoort. Ik sleep sedert weken zoniet maanden het odium mee van niet-integere korpschef die niet-integere parketmagistraten binnen zijn parket heeft. Dat

mag ik niet tolereren, mevrouw. Ik ontloop mijn verantwoordelijkheid als korpschef als ik daarover zwijg. Ik heb er al heel veel over gezwegen. Toch blijft men verder doen. U zult het mij niet kwalijk nemen maar ik zal niet altijd even vriendelijk zijn in wat ik zal zeggen. Ik zal proberen beleefd te blijven. Ik zal niet altijd even vriendelijk zijn maar dat is men ook niet in de hoek van waaruit men de integriteit van mijn parket aanvalt. Ik heb geen lange tenen, mevrouw de voorzitter, maar als het op integriteit aankomt dan heb ik zeer lange tenen.

La présidente: Cette mise au point ayant été faite, j'en prends acte, puisque la commission n'est pas en cause.

Je vous invite à faire le point sur l'affaire dont vous vouliez nous parler, je donnerai ensuite la parole aux commissaires.

La commission n'est pas responsable des interventions d'autres personnes dans la presse ou ailleurs.

Nous allons distribuer votre document de travail aux parlementaires.

Jean-Marie Berkvens: Mevrouw de voorzitter, het is niet voor mij dat ik het document heb gemaakt. Het is voor u dat ik het heb gemaakt.

Het is een analyse van het dossier-Tielt, omdat dat dossier een altijd maar terugkomend dossier is. Ik weet overigens nog altijd niet wat men ons ter zake verwijt. Ik heb menen te begrijpen dat men ons verwijt dat wij het dossier met opzet hebben laten verjaren. Welnu, in dat geval ben ik u uitleg verschuldigd.

De voorzitter: U mag doorgaan.

Jean-Marie Berkvens: Mevrouw de voorzitter, het is een uitleg. Het is een analyse van het dossier die ik zo objectief mogelijk probeer te maken.

In het kader van het onderzoek naar de feiten, gepleegd door Vangheluwe, geef ik op een bepaald moment de opdracht aan mijn onderzoekers om contact op te nemen met de heren Devillé en Bethune, die de weken voordien in de media diverse verklaringen hadden afgelegd omtrent hun kennis van seksueel misbruik van kinderen door geestelijken.

Mij interesseerde het met name hoe de gewezen bisschop van Brugge was omgegaan met

gelijkaardige feiten, gepleegd door geestelijken binnen het bisdom Brugge. Hetzelfde gold in hoofde van kardinaal Danneels. Ik wilde weten wat hij mogelijks van de feiten, gepleegd door Vangheluwe, wist.

Op 21 mei 2010 – ik ben nog niet aan mijn papiertje toe – werd de heer Devillé omstandig verhoord. Hij heeft informatie gegeven die voor nader onderzoek exploiteerbaar was.

Op 25 mei 2010 verliep het verhoor van de heer Bethune lichtjes anders. Hij wenste met name geen medewerking aan het onderzoek te verlenen, zolang hem geen antwoord werd gegeven op een aantal vragen die hij had over de behandeling, door het parket van Brugge, van een dossier inzake seksueel misbruik in Tielt.

Ik heb het dossier dan doen voorleggen. Het was door een van de magistraten behandeld. Ik heb het dossier grondig en grondig doorgenomen. Het dossier is medio maart 1997 opgestart en medio januari 2000 door een van de parketmagistraten zonder gevolg geklasseerd, om reden van verjaring. Die beslissing leek mij persoonlijk terecht. Het was mij volstrekt onduidelijk waarom de heer Bethune alsmaar op diezelfde nagel bleef kloppen en waarom hij weigerde mee te werken aan een onderzoek waarin wij hem nochtans om hulp hadden gevraagd.

De vragen van de heer Bethune, getoetst aan mijn vaststellingen in het dossier, waren van die aard dat ik beslist heb in het dossier-Vangheluwe geen verder beroep op hem te doen.

Ik ga een poging doen met u de juiste chronologie van dat dossier te overlopen. Ik moet u verwijzen naar de brief. Het aanvankelijke proces-verbaal was gedateerd van 10 maart 1997 en rapporteerde de inbezitneming door de toenmalige gerechtelijke politie te Brugge, via een collega van de gerechtelijke politie te Kortrijk, van een video-opname die blijkbaar omstreeks eind december 1996 in Tielt huis aan huis werd bezorgd. Het was een opname voor Netwerk TV, editie Tielt. Ik kende dat van toeten noch blazen. Het was een opname vol streekreclame en streeknieuws.

In het streeknieuws kwam er een interview met de heer Bethune, die zijn beklag deed over zijn ontslag als aalmoezenier in het Sint-Andriesziekenhuis in Tielt. Hij verweet in dat interview de kerkelijke hiërarchie zich bezig te houden met gehuwde priesters – blijkbaar was hij toen al gehuwd – en niet met geestelijken die zich binnen het ziekenhuis aan patiënten vergrijpen.

Dat proces-verbaal van 10 maart 1997 kwam op het parket toe op 14 maart 1997. Op 16 maart 1997 vertrok vanuit het parket een opdracht naar de gerechtelijke politie met de vraag de heer Bethune grondig te verhoren. Wij hebben dat moeten rappelleren op 27 mei 1997. Rappels inzake het sturen en uitvoeren van opdrachten zijn à mon grand regret geen uitzondering. Dat moeten wij af en toe doen.

Bethune werd verhoord op 6 juni. Hij zei: "Ik weet inderdaad van zedenfeiten, maar ik ga daar nu niet op in", en ik citeer, "omdat hier ook slachtoffers bij betrokken zijn die ik niet tegen hun wil in wens te betrekken in een strafprocedure." Wel gingen de slachtoffers akkoord, zei hij, dat hij zonder namen te noemen naar buiten bracht dat die feiten zich voordoen en dat daaraan gewerkt moest worden.

Om te eindigen citeer ik andermaal. Ik vind het belangrijk, want het is één van de weinige positieve dingen die ik uit die hoek hoor. "Ik kan wel zeggen dat ik het goed vind dat er op deze uitspraken van mij gereageerd wordt, en dat dit niet in de mist verdwijnt." Hij zei ook: "Ik zou willen dat u mij nu twee maanden tijd gunt."

Bij opdracht van 8 september 1997, rappel 1 december 1997, geeft het parket opdracht om Bethune te vragen of hij thans bereid is zijn uitspraken verder toe te lichten. Blijkt dan bij proces-verbaal van 15 december dat de heer Bethune in China verblijft, wat zijn volste recht is overigens. 23 januari 1998: verhoor Bethune. 23 januari 1998. Daarin heeft hij het over het pas opgerichte meldpunt in het bisdom, waar personen slachtoffer van seksueel geweld door een geestelijke, zich kunnen aanmelden. Hij beschouwt zich, ik citeer: "...nog altijd als priester en samen met de slachtoffers wil ik dit initiatief een ernstige kans geven om de zaak op te lossen. Ik wens te verduidelijken dat het kiezen van de weg via het meldpunt duidelijk ook de wens was van de slachtoffers." Bethune zegt daarbij dat de feiten voor één slachtoffer reeds verjaard zijn. Voor het tweede moet hij dit nog nagaan. Hij belooft contact op te nemen met ons zodra de slachtoffers dit met hem hebben beslist. Hij zegt: "Ik ga dat doen wanneer komt vast te staan dat mijn tussenkomst bij het bisdom tot geen resultaat leidt."

Op 13 juli 1999, dit wil zeggen anderhalf jaar na zijn verhoor, neemt Bethune telefonisch contact op met de gerechtelijke politie en op 1 september 1999 overhandigt hij een reeks

documenten met betrekking tot de door hem aangeklaagde feiten. Op 7 september 1999 wordt de heer Bethune omstandig verhoord, voor de allereerste keer. Het aanvankelijk proces-verbaal is van 14 maart 1997 (of 10 maart 1997?). Het eerste verhoor van 6 juni 1997. Op 7 september, dus meer dan twee jaar daarna, geeft de heer Bethune voor de allereerste keer de naam van twee slachtoffers en van de verdachte. De slachtoffers, mevrouw B. – madame B., de B van Benedicte, maar dat is niet haar voornaam –, mevrouw D., zal ik haar noemen en de verdachte L. Er wordt verklaard dat die in 1991 reeds van meerdere patiënten uit de psychiatrische afdeling vernam dat L. hen lastigviel. Maar in 1991 verneemt hij ook van mevrouw B. dat zij datzelfde jaar als patiënte door L. eenmaal werd aangerand.

C'est un peu compliqué, ik weet het. Het is misschien moeilijk om volgen, maar men kan van een moeilijk dossier geen eenvoudig dossier maken.

In 1993 zou die dame, mevrouw B. daarenboven haar psychiater zijn gaan opzoeken in het ziekenhuis, hem niet hebben aangetroffen, maar wel gebotst zijn op L. die haar naar zijn woning wist mee te lokken om haar andermaal aan te randen.

Volgens Bethune voor wat het tijdstip van de tweede feit betreft, en ik citeer: "Ik heb de feiten van het slachtoffer vernomen kort nadat ze gebeurd waren. Het was dus in '93 maar ik kan dit niet nader preciseren. Ik weet wel dat ik ontslagen werd in september '92 en dat ik niet meer werkzaam was in het ziekenhuis toen die feiten gebeurden." Einde citaat. Dat is voor mevrouw B.

Wat mevrouw D. betreft nam Bethune op 20 juni 1997, in zijn hoedanigheid van lid van de werkgroep Mensenrechten in de Kerk, kennis van seksueel misbruik van die dame, mevrouw D. door L. Hij spreekt van twee feiten van seksueel misbruik toen de dame twaalf jaar oud was. Aangezien de dame in januari '46 werd geboren moesten die feiten zich ergens in 1958 situeren. In zijn verklaring van 7 september 1999 heeft de heer Bethune het ook uitgebreid over de contacten die hij tengevolge van deze kennisgevingen heeft gehad met de directie van het ziekenhuis, met artsen, met het bisdom, niet het minst met L. zelf, altijd met de bedoeling het probleem te verhelpen, met name de toegang tot het ziekenhuis of minstens tot een bepaalde afdeling ervan, aan L. te ontzeggen. Blijkbaar zonder resultaat.

Met zijn verklaringen aan de gerechtelijke politie wenst de heer Bethune en ik citeer: "de integriteit van de patiënten te beschermen en te voorkomen dat de dader verder feiten pleegt." Hij zegt dat op 7 september 1999.

Hij zou achteraf nog bellen om te zeggen: sorry, die eerste feiten op mevrouw B. dateren van 1989 en niet van 1991.

Op 27 september 1999 geeft het parket de opdracht om de dames B., D. en verdachte L. te horen en vraagt om plaats en datum van de feiten zo exact mogelijk te preciseren. Mevrouw B. wordt verhoord op 7 november 1999. Zij vertelt het tragische verhaal van een verkrachting door een buurman toen ze tien jaar jong was. Zo mogelijk nog tragischer was dat ze dit thuis nooit heeft durven te vertellen. Mijn vader zou mij doodgeslagen hebben, zei ze. Toen ze veertien jaar oud was durfde ze voor het eerst haar verhaal kwijt aan iemand in wie zij het volste vertrouwen had, zijnde L., toen deken ergens in Zuid-West-Vlaanderen. Bij een eerste bezoek thuis bij L. werd ze door hem aangerand.

Die feiten – want die dame is ook geboren in januari '46 – moeten dan ergens in '60 hebben plaatsgehad.

Dan brengt de chronologie van het verhaal van mevrouw B. ons naar een opname met psychische klachten in het ziekenhuis in Tielt. Zij situeert dit in '86. Waarop zij vervolgens zegt: "Ik kan niet meer zeggen wanneer L. toen op mijn kamer is gekomen in voormeld ziekenhuis." Dan brengt zij het verhaal van de aanranding. Dat zijn de feiten die volgens Bethune in '89 zouden hebben plaatsgehad.

Waarop vervolgens mevrouw B., en ik citeer: "Een tijdje later – het juiste tijdstip weet ik niet meer – kwam L. mij opnieuw opzoeken in hetzelfde ziekenhuis en gebeurde hetzelfde. Ik heb dan een brief geschreven naar aalmoezenier Bethune. Ik heb het ook verteld aan mijn psychiater, dokter R. Via diezelfde arts werd een briefje aan mijn kamerdeur gehangen dat niemand mijn kamer mocht bezoeken zonder zich eerst aan te melden bij de verpleegeenheid."

Het zijn die feiten die door Bethune worden gesitueerd na september '92, wanneer weet hij niet juist. Mevrouw B. weet het ook niet, maar vertelt daarenboven een heel ander verhaal over de omstandigheden van die feiten.

De rest van het verhoor van mevrouw B. heeft

niets te maken met de eindbeslissing. Ik stap daar dan over.

Ik ga misschien een beetje snel, ik wil uw tijd niet meer dan nodig in beslag nemen, maar het is belangrijk.

Op 26 november 1999 wordt mevrouw D. verhoord die zegt dat zij op 14-jarige leeftijd is aangerand bij L. thuis, ook ergens in het zuiden van West-Vlaanderen. Enkele maanden nadien zoekt zij hem terug op, maar ze weet niet met zekerheid of er al dan niet een tweede aanranding heeft plaatsgehad.

De heer Bethune had het wel over twee feiten, maar so it. Ik ga daar niet op in omdat de feiten hier, in de jaren 60, ruimschoots verjaard waren, zo ongeveer het enige punt in dit dossier waarover het parket en de heer Bethune het eens zijn.

Op 6 december 1999 wordt L. vier uur lang ondervraagd, aan de tand gevoeld door de GP van Brugge. L. bekent de feiten niet, maar eigenlijk ontkent hij ze evenmin. Zijn verklaring is heel typisch voor dat soort daders. Ze weten au fond maar al te goed dat hun slachtoffers niet liegen. Ze pogen dan hun verdrag te verdoezelen achter het verkeerd begrijpen of achter mogelijke verwardheid of ze hadden geen verkeerde bedoelingen of dergelijke argumenten meer.

Ik kan u zeggen dat politie en parket daar niet in lopen. Er is in dit dossier geen twijfel over het strafrechtelijk betuigelbare gedrag in hoofde van L. op de persoon van mevrouw B. en van mevrouw D.

Op 29 december, einde pv van de GP van Brugge, ik citeer: "Hebben uiterst discreet inlichtingen ingewonnen in de streek van Tielt nopens de persoon van L. Hij is gekend als een geestelijke die graag de vrouwen zag en dit ook liet blijken. Hij nam ze ook graag dicht, maar klachten van echte handtastelijkheden zijn ons niet ter ore gekomen. Hij is ondertussen reeds 87 jaar".

Het dossier wordt op 14 januari 2000 wegens verjaring zonder gevolg geklasseerd.

Mevrouw de voorzitter, strafvervolgning vereist dat het openbaar ministerie duidelijk stelt dat een verdachte een misdrijf heeft gepleegd op die plaats, op dat tijdstip, ten overstaan van die persoon.

Het was op basis van de verklaring van het

slachtoffer, mevrouw B., onmogelijk om ook maar bij benadering het tijdstip van de feiten vast te stellen. Dan heb ik het niet alleen over de eerste feiten in het ziekenhuis, maar ook over de tweede.

De niet-conformiteit tussen haar verklaring en die van Bethune omtrent de omstandigheden en het tijdstip van de laatste feiten was niet echt van aard om duidelijkheid te scheppen, zelfs niet bij benadering.

Derhalve werd het dossier terecht zonder gevolg geklasseerd. Het ging, voor alle duidelijkheid, om een technisch sepot, dat niets te maken had met de inhoud van het dossier, waarin het parket en de slachtoffers of het slachtoffer op dezelfde golfengte zaten.

Ik geef toe dat de heer Bethune een andere kijk heeft op het verjaringsaspect van dit dossier. Voor hem, ik heb het al gezegd, situeren de laatste feiten zich na september 1992, ergens in 1993. Afgezien van het feit dat die tijdsbepaling ook niet echt uitblinkt door precisie, wijs ik u nog eens op de tegenstrijdigheid met de rest van de verklaring van mevrouw B. Het probleem is dat het parket bij vervolging geen rekening kan houden met de verklaring van een derde die geen getuige was en die de feiten maar heeft van horen zeggen. Geen enkele rechtbank, daarvan ben ik overtuigd, zou aanvaarden dat het parket met een zaak op de proppen komt waarbij het slachtoffer geen herinnering overhoudt aan de tijdsbepaling, maar een derde die tijdsbepaling vastlegt.

Nu wil ik nog meegaan met de heer Bethune, ook al heeft hij het niet juist voor, en dan zijn de feiten op 14 januari 2000 inderdaad nog niet verjaard. De ironie wil dat, wanneer de feiten op die datum nog niet verjaard zijn, dit te danken is aan het optreden van politie en parket, door hem te gaan opzoeken, naar aanleiding van zijn interview. Hij is niet naar ons toe gekomen, wij zijn naar hem gegaan. Dat die zaak niet verjaard is op 14 maart 2000, versie Bethune, omdat het parket niets anders heeft gedaan dan de verjaring te stuiten, is toch wel zeer merkwaardig voor een parket dat een dossier met opzet doet verjaren. Als de feiten dan toch bij het afsluiten van dat dossier niet verjaard waren, waarom horen wij dan gedurende 10 jaar niets? Rien. Men beweert dat niemand op de hoogte gehouden werd van het afsluiten en het seponeren van het dossier. Ik kan daarin kort zijn. Op de kaft, op het dossier, staat de vermelding "slachtofferonthaal". Op het moment van de seponering staat er: "slachtofferhulp OK".

Wat wil dat zeggen? Dat wil zeggen dat de dienst

slachtofferhulp een seintje heeft gekregen, melding heeft gekregen van het sepot, met de bedoeling dit mee te delen aan de slachtoffers of het slachtoffer. Ik heb de dame gebeld die dat 10 jaar en meer geleden deed. Zij herinnert zich dat dossier niet. Zij heeft er evenmin iets over gevonden in haar archieven.

Dat is heel jammer want dat kan wat samenzweerderig lijken. Dat is jammer maar ik moet zeggen dat het justitiehuis, waaronder die dienst valt, in de laatste jaren ook door business process reengineering veel accurater is geworden.

Opvallend is trouwens dat op diezelfde kaft op 20 april 2000, dat wil zeggen drie maanden na het seponeren van het dossier, de stempel staat van toelating van het parket van inzage en afschrift aan meester Walter Van Steenbrugge en aflevering van een kopie van het dossier. Dat wil dus zeggen dat de advocaat van mevrouw B. – ik heb u zijn naam genoemd – het dossier ziet en weet dat de zaak zonder gevolg is geklasseerd et cetera. Nogmaals oorverdovende stilte, tien jaar lang, wat heel bizar is voor een man van het vak, niet de eerste de beste, die, als ik de media lees en hoor, sedert lichtjaren de strijd heeft aangeboden – een zeer terechte strijd overigens – tegen seksueel misbruik door geestelijken. Wie meester Van Steenbrugge een klein beetje kent in zijn gedrevenheid weet dat hij er de man niet naar is om gesjoemel in een dossier, laat staan een doofpotoperatie, zomaar over zijn kant te laten gaan. Het is immers gesjoemel en doofpot dat men het Brugs parket verwijt.

Daarenboven is de seponering van een dossier geen wet van Meden en Perzen. Men kan een seponering perfect aanvechten. Men kan naar de behandelende magistraat toe stappen. Als men die niet vertrouwt kan men naar zijn korpschef gaan. Als men die ook niet vertrouwt kan men naar de procureur-generaal stappen. Als die al evenmin betrouwbaar is naar de minister van Justitie. Desnoods kan men naar de koning enzovoort. Men kan daar dus tegen reageren. Meester Walter Van Steenbrugge geneert zich niet om in een kabinet van een parketmagistraat binnen te stappen als hij het nodig vindt. Waarom niet overigens of waarom wel?

Men had echter ook juridische middelen kunnen aanwenden, niet het minst het middel bij uitstek om een seponering door het parket te omzeilen, de klacht met burgerlijke partijstelling bij de onderzoeksrechter. A la limite had men nog rechtstreeks kunnen dagvaarden. Ik geef toe, dat wordt zelden gedaan maar men had het kunnen

doen.

Niets daarvan tien jaar lang.

Op 27 augustus 2010 heeft meester Van Steenbrugge mij kopie van het strafdossier gevraagd namens zijn cliënte, mevrouw B. Ik heb hem dat uitgelegd en gezegd sorry maar u hebt er al een gehad. Daarenboven had ik het dossier toen net een beetje heropend want ik moest er nog een of twee dingetjes in doen. Ik heb dat geantwoord op 1 september en ik heb niets meer vernomen, niets meer.

Wat ik wel gezien heb, de heer Bethune heeft op 15 juni... Mevrouw de voorzitter, u denkt dat ik kwaad ben op de heer Bethune. Dat is ook zo.

Op 15 juni heeft hij namelijk een klacht ingediend tegen het parket van Brugge over de behandeling van het dossier bij Peter De Waele, hoofd van de onderzoekscel in de operatie-Kelk. Bij die klacht zit een kopie van heel het Brugs dossier van Tielt. In ieder geval was er dus een kopie voorhanden. Ze moeten mij dus niet meer komen zeggen dat ze van niets wisten.

Volgens de heer Bethune – ik wil nu toch een beetje mijn woorden –, als ik hem hoor en lees, is L. niet min of meer dan een driftige perverse sater die geen vrouw met rust kan laten, vooral dan minderjarige en niet-weerbare vrouwen en zelfs vrouwen die in coma liggen. Onlangs hoorde ik op een plaatselijk televisiestation dat alle mannen in de regio Tielt zich eigenlijk wel eens – zo werd het gezegd – zouden moeten beginnen afvragen of zij er zeker van zijn dat hun vrouwen, hun moeders, hun lieven, hun zusters, hun dochters, hun kleinkinderen, opgenomen in het ziekenhuis te Tielt, niet op een dag of een avond door L. werden bepoteld. Ik durf het nauwelijks zeggen.

Ik wil dat allemaal best wel geloven, ook al blijken de omvang en de frequentie van dat wangedrag niet uit het dossier. Ik kan maar vaststellen dat, naar mijn weten, niemand anders ooit een klacht heeft ingediend tegen L., die ik overigens niet verdedig, verre van dat.

Maar dan moet men dus toch maar eens uitleggen, in plaats van met modder te gooien, waarom sedert 1991, wanneer men voor het eerst hoort over concrete feiten van mevrouw B., terwijl het daarenboven een publiek geheim blijkt te zijn wat L. zoal rotzooit in dat ziekenhuis, wat men medio 1988 al vernomen zou hebben, de echt bevoegde instanties dan niet werden ingelicht. De echt bevoegde instanties zijn voor mij politie en

Justitie, zeker met een man als L. Dat begrijp ik niet. Die stilte duurt meer dan zes jaar, de stilte duurt bijna tien jaar. Dan moet men mij toch maar eens uitleggen waarom politie en Justitie, die zich in maart 1997 bij Bethune gaan aanbieden – niet omgekeerd: wij zijn naar hem toe gegaan – dan nog moeten eens wachten tot 1 september 1999 vooraleer wij te weten komen over wie het gaat en waarover het gaat. Ik huiver bij de gedachte dat L., als hij de man is zoals beschreven is, wat ik best wil geloven, al die jaren zijn gang heeft kunnen gaan.

Ik vrees dat ik weet wat er gebeurd is.

De heer Bethune, die onbegrijpelijkerwijze tussen 1988 en maart 1997 niet de bevoegde instanties op de hoogte bracht van hetgeen in het ziekenhuis gebeurde, heeft later nogmaals, ook wanneer Justitie en politie reeds een eerste keer waren tussenbeide gekomen, de zaak zelf willen oplossen. Het was niet onze taak om hem van dat idee af te brengen, laat staan om hem daarin te hinderen. Mevrouw de voorzitter, ik kan u verzekeren dat ik de laatste maanden meer dan eens gedacht heb dat wij dat beter hadden gedaan.

Of hij dat nu allemaal zeer handig heeft aangepakt en verstandig heeft aangepakt, wil ik beleefdheidshalve nog in het midden laten, maar soms ben ik toch geneigd om te zeggen, hoe kwetsend en arrogant dit ook mag overkomen, mijn excuses daarvoor, schoenmaker blijf bij uw leest. Dat geldt zeker wanneer men in de clinch gaat met instanties zoals een ziekenhuisdirectie, zoals een bisdom, waarmee men ooit in een persoonlijk conflict betrokken was, want dat komt de geloofwaardigheid niet ten goede.

Men is er wel als de kippen bij om een eerste onderzoeker, bij ons, die familiale bindingen had met een directielid van het ziekenhuis, zwart te maken, terwijl de man zich uit het onderzoek terugtrok zodra hij aanvoelde dat Bethune niet alleen L. in het vizier had maar ook het ziekenhuis. Mevrouwen, mijne heren, wie samenzweringen wil zien, wie complotten wil zien, ziet overal complotten.

Natuurlijk spelen de slachtoffers en hun wens om anoniem te blijven in dit dossier een prominente rol. Laat dat duidelijk zijn. Wij hebben daarvoor vanuit het parket het grootste respect betoond, ook al bracht dat ons onderzoek geen stap maar wel jaren verder. Ik neem de slachtoffers niets maar dan ook niets kwalijk, maar het is wel mijn overtuiging dat hun vertrouwenspersoon wellicht

een uitstekende steun en toeverlaat betekende en een uitstekende geestelijke raadsman, maar als adviseur en probleemoplosser duidelijk minder efficiënt was. Het kan nooit kwaad zijn eigen grenzen te kennen, zijn plaats te kennen en zich niet continu te settelen in de illusie van het grote gelijk.

La **présidente**: Monsieur le procureur, un instant!

Jean-Marie Berkvens: Je ne suis pas gentil, madame, je l'ai dit!

La **présidente**: Je n'ai pas dit que vous deviez être gentil ou pas! Vous faites une attaque personnelle par rapport à un individu. Je pense que vous nous avez dit que vous alliez expliquer les faits tels que vous les connaissiez du côté du ministère public. C'est ce que vous avez fait.

Je vous demande maintenant d'arrêter. Vous parlez de M. Béthune qui n'a pas le droit de réponse ici devant la commission. On a bien compris votre description. L'important, c'était de voir si la justice a réagi de bonne manière ou de mauvaise manière par rapport à des cas qui avaient été dénoncés, peu importe comment.

Ce que je vous demande, c'est d'arrêter une attaque en règle contre une personne qui n'aura pas la capacité de répondre devant notre commission. Dès lors je pense qu'on peut arrêter ça et passer la parole à nos commissaires, qui auront sûrement beaucoup de questions à vous poser là-dessus.

Par ailleurs, je voudrais simplement vous rappeler, monsieur le procureur, que depuis effectivement les années 90 où l'on se posait des questions sur ces faits au sein de l'Église, il y a quand même 475 victimes qui ont été dénoncer des faits au sein de l'Église.

Vous dites qu'on s'attaquait aux autorités ecclésiastiques à peu près pour rien. Je pense que la commission Adriaenssens a montré qu'il y avait effectivement des problèmes au niveau des abus sexuels dans le cadre d'une relation pastorale. Les faits montrent qu'il avait certaines craintes à avoir par rapport, non pas aux autorités ecclésiastiques, bien entendu, mais à des abus dans le cadre des relations pastorales.

Mais je ne vais pas aller plus loin. Je pense que vous avez eu longuement la parole. Je ne voudrais pas terminer par une attaque en règle sur une personne. Je vais céder la parole à l'ensemble des parlementaires et j'aimerais bien

qu'il n'y ait pas des attaques en règle d'un autre côté, mais je vous fais totalement confiance.

Jean-Marie Berkvens: Mevrouw de voorzitter, ik ben het daarmee eens. Ik had trouwens bijna gedaan. Ik heb mij echter een aantal zaken laten vertellen, hoe onduidelijk ook, over de tirades die hier werden afgestoken de eerste of de tweede dag van de parlementaire commissie met verdachtmakingen, insinuaties en suggesties allerhande.

La **présidente:** Monsieur le procureur, vous êtes ici et vous allez continuer à répondre à l'ensemble des questions posées. Je sens qu'elles seront nombreuses et que nous allons encore vous garder pendant quelques heures! Vous aurez l'occasion de répondre et de plaider votre défense.

En ce qui concerne les tirades proférées à l'encontre d'une personne, je ne le pense pas, car nous n'avons jamais lancé de tirades contre qui que ce soit dans cette commission. Je ne me sens pas visée. Je ne maîtrise pas tous les articles de presse, car personne ne les maîtrise, et nous ne les maîtriserons pas non plus après cette réunion!

Je cède donc la parole aux membres. Vous aurez bien encore l'occasion de nous répondre! Chaque membre posera deux questions. Nous commençons par M. Landuyt.

Renaat Landuyt (sp.a): Mevrouw de voorzitter, ik beperkt mij tot twee vragen. Eerst en vooral wil ik de procureur danken voor zijn transparantie, zeker in het dossier van Tielt omdat dit misschien een interessante casestudie is. Nogmaals, wat wij hier onderzoeken zijn de remmen die ertoe hebben geleid dat seksueel misbruik in kerkelijke kringen niet altijd even ernstig werd genomen.

Wij komen niet tussen in de klacht van Bethune tegen u. Dat is een principiële houding die wij hierin nemen. Uw feitenrelaas is interessant. Ik vind het eigenlijk tof dat u het eind-pv van de gerechtelijke politie hebt geciteerd. Mijn vraag is eigenlijk of deze korte eindbeoordeling waarin men het niet had over verjaring, maar over een geestelijke die gekend was omdat hij graag de vrouwen zag en dit ook liet blijken. Hij nam ze ook graag dicht, maar klachten van echte handtastelijkheden zijn ons niet ter ore gekomen. Hij is ondertussen 87 jaar oud. Dit is het eind-pv in dit dossier dat een beetje de sfeer heeft van: "Och god, ja, het is allemaal niet zo ernstig."

Vandaar mijn vraag. Zou men, in de huidige tijdsgeest en met de ervaring die wij nu hebben,

nog op dezelfde manier reageren op dergelijk kort, relatief cynisch pv van: "Hij is er wel voor gekend, maar het is allemaal niet zo erg en hij is 87 jaar oud." Dat is eigenlijk de evaluatie die u geciteerd hebt, die ook in het dossier stond en die mij was opgevallen. Dit heeft eigenlijk niets te maken met verjaring. Vandaar mijn vraag. Is het op dezelfde wijze dat u vandaag zo'n dossier zou laten behandelen door mensen van de politie?

Dan mijn tweede vraag. U hebt duidelijk publiek gemaakt dat u in de zaak-Vangheluwe – ik vraag u niet om de inhoud te verklappen – niet over verjaring wenst te spreken omdat u dat eerst wilt onderzoeken. Wij hebben vernomen dat u in dit kader de heren Devillé en Bethune hebt ondervraagd, omdat u duidelijk op zoek bent naar het effect van het feit dat de bisschop van Brugge eigenlijk zelf een zware dader bleek te zijn. Heeft dat effect gehad op bepaalde doofpotoperaties, om u te citeren.

Vandaar mijn vraag. Hoe pakt u dat dan aan? Is dat dan ook zoals men vanuit Brussel heeft gedaan? Hebt u ook inbeslagnames laten doen in het bisschoppelijk paleis? Hebt u ook interesse voor het mailverkeer of eventueel het bewaren van gegevens omtrent daders binnen het bisschoppelijk paleis?

Dat is mijn enige concrete vraag.

Carina Van Cauter (Open Vld): Mijnheer de procureur des Konings, ik heb een vraag over het seponeringsbeleid binnen uw gerechtelijk arrondissement. Wij hebben een overzicht gekregen van het aantal dossiers waaraan een gevolg werd gegeven en het aantal waaraan geen gevolg werd gegeven of zonder gevolg werden gerangschikt. U sprak over een "verwaarloosbaar aantal dossiers ingevolg seksueel misbruik" dat zonder gevolg gerangschikt werd. Wanneer ik naar de cijfers kijk, zie ik toch dat op een totaal van 8 034 klachten – wij spreken over de periode 2004-2009 – maar liefst 1 503 dossiers zonder gevolg gerangschikt werden wegens "opportuniteit", kortom: wegens beleidsoverwegingen. Vindt u dat verwaarloosbaar? Ik vind dit een zeer groot aantal, zeker wanneer wij in ons achterhoofd houden dat er in 3 500 dossiers onvoldoende bewijzen waren, en wij dus niet met zekerheid kunnen spreken over dossiers waar er effectief seksueel misbruik was.

Ik maak de rekening: 8 034 min 3 500 dossiers, en van de rest zijn er 1 503 zonder gevolg gerangschikt wegens beleidsoverwegingen.

Wanneer ik de vergelijking maak tussen uw arrondissement en de andere arrondissementen rijst bij mij de volgende concrete vraag. Door het parket te Gent is er een afhandelingmodus opgesteld volgens dewelke een dossier wel of niet zonder gevolg werd gerangschikt. In Kortrijk spreekt men van nultolerantie. Dat blijkt in Gent ook zo te zijn. Moeten wij dan denken dat die 1 503 dossiers die zonder gevolg gerangschikt zijn enkel uw arrondissement betreffen? Of heb ik het verkeerd voor?

Op welke wijze gaat u om met seksueel misbruik binnen uw arrondissement? Zijn het de individuele parketmagistraten die zich daarmee bezighouden, of hebt u het laatste woord in die dossiers? Met andere woorden, is er visum van de procureur des Konings?

Ik heb ook een vraag over het dossier-Tielt, waarover u ons uitvoerige informatie hebt verstrekt. U zegt: "Het parket is rijkelijk laat op de hoogte gesteld, in 1999, over welke concrete feiten zich op welke specifieke tijdstippen hadden voorgedaan." U zegt: "Wij hebben slachtoffers gehoord, wij hebben de dader gehoord." En u besluit met te zeggen: "Er kan geen twijfel zijn over het strafrechtelijk beteugelbare gedrag van de betrokkene." Zijn er dan nog andere onderzoeksdaeden verricht? Zijn er huiszoekingen geweest? Heeft men verder gezocht naar eventuele andere slachtoffers? In welke mate was de directie op de hoogte? Was er schuldig verzuim door het bisdom, de directie of andere betrokkenen in dit dossier?

Heeft men het onderzoek effectief tot op het bot gevoerd, zoals men wel eens pleegt te zeggen, of heeft men zich vergenoegd met het verhoren van slachtoffer en dader, om vervolgens, omdat een en ander al zo lang geleden lijkt, het dossier zonder gevolg te rangschikken? Ik verwijs ter zake naar de woorden van de heer Landuyt.

La **présidente**: Monsieur le procureur du Roi, les deux secrétaires de la commission vous aident à prendre note des questions. Ne vous inquiétez pas: des questions vont certainement se regrouper et vous pourrez y répondre en une fois.

Daphné Dumery (N-VA): Mijnheer de procureur, ik heb een bemerking. Mevrouw de voorzitter had gelijk toen zij stelde dat het niet onze bedoeling is om uw integriteit en die van uw korps in twijfel te trekken. Wij proberen met onze vragen de methodiek te achterhalen, wat er gebeurt met een klacht.

Ik wil heel graag ingaan op uw aanbod om concrete dossiers te bespreken, maar wij kunnen dat niet. Dat zit niet in ons pakket. Wat u wel hebt, is dat er in deze zaal heel wat juristen en advocaten zitten die hun beroepservaring ook meenemen naar het Parlement.

Wat het parket van Brugge betreft, en deze zaak is al afgesloten en de dader is veroordeeld zodat er geen gevaar bestaat, heb ik weet van een zaak omtrent een minderjarige waarbij de dader in het weekend werd betrapt en de parketmagistraat geen maatregel heeft genomen. Daardoor was de dader in het weekend vrij en kon hij de minderjarige contacteren. De ouders vragen zich af wat de band van het slachtoffer met het parket is. Het vertrouwen gaat weg.

Daarom vragen wij naar de methodiek, naar wat er gebeurt bij een klacht.

Ik heb de volgende vraag hier al een aantal keren aan de procureurs gesteld. Wij hebben in een van de eerste uiteenzettingen gehoord dat vanuit het parket van Brugge aan de politiediensten de opdracht zou zijn gegeven om pas een klacht door te geven wanneer de politieagent honderd procent zeker is dat het kind de waarheid vertelt. Ik stel nu de vraag aan u. Wat is daarvan aan? Hoe hoog ligt die bewijsgrens? Wat kan een kind verklaren om ernstig te worden genomen?

Een tweede vraag die ik ook al aan een aantal andere getuigen heb gesteld, is of u externe druk hebt gevoeld? Als het gaat over een instituut, instelling, ziekenhuis of bisdom, is de naam en de faam daarvan heel belangrijk. In hoeverre werden u of uw diensten gecontacteerd voor een doofpotoperatie? Hebt u deze druk gevoeld?

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!): Mijnheer de procureur, ik heb ook twee korte vragen. Ik zal niet herhalen wat andere leden al hebben gezegd.

Wij hebben echter ook cijfers van de bisdommen gekregen, omdat wij ernaar hebben gevraagd. Wij hebben de cijfers gekregen. Zij hebben ook in de krant gestaan. U zal het artikel waarschijnlijk ook met veel aandacht hebben gelezen.

Men had een mooie landkaart van België erop geplakt. Men had de cijfers per bisdom op de landkaart vermeld. Daaruit bleek dat er grote verschillen waren. Bijvoorbeeld, in het bisdom Gent waren er 11 klachten die gekend waren en die door parket of politie werden opgevolgd, met 11 veroordelingen tot gevolg. In het bisdom Brugge waren er 17 dossiers door parket of politie

opgevolgd. Het gaat om cijfers van het bisdom zelf. Het gevolg waren een of twee veroordelingen. Voor het overige is er nauwelijks iets met de dossiers gebeurd.

Wij hebben ter zake procureur-generaal Schins gehoord. Hij heeft beloofd de zaak te onderzoeken. Hij had de verschillen immers ook gezien. Wij hebben dezelfde vraag ook aan alle procureurs-generaal gericht, omdat wij ter zake wat meer duidelijkheid willen.

De cijfers van het bisdom Brugge vielen vooral op. Daarom zou ik u het volgende willen vragen. Het bisdom Brugge is weliswaar niet helemaal het arrondissement Brugge, maar een groot deel van het bisdom zal wel binnen het arrondissement vallen.

Hebt u ook kennis van dergelijke cijfers op uw parket inzake klachten tegen geestelijken en priesters en waarbij het seponeringscijfer zo hoog ligt? Hoe komt dat dan?

Ik sluit mij aan bij de vraag van mevrouw Van Cauter. Hoe loopt dat? Wie neemt de beslissingen over seponering? Is het de behandelende substituut die autonoom dergelijke beslissingen neemt, doet u dat in uw hoedanigheid van procureur of gebeurt dat in samenspraak?

Over het seponeringsbeleid kreeg ik dus graag wat meer uitleg.

Mijn tweede vraag handelt over uw ervaring met de politiediensten.

Meent u, naar uw oordeel en met uw ruime ervaring, dat de politiediensten voldoende zijn gevormd, voldoende ervaren zijn en voldoende gespecialiseerd zijn, om in dergelijke zaken op te treden?

Het gaat ter zake over specifieke vorming inzake de manier van omgaan met slachtoffers en met slachtofferverhoren, maar ook inzake de manier van omgaan met daders. U hebt immers ook verklaard dat daders vaak ontkennen of een speciale manier hebben om met politiediensten te praten, teneinde een en ander te verbloemen.

Zijn de politiediensten voldoende gevormd of is er ter zake nog werk aan de winkel?

Op welke politiediensten doet u een beroep, indien u zelf kunt kiezen? Is dat altijd de federale politie of doet u een beroep op de lokale politie?

Hebt u het al meegemaakt dat politiemensen van een dossier worden gehaald, waarna politiemensen die met fiscale fraude bezig zijn, bijvoorbeeld een dossier moeten overnemen? Wij hebben dat voorbeeld hier gehoord.

Dus ook over de inzet van politiemensen kreeg ik graag uw mening.

Sophie De Wit (N-VA): Mijnheer de procureur, mijn vraag betreft veeleer de toekomst en het beleid waar wij naartoe moeten gaan. Een van onze taken is ook dat wij moeten nagaan hoe wij bepaalde zaken uit het verleden kunnen vermijden. U weet – het is nog redelijk actueel – dat recent een pedofiele leraar terug aan het werk is gegaan. Men wist dat niet, omdat daar niet over gecommuniceerd was.

U hebt daar ook op gereageerd. U hebt gezegd dat u de frustratie van de school begrijpt, maar er is natuurlijk het geheim van het onderzoek, de privacy, het vermoeden van onschuld. Jammer genoeg is dat een schoolvoorbeeld van het ontbreken van duidelijke richtlijnen.

Wanneer een veroordeelde voor een openbaar bestuur moet gaan werken, bestaan de richtlijnen wel, maar nog niet voor bijvoorbeeld een leraar of bij sportverenigingen en dergelijke. Het parket moet de school dan niet inlichten. Het volgende is belangrijk voor onze besluitvorming, om te weten hoe wij het verder moeten doen. Acht u het zinvol dat er ook richtlijnen komen voor andere beroepscategorieën in die zin? Of meent u van niet, en vindt u dat de problematiek en het conflict inzake het recht op privacy, het geheim van het onderzoek en dergelijke, belangrijker blijft?

Raf Terwingen (CD&V): Mijnheer de procureur, ik kan uw relaas en de bijhorende frustraties wel begrijpen. Tijdens de audities waren er inderdaad veel signalen aan het adres van uw parket, we moeten daar niet naïef over zijn. Het is uw goed recht om daarop te reageren.

Ik heb maar twee heel concrete vragen. Die vragen moeten allesomvattend zijn naar de suggestieve input die hier door een aantal mensen gebeurde.

Hebt u contacten gehad met de kerkelijke overheden? Of werd u gecontacteerd door kerkelijke leiders of andere mensen vanuit het bisdom om op welke manier dan ook beïnvloed te worden bij uw keuzes, seponerings- of behandelingskeuzes of andere in bepaalde dossiers? Dat is de suggestieve indruk die men

hier wilde brengen.

Er is heel duidelijk gesignaleerd dat er zoveel dossiers zouden zijn geweest in uw ambtsgebied. Zijn er, behalve het dossier Tielt waarover wij nu hebben gesproken, nog dossiers aangebracht door onder andere de groep Mensenrechten in de Kerk om u attent te maken op andere problemen? Kunt u concreet zijn over het aantal? Kunt u concreet zijn over welke dossier u nog werden aangebracht in uw ambtsgebied, waarin u werd gevraagd om al dan niet op te treden?

Marie-Christine Marghem (MR): Monsieur le procureur du Roi, j'ai été très étonnée par votre diatribe qui a été interrompue à plusieurs reprises, que je peux comprendre comme tout un chacun mais qui ne nous permet pas d'évaluer correctement le travail qui fut le vôtre et qui le reste dans le cadre de vos activités de procureur du Roi au sujet des abus sexuels. Ce sont des choses particulières. Vous évoquez même un dossier avec beaucoup d'informations à la clé.

Au fond, les questions que nous aimerions vous poser portent sur votre manière de fonctionner dans ce genre de dossiers où la preuve est toujours très difficile à obtenir. La plupart du temps, si la plainte n'est pas déposée très rapidement après les faits, les preuves matérielles n'existent plus et il y a confrontation entre la parole de l'un et la parole de l'autre, pour autant qu'on connaisse l'auteur.

Puisque l'information répressive que vous devez mener est délicate, seriez-vous d'accord pour que ces dossiers-là soient mis systématiquement à l'instruction et que dès qu'une plainte en matière d'abus sexuels est formulée, la mise à l'instruction soit automatique? Pensez-vous qu'il faille nécessairement et systématiquement des auditions filmées pour les victimes mineures d'âge?

Pensez-vous que les services de police en première ligne qui sont les premiers à entrer en contact avec des victimes à la psychologie évidemment particulière – ce qui est parfaitement normal puisqu'elles doivent évoquer des faits qui atteignent leur intégrité physique profonde, leur intégrité morale, psychologique, voire spirituelle – soient suffisamment outillés pour recevoir correctement ces victimes sans banaliser, sans évacuer certains éléments importants? Dans le cas contraire, faudrait-il prévoir des mesures particulières pour l'accueil auprès des commissariats de police?

Valérie Déom (PS): Monsieur Berkvens, dans la droite ligne de ce qui vient d'être dit par Mme Marghem et sans vouloir me répéter mais pour faire avancer les choses de manière concrète, je vous poserai les mêmes questions que j'ai posées à Mme Reynders.

Il est clair que la preuve est difficile à faire dans ce type de dossiers d'abus sexuels. J'aurais dès lors voulu savoir quelle était votre politique lorsqu'une plainte émane d'une personne qui a plus de 28 ans et pour laquelle *a priori* les faits sont prescrits. Ouvrez-vous, malgré tout, une enquête? Faites-vous des devoirs complémentaires de manière à vérifier s'il n'y a pas d'autres victimes ou des connexions qui permettent éventuellement de dépasser la problématique du délai de prescription? J'aurais voulu vous entendre sur ce point. Mme Reynders, quant à elle, nous a répondu de manière très claire à ce sujet.

La présidente: Monsieur le procureur du Roi, je vais clôturer provisoirement la séance en prononçant une petite suspension, afin que vous puissiez classer toutes les réponses.

Avez-vous reçu des dossiers de la commission Adriaenssens via le tri que faisait le procureur fédéral désigné? Une fois la commission Adriaenssens éteinte et démissionnée, avez-vous reçu des dossiers du procureur fédéral, puisque des victimes ont encore porté plainte à ce niveau? Si oui, combien? Ces dossiers sont-ils aujourd'hui à l'information, à l'instruction ou autre?

L'un des deux secrétaires de la commission vous accompagnera pour vous donner lecture des questions. Nous vous octroyons une suspension de cinq à dix minutes. Celle-ci vous permettra de remettre de l'ordre dans vos idées.

*La réunion publique de commission est suspendue de 16.11 heures à 16.31 heures.
De openbare commissievergadering wordt geschorst van 16.11 uur tot 16.31 uur.*

La présidente: Nous allons maintenant entendre les réponses aux questions.

Jean-Marie Berkvens: Mevrouw de voorzitter, dames en heren, ik zal proberen om zo goed mogelijk te antwoorden met behulp van mevrouw De Backer, die mij de antwoorden niet moet influisteren maar de vragen die werden gesteld. Voor de antwoorden zal ik op mijzelf rekenen.

De feiten in het dossier-Tielt waarover ik het net had, zijn voor ons bewezen. Het is ook niet omdat

er een pv ter afsluiting komt, dat wij gezegd hebben: ja dat is hier zomaar... Anders zouden wij ze geklasseerd hebben als onvoldoende bezwaar bijvoorbeeld of geen misdrijf.

Wij hebben dat nu gedaan op het vlak van verjaring, omdat naar onze mening met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid de kans dat de zaak verjaard was, veel groter was dan dat ze niet verjaard was. Over de feiten zelf was geen betwisting, ook al zou je in zedenfeiten...

Het is heel gevaarlijk wat ik nu zeg. Er zijn aardbevingen en er is de schaal van Richter. Een aardbeving van 1 op de schaal van Richter, dat is de laagste denk ik, is ook een aardbeving. Ook binnen de zedenfeiten zijn er gradaties maar het zijn zedenfeiten. Dat is voor alle duidelijkheid.

Dat heeft dus geen rol gespeeld in dat dossier, in de eindmaatregelen die wij hebben genomen.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!): Mijnheer de procureur, hoor ik u zeggen: de kans dat het verjaard is, is groter dan de kans dat het dossier niet verjaard was? Met andere woorden, u zegt hier dat u niet zeker was dat de zaak verjaard was.

Jean-Marie Berkvens: Toch wel. Neen, we konden onmogelijk, zelfs niet bij benadering, een datum of periode vastleggen binnen dewelke de allerlaatste feiten zouden gepleegd geweest zijn. Volgens de man die het aangegeven had was er... Als de feiten inderdaad ergens in 1993 hadden plaatsgegrepen, versie, en ons dossier start 14, 10 maart 1997, dan waren ze niet verjaard. Maar het was dus best mogelijk dat de feiten ergens in 1992 gepleegd waren.

Weet u, als mevrouw B zegt - ja, sorry, maar u stelt mij de vraag - als mevrouw B zegt: ik ben de eerste keer aangerand in het ziekenhuis, wanneer weet ik niet precies, en volgens de chronologie van het dossier, als je het dossier leest, kom je inderdaad in 1987, 1988, 1989. Dan zegt ze: een tijdje daarna, gebeurt hetzelfde. Dan moet je natuurlijk de vraag beginnen stellen: wat is een tijdje daarna? Is dat vier jaar daarna? Is dat één jaar daarna? Is dat zes jaar daarna? Je moet toch als parket een zeker houvast hebben over uw tijdsbepaling. In onze visie waren die zaken verjaard, maar het is natuurlijk heel moeilijk om met zekerheid te zeggen: die zaak is verjaard, als je zelf uit de gegevens van het dossier niet kunt afleiden wanneer de feiten mogelijk hebben plaatsgehad. Er is ook, ik zou bijna zeggen: eigenlijk oordeel je daar een beetje als een

rechter. Ook een parketmagistraat, mijnheer Van Hecke, denk ik, moet als hij twijfelt, de twijfel ten voordele van de verdachte laten gaan. Dat is wat de rechter ook doet.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!): Als het dan echt niet zo heel duidelijk is, is het dan niet beter om nog iets verder te onderzoeken, tot men bijna helemaal zeker is?

Jean-Marie Berkvens: Dat is dus het antwoord wat ik ook wou geven aan mevrouw Van Cauter en de heer Landuyt. Ik denk dat we... Ik ga er nog altijd van uit dat door de parketmagistraat die het dossier behandelt, geen fout is gebeurd. Maar men gaat dat dossier anno 2010, anno 2011, misschien enigszins anders behandelen. Zoals wij de verdwijning van meisjes van 15, 16, 17 jaar sedert, u kent het, ook anders bekijken sedert zoveel jaar. Het is, denk ik, goed om lessen te trekken uit het verleden, dus dat gaan wij ook doen.

Wij hadden er in dat dossier... In dat dossier zagen wij niet in, en zag ik ook niet in, in die tijd, waarom het ziekenhuis moest verhoord worden, waarom de directie moest verhoord worden, waarom de bisschop moest worden verhoord enzovoort. Dat vindt u bizar, maar meer dan 10 jaar geleden lag dat niet in de gedachtegang. Dat lag daar niet in.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!): Dus u zou het nu anders doen?

Jean-Marie Berkvens: Nu zouden we misschien nog meer proberen verrijnd te weten te komen: was 't nu verjaard of niet? De vraag is alleen: hoe moet je dat nu gaan bewijzen? Moet je 't slachtoffer gaan plaatsnemen tegenover haar geestelijke raadsman, om toch maar... Ik denk dat we daar nu misschien iets grondiger zouden in tewerk gaan.

Het is ook wel juist dat de magistraat die dat dossier bekijkt, zet u in zijn plaats, hij krijgt daar een dossier waar het reeds over oude feiten gaat, waar men ons jaren heeft laten wachten, na verloop zegt hij dat niet verder gaat behandelen. Ik zeg niet dat het vandaag misschien niet anders zou gebeuren.

Ik spreek nu over de dossiers, die wij nu hebben. Mevrouw de voorzitter, ik heb er van het federaal parket 14 of 15 gekregen, zowel dossiers die het federaal parket van de commissie-Adriaenssens heeft ontvangen, als dossiers die zij rechtstreeks hebben opgesteld naar aanleiding van contacten

die zij hebben gehad. Die zijn allemaal in behandeling, in vooronderzoek, in opsporingsonderzoek, allemaal op het niveau van het parket. In alle dossiers, met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid, gaat het over zeer oude feiten. Bij die dossiers, dat is het probleem dan, zitten er ook dossiers die een stuk elders hangen. Dat is ook niet altijd even gemakkelijk.

Carina Van Cauter (Open Vld): U zegt dat u niet precies kon weten wanneer de feiten zich zouden hebben voorgedaan en dat u dat niet verder kon onderzoeken. De feiten hebben zich, volgens de verklaringen van het slachtoffer, voorgedaan in het ziekenhuis, hebt u ook gezegd. Dan was het eigenlijk toch eenvoudig te vernemen wanneer de betrokkene opgenomen was in het ziekenhuis om te weten wanneer de verjaringstermijn exact begon te lopen.

Jean-Marie Berkvens: Dat had men kunnen doen.

Carina Van Cauter (Open Vld): De waarheid wordt niet in twijfel getrokken. Het waren feiten die op dat ogenblik strafbaar waren. Het ging over een dader die blijkbaar een opdracht in een ziekenhuis had.

Jean-Marie Berkvens: Het was geen opdracht, het was een oude pastoor die parochianen bezocht. Er was geen dienstverband.

Carina Van Cauter (Open Vld): Hij was wel frequent aanwezig in het ziekenhuis.

Jean-Marie Berkvens: Ja, wellicht.

Carina Van Cauter (Open Vld): Heeft er zich dan nooit iemand afgevraagd of er vandaag mogelijk nog andere mensen in gevaar zijn? Zijn er mogelijk nog andere slachtoffers? Men heeft dat gewoon niet verder onderzocht? Helemaal niet?

Jean-Marie Berkvens: Ik ben in een vroeger leven onderzoeksrechter geweest. Ik zou het wellicht niet beter of anders hebben gedaan. Enerzijds is er de bescherming van de identiteit van de slachtoffers en daarom heeft het dossier ook zo lang aangesleept bij ons.

Carina Van Cauter (Open Vld): Seksueel misbruik is toch geen klachtmisdrijf?

Jean-Marie Berkvens: Nee, maar als men dat in een ziekenhuis gaat onderzoeken, dan moet men, ten eerste, al langs een onderzoeksrechter

passeren. Dat is op zich niet erg, maar met feiten die zeven of acht jaar oud zijn nog eens bij een onderzoeksrechter gaan... Ik heb even graag dat men de dossiers die iets minder oud zijn grondig en snel onderzoekt. Dat is al moeilijk genoeg, maar goed, men heeft al rap te maken met het probleem van het medisch geheim. Men riskeert ook – dat kan de wens van de slachtoffers hier niet geweest zijn – dat de “qu'en dira-t-on” begint te lopen en dat men in het ziekenhuis in een mum van tijd verneemt over wie het gaat, wat er aan de hand is, enzovoort.

Is dat een risico dat men moet lopen? Men betreft het ziekenhuis in een onderzoek. Ik ben het theoretisch met u eens dat men dat kan doen. Ik zeg niet dat men het vandaag niet zou doen, niet alleen omdat het wellicht zinvol is, maar...

Carina Van Cauter (Open Vld): Men moet ook de afweging maken met de mogelijkheid dat iedere dag opnieuw, zelfs jonge slachtoffers kunnen worden gemaakt. Dat is toch ook een afweging die men als parketmagistraat prioriteit zou moeten geven?

Jean-Marie Berkvens: Dat is juist. Maar dan zijn wij toch niet alleen, want dan hebben mensen die in dat ziekenhuis rondliepen zeven tot acht jaar gezweven.

Carina Van Cauter (Open Vld): Misschien moest dat ook worden onderzocht.

Jean-Marie Berkvens: Ik ga de heer Bethune hier niet van schuldig verzuim beschuldigen. Ik ben al kwaad genoeg geweest op hem.

Schuldig verzuim, hier ben ik misschien wat ironisch, is een trend die een misdrijf aan het worden is. Een magistraat komt dat hooguit een paar keer in zijn carrière tegen, in een totaal andere context, bijvoorbeeld bij verkeerszaken of medische zaken.

Het is een misdrijf dat in het Strafwetboek staat, maar nu wordt er met schuldig verzuim, vooral door niet-penalisten, gegooid dat het niet meer mooi is. Ik hoef de hier aanwezige juristen en advocaten toch niet te zeggen dat schuldig verzuim niet voor de hand ligt.

Dat is nu een modeverschijnsel. Ik ben geen groot jurist, maar het zou misschien nuttig zijn om aan een aantal professoren strafrecht te vragen hoever men in dat soort materies met schuldig verzuim kan geraken, maar ik denk dat het heel moeilijk is.

Carina Van Cauter (Open Vld): Dat is een overweging die ik wil meenemen.

Dat neemt echter niet weg dat wanneer er aanwijzingen zijn van een bepaald misdrijf een parketmagistraat toch een poging moet doen om dat te onderzoeken en op te sporen, zeker om bijkomende slachtoffers te vermijden?

Jean-Marie Berkvens: Dat is juist, maar men moet altijd zien dat de belangen en de privacy van het slachtoffer worden nageleefd. Als men daarvoor respect vraagt, moet men dat naleven. Het principe van het vermoeden van onschuld – men is niet schuldig zolang men niet is veroordeeld – speelt ook.

Veel aanwijzingen inzake L. – ik heb het niet voor L. die in 2007 is gestorven – hadden wij niet, behalve wat ons werd verteld door iemand die voor mij nog altijd een buitenstaander was.

Wij zouden inderdaad naar die psychiater die op de hoogte was en naar de directie kunnen zijn gestapt, maar in welke fase moesten wij dat doen? Wij hadden het zeker niet kunnen doen vooraleer we de naam hadden. Als wij de namen van de verdachte en van het slachtoffer vijf of zes jaar eerder hadden vernomen, dan zaten wij misschien meer echt in het dossier. Nu kregen wij een dossier op ons bord dat al jaren oud was. Dat heeft misschien ook gespeeld.

Ik sluit niet uit dat het feit niet heeft gespeeld dat men een dossier kreeg dat niet bij ons, maar elders is blijven roesten. Verdwijningen worden nu helemaal anders opgenomen dan vroeger het geval was. Of die veranderde houding soms bij de parketten meer is ingegeven door een zekere schrik van wat komen kan of van drama's die eventueel kunnen gebeuren, sluit ik niet uit. Ik vind dat een beetje jammer.

Zoals u wel weet, is er in de nasleep van de zaak-Dutroux algemene paniek ontstaan, bij wijze van spreken, bij de parketten. De parketten konden nauwelijks weerstaan aan de druk om mensen op te pakken die als pedofiel werden gebrandmerkt, terwijl zij dat misschien helemaal niet waren. Wij moesten op dat ogenblik het hoofd koel proberen te houden, en niet volslagen beginnen te panikeren, want dat is niet goed.

Nu moeten we dat ook vermijden. Nu doen wij dingen in de dossiers die ik krijg van het federaal parket. Het klopt dat wij nu misschien grondiger, maar ook behoudender, optreden dan tien jaar

geleden, laat staan nog meer jaren geleden. Dat is juist. Vroeger waren wij misschien te veel gefocust, of net voldoende gefocust, op dader en slachtoffer, maar niet op heel die entourage. Dat deden wij minder. Dat is waar, dat is juist. Dat was niet alleen bij ons het geval, denk ik, maar overall, maar ik kan maar spreken voor ons. In de toekomst denk ik dus wel dat wij daar iets meer werk van moeten maken. Dat is juist.

Zo moet ook onze slachtofferhulp, slachtofferbejegening, nog efficiënter worden dan nu het geval is. Ik heb geen schrik om in eigen boezem te kijken.

Marie-Christine Marghem (MR): Monsieur le procureur du Roi, vous êtes au parquet depuis 24 ans et, dans une vie antérieure, vous étiez juge d'instruction, n'est-ce pas?

Jean-Marie Berkvens: Oui!

Marie-Christine Marghem (MR): Votre expérience professionnelle est donc assez importante. Vous n'êtes pas un débutant! Vous savez bien que, lorsqu'on reçoit un dossier à votre niveau, en première ligne, celui-ci est loin d'être très détaillé et approfondi. La plupart du temps, c'est un dossier dans lequel il faut faire des devoirs complémentaires.

J'essaie de vous comprendre ainsi que la manière dont vous travaillez mais je suis assez sidérée. Vous dites qu'à partir du moment où l'affaire Dutroux a créé une sorte de "tsunami" dans les parquets où certains voulaient faire arrêter à tour de bras des supposés pédophiles, vous deviez garder la tête froide! Il vaut mieux garder la tête froide. Il y a une différence entre garder la tête froide et se mettre la tête dans le congélateur!

Dans l'affaire qui nous occupe et que vous avez vous-même mise en avant, je constate que des tas de choses s'opposent à vous: le secret médical, le fait que vous auriez peut-être dû interroger la clinique, le qu'en-dira-t-on, la présomption d'innocence, etc. Comme vous l'avez dit vous-même, cette commission compte pas mal de juristes et d'avocats. Nous savons donc tout cela! Votre métier n'est pas facile mais votre métier est celui de chercher. Je suis dès lors un peu étonnée de constater qu'il y a, de votre point de vue, dans cette affaire-là particulièrement – j'espère que ce n'est pas dans toutes les affaires –, besoin de garder la tête froide, alors que vous êtes saisi par un PV initial le 10 mars 1997, c'est-à-dire moins d'un an après la

découverte de Julie et Mélissa. C'est précisément à cette époque qu'il y a un sursaut de l'organisation judiciaire par rapport à tout ce qu'on aurait dû faire avant et qu'on n'a pas fait. Je suis étonnée que vous gardiez la tête tellement froide et que, finalement, des éléments que l'on aurait pu rechercher et préciser ne l'ont pas été. Vous dites que vous avez commencé à travailler dix ans après.

Il ne s'agit pas uniquement de se concentrer sur ce qui a été fait ou non. Vous dites vous-même que des choses auraient pu être faites. Pour ma part, quand je vous entends, j'ai envie de croire, tout en gardant un équilibre, qu'on les fait maintenant.

Pour permettre à un juge d'instruction de travailler correctement avec les pouvoirs qui sont les siens, faut-il, dans ce type de dossiers, ne pas gêner ou mettre en difficulté le parquet, qui est confronté à un tas de difficultés que vous avez énumérées? Faut-il systématiquement mettre ces dossiers à l'instruction?

Jean-Marie Berkvens: Neen.

Daarenboven, als u naar de chronologie kijkt die ik u van dat dossier heb gegeven, kunt u moeilijk zeggen dat ons hoofd in de diepvriezer lag op dat moment. Wij hebben dat van kortbij opgevolgd. Het is echter juist dat we dat misschien op vandaag... Ik vind de aanpak van dat dossier juist. Ik vind de beslissing juist. Ik zeg alleen dat we misschien bijvoorbeeld op het vlak van dat verjaringstijdstip misschien iets verder hadden kunnen zoeken om zekerheid te hebben. Dat is echter niet evident. Men zit met een slachtoffer dat – excuseer – niet altijd even duidelijke verklaringen aflegt. Men kan die toch niet door de mangel beginnen halen om toch maar... Dat is toch niet gemakkelijk, dat is toch moeilijk.

Daarenboven, als het dossier niet verjaard was, val ik terug op de andere punten die ik... Zeg het dan, zeg het dan en doe er iets tegen. Steek het kot desnoods in brand bij wijze van spreken maar doe iets. Ik overdrijf. Kom het echter zeggen, men heeft een advocaat. Zwijg dan toch geen tien jaar lang.

Daphné Dumery (N-VA): Mijnheer de procureur, ik zou nog eens willen terugkeren naar het schuldig verzuim. U noemt het een trend om dat schuldig verzuim nu naar boven te halen. In veel van deze dossiers zullen er facetten van schuldig verzuim zitten. Ik denk maar aan een school waar men het ontdekt en het eerst zo probeert op te

lossen. Het slachtoffer wordt soms onder druk gezet om een bepaalde bemiddeling te volgen en dergelijke meer. Denkt u dat er vanuit uw diensten een terughoudendheid is om het schuldig verzuim in te roepen wegens de maatschappelijke impact van zo'n vordering?

Jean-Marie Berkvens: Ik lach niet met het schuldig verzuim op zich. Het is een misdrijf, maar het is niet omdat men iets wel of niet doet dat fout is dat men noodzakelijkerwijze een strafrechtelijk schuldig verzuim pleegt.

Men kan ook burgerlijk aansprakelijk zijn voor iets waaraan men niet schuldig is. Het is een beetje bizar. Wij zoeken in onze maatschappij altijd schuldigen. Wij ook, hoor. Wij hebben al vaak dossiers gezien van drama's of ongelukken waarvan men eigenlijk nauwelijks kan bewijzen wie er in fout was. Maar er bestaat nog, wat men er ook van moge zeggen of denken, een vreselijk ongelukkige samenloop van omstandigheden zonder dat men iemand strafrechtelijk kan vastpakken.

Schuldig verzuim, mevrouw? Voor mij niet gelaten. Ik vind het wel een beetje trendy dat men er te pas en te onpas, van aan de zijlijn vaak, commentaren over geeft. Wij zullen zien wat de rechtspraak ermee zal doen.

Ik heb professor Hutsebaut...

Weet u, als een priester, leraar of directeur van een katholieke school binnenkomt in de kamer en ziet hoe één van de priesters een kind aan het kapotmaken is, zich omdraait en de deur toedraait en verdwijnt, wetend dat die priester het 's anderendaags opnieuw doet, terwijl men zijn mond houdt, dat is schuldig verzuim! Zulke gevallen komen wij niet tegen, maar dat is schuldig verzuim!

La présidente: Il semble qu'on aurait dû le rencontrer par rapport à tous les témoignages qui sont relayés chez M. Adriaenssens, qui ne sont donc pas inventés. Je ne sais pas si vous avez lu le rapport Adriaenssens.

Jean-Marie Berkvens: Je l'ai lu.

La présidente: Il semble que c'était sans doute dans le chef de beaucoup de parents qui avaient eu – plus actuellement – une négligence coupable puisqu'ils étaient au courant des faits.

Je rappelle que vous êtes le ministère public. Le ministère public est là pour trouver le coupable

mais aussi pour protéger la société et donc tout faire dans une information, dans une instruction, pour protéger la société. C'est cela aussi l'important. C'est pas seulement qu'il faille préserver les intérêts, les droits indispensables de chaque justiciable. Les intérêts de la réputation d'un hôpital, d'une école ou d'une autorité passent après les intérêts de la société, de la protection de la société. Je le rappelle à tous les magistrats qui passent ici car on a parfois l'impression que si la plainte ne tient pas, la société n'a à peu près rien à dire et que s'il n'y a pas une victime qui vient porter plainte, tant pis pour les autres victimes de la société.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de procureur, heb ik u goed begrepen, wanneer u verklaart dat u vandaag het bewuste dossier misschien wel anders zou hebben aangepakt en dat u misschien de verjaringstermijn wat beter had moeten bekijken? U zei dat de verklaring van het slachtoffer echter niet erg duidelijk was.

Het is net daarom dat voldoende moet worden onderzocht, omdat een slachtoffer zich op dat moment natuurlijk in een heel bijzondere situatie bevindt. Het slachtoffer kan verward zijn, kent ook de data niet. Als het onderzoek wordt gevoerd, moet men daar niet zo snel omheengaan en moet men werkelijk alles doen om de exacte datum te vinden.

Het punt dat ik wil maken, is het volgende. Ik heb de indruk dat u niet zo erg van onderzoeksrechters houdt. Ik geef u drie voorbeelden.

U sprak over het dossier van Noord-Frankrijk, waar er een vergissing is begaan. U voegde er fijntjes aan toe dat het een dossier van een onderzoeksrechter was.

U verklaarde daarnet dat feiten van zeven of jaar geleden toch niet meer aan een onderzoeksrechter moeten worden gegeven. Het dossier-Vangheluwe is, voor zover ik weet, evenmin bij een onderzoeksrechter terechtgekomen.

Ik vraag mij dan ook af of u een probleem hebt met het feit dat een onderzoeksrechter een dossier ten gronde aanpakt. Dat is de indruk die ik krijg. Houdt u het dossier liever bij u, om het goed te kunnen bewaken? Wat zijn voor u de criteria om een dossier al dan niet aan een onderzoeksrechter door te sturen?

Jean-Marie Berkvens: Mevrouw de voorzitter, onderzoeksrechter is een van de mooiste jobs die ik bij Justitie tien jaar lang heb uitgeoefend of heb mogen uitoefenen. Ik heb bijzonder veel respect voor de onderzoeksrechters. Het is een pracht van een job.

De bijkomende dimensie voor de job van onderzoeksrechter ten overstaan van de job van parketmagistraat is de volgende. Hun job is, op de specifieke bevoegdheden van de onderzoeksrechter na, ongeveer dezelfde. Zij werken met dezelfde experts, dezelfde politiediensten, enzovoort. Echter, de mogelijkheden van menselijk contact, met verdachten in de eerste plaats maar ook met benadeelden en slachtoffers – op het parket heb je met hen sowieso contact –, zijn minder.

Dergelijke contacten zijn verrijkend. Of die menselijke contacten op het niveau van het onderzoek er bij iedereen op vandaag zijn, laat ik in het midden.

Ik heb echter niets tegen de interventie van een onderzoeksrechter, wel integendeel, maar het moet een meerwaarde bieden. De meerwaarde is er inderdaad wanneer er sprake is van toepassing van middelen, zoals (...)maatregelen en voorhechtenis, waarvoor de onderzoeksrechter echt nodig is.

Ik kan u daarenboven verzekeren dat de onderzoeken op het parket door de band rapper gaan.

Ik zeg het misschien enigszins ironisch, maar dat is niet juist. Ik heb het niet tegen de onderzoeksrechter. Dat is echter, omdat ik zo vaak hoor dat onderzoeksrechters precies de magistraten zijn die het best kunnen onderzoeken. Zij zijn geen god de vaders of weet ik wie; zij zijn ook maar mensen. U kent de onderzoeksrechter van Brugge en u kent ook andere onderzoeksrechters. Zij zijn ook maar mensen. Onderzoeken zijn ten laste en ten ontlaste – à *charge et à décharge*. Juist door mijn ervaring ginder ga ik er ook van uit ... Dat is ook een van die zaken die blijven rondlopen. Parketmagistraten moeten ook à *charge et à décharge* onderzoeken. Zij moeten dat ook doen. Daarin onderscheidt een onderzoeksrechter zich dus niet van een parketmagistraat. Ik mag zelfs zeggen: helemaal niet.

Dat is dus hetzelfde, behoudens zijn specifieke bevoegdheid. Met oude zaken gaan wij traditioneel niet meer naar de onderzoeksrechter.

Dat is juist.

Renaat Landuyt (sp.a): Ik wil toch nog eens terugkeren naar het dossier-Tielt en vooral het allerlaatste proces-verbaal. U hebt het geciteerd en ik kan het gebruiken. Bij de lezing van het dossier viel het mij reeds op dat het, maar u mag mij tegenspreken, de elementen van het probleem inhoudt. Enerzijds is er het element dat slachtoffers zich niet gemakkelijk uiten. Anderzijds is er het feit dat men het *à la légère* opneemt. Met "men" bedoel ik misschien een tijdsgeest, maar in elk geval het probleem. U zegt dat u die feiten erg vond, bij het lezen van die dossiers.

In het allerlaatste proces-verbaal staat dan de zinsnede die alles bevat. Men heeft uiterst discreet inlichtingen ingewonnen in de streek en dan zegt men: "Hij is gekend als een geestelijke die graag de vrouwen zag en dit ook liet blijken. Hij nam ze ook graag dicht, maar klachten van echte handtastelijkheden zijn ons niet ter ore gekomen."

Is dit niet een houding die wij met zijn allen moeten verlaten? Enerzijds is er het enorme relativeren van die priesters die houden van iets menselijks. Anderzijds is er het feit dat men zegt dat er toch geen klachten zijn.

Na dit proces-verbaal zijn de boeken dichtgegaan.

Jean-Marie Berkvens: Ik kan u volgen, maar dat proces-verbaal heeft volgens mij geen impact gehad op de eindbeslissing in dat dossier. Ik ben het wel met u eens dat dit soort processen-verbaal eigenlijk niet kan. Ik heb mij trouwens al die jaren afgevraagd hoe ze dat maken, hoe ze daartoe komen. Gaat die politiemans achter elke hoek in Tielt op de loer liggen en plots iemand vastpakken en vragen of hij L. kent? Hoe maakt men dat? Op basis waarvan doet men dat? Dat zijn dus geen goede processen-verbaal, maar ik denk niet dat die een belangrijke rol hebben gespeeld. Dat proces-verbaal heeft geen rol gespeeld in die beslissing.

Maar ik ben het met u eens. Ik lees ook niet graag in een proces-verbaal "wij vernemen" of "wij horen" of "de man zou anders wel kalm zijn", en zo. Hoe weet men dat allemaal?

Raf Terwingen (CD&V): Ik begrijp eerlijk gezegd de praktijk en hoe het parket hier heeft gehandeld niet goed. Ik begrijp de tijdsgeest. De heer Landuyt verwees daarnet ook naar de persoonlijkheid van de persoon waarover het hier ging. U hebt zelf gezegd dat, omdat de feiten in dit dossier toch wel bewezen waren, er niet getwijfeld

werd. Dat hebt u denk ik gezegd.

Of er min of meer bekentenissen waren afgelegd, weet ik niet, maar dan verwijst u toch terug naar de verjaringstermijn. Ik vraag mij dan af waarom nog een verjaringstermijn instellen op 10, 15 of 20 jaar als het parket kan zeggen dat het na 6 of 7 jaar al wat laat is, los van het feit of andere instanties ook eventueel een rol hebben gespeeld in het verloop van de verjaring. De verjaring was misschien nog niet bereikt.

Bij de suggestie van mevrouw Van Cauter om dat te checken via ziekenhuisopnames en zo meer, heb ik ook vragen. Ik weet niet zeker of dat hier in deze commissie verder moet worden uitgespit. U hebt daar een beleid gevoerd. U hebt gezegd: "Dat is verjaard, wij gaan dat niet verder volgen", waarvan akte. Ik begrijp dat niet goed, maar nogmaals, het zal zich in de tijdsgeest hebben geplaatst.

Ik ben zelf advocaat sinds 1994. Ik kan mij moeilijk voorstellen dat ik in '96, '97 of '98 een ander gevoel over dit soort feiten had dan nu. Dat heb ik niet, maar ik ben misschien ook geëvolueerd zonder dat ik het weet.

Ik denk dat de kern van de zaak en de vragen die wij in dit dossier in deze commissie moeten stellen, als wij de opdracht van onze commissie erop nalezen, het gaat hier over een geestelijke die verbonden was aan de katholieke Kerk, heeft dat meegespeeld in de beslissing van het parket om te zeggen dat het verjaard was? Daarover moet onze commissie zich buigen.

Hoe zat het met de relaties tussen het gerecht, het parket en eventuele de katholieke Kerk? Dan kom ik tot mijn zeer algemene vraag die ik daarstraks ook al had gesteld, maar waar u waarschijnlijk nog niet was toe gekomen. Bent u in dit dossier benaderd door de katholieke Kerk om een beslissing te nemen in een of andere zaak.

Dan zijn wij beland bij de kern van wat deze commissie moet achterhalen, niet zozeer het strafrechterlijk beleid op zich onderzoeken, maar wel heel concreet in dergelijke dossiers. Heeft het in uw beslissingen meegespeeld dat de dader een priester of een geestelijke was of niet en bent u daarover gecontacteerd geweest?

Jean-Marie Berkvens: Ik kan u in alle duidelijkheid zeggen dat ik nooit... Het dossier werd behandeld door een parketmagistraat. De eindverantwoordelijkheid van alle dossiers ligt bij mij. Ik neem ze op, zonder meer. Die

parketmagistraat, daar ben ik van overtuigd. Ik heb, dat geldt ook voor hem, ik heb nooit een rechtstreekse of onrechtstreekse lijn gehad, niet met Vangheluwe, niet met eender wie in of buiten de Kerk.

De enige rechtstreekse lijn die ik heb, is die met de procureur-generaal. Ik heb nooit een lijn gehad. Ik heb mij daar altijd aan gehouden en ik zal mij daar in de jaren die mij beroepshalve resteren, ook verder blijven aan houden. Zo simpel.

U kunt dat geloven of u kunt dat niet geloven. Dat speelt geen rol. Ik heb ook in geen enkel ander dossier ooit contact gehad of enige druk gevoeld, ook niet in Tordale. Ik heb dat nooit zo gevoeld. Nooit. Ik heb daar eigenlijk geen last van, want ik zou dat lastig vinden als dat zou bestaan.

De huidige bisschop van Brugge heb ik twee keer aan de lijn gehad.

De eerste keer was toen ik via de media vernam dat er op een bepaald moment sprake van was dat Vangheluwe zou verhuizen, wat u zich misschien nog herinnert. Men sprak zelfs van een ver land of een ander werelddeel. Ik heb toen gebeld naar de huidige bisschop om te zeggen dat onze mensen van de federale politie wel mobiel zijn, maar dat het nog ernstig moest blijven. Ik zei dus dat zo'n verhuis geen optie was.

De tweede keer heb ik gebeld – daarmee kom ik terug op een vraag van de heer Van Hecke – met toestemming van mijn procureur-generaal, na overleg, in verband met het plaatje daar. Met het vooruitzicht voor deze commissie te verschijnen, wilde ik eigenlijk weten hoe het nu zat. Van monseigneur De Kesel heb ik dan een lijst gekregen. Die lijst vermeldde inderdaad 23 dossiers. Het klopt dat mijn arrondissement niet zo groot is als zijn bisdom. Er werden 23 namen vermeld, waarvan er 8 op het arrondissement Brugge betrekking hadden. Die zijn allemaal in onderzoek bij ons. We zijn daarmee bezig. Eén of twee van de vermelde mensen zijn gestorven; met de overige dossiers zijn we bezig. Dat wilde ik dus wel weten.

La présidente: Vous dites que vous n'avez pas eu de contact, de pression de la part de quelque autorité que ce soit depuis que vous êtes procureur du Roi. Mais, dans le cadre de votre explication de l'affaire, vous mettez en balance – c'est vous qui l'avez dit à un moment –, d'après ce que je comprends, la plainte de la victime, la présomption d'innocence, mais aussi la notoriété, la réputation des institutions. En l'occurrence, il

s'agissait d'un hôpital; en l'occurrence, il s'agit de l'Église par ailleurs.

Sans recevoir de pression directe (je vous ai bien entendu), est-ce que cette notion à l'époque – puisque vous ne feriez plus maintenant ce que vous faisiez à l'époque, d'après ce que vous avez dit –, est-ce que la notoriété d'un hôpital, la notoriété de l'Église a joué aussi dans la manière de traiter ce cas particulier que vous nous avez dit en détail?

Jean-Marie Berkvens: Dat zal voor de parketmagistraat in kwestie die het dossier behandeld heeft – ik steek daar mijn hand voor in het vuur – niet de minste rol hebben gespeeld, niet de minste. Wat mij betreft, ik heb het dossier pas ontdekt naar aanleiding van het onderzoek-Vangheluwe, zou dat ook zeker niet het geval zijn geweest. Dat speelt eigenlijk geen rol. Dat speelt echt geen rol. Notoriété of geen notoriété. Overigens, met al mijn respect voor de stad Tielt, het Sint-Andriesziekenhuis in Tielt is het Sint-Andriesziekenhuis in Tielt. Dat is een ziekenhuis in een centrumstad, bestuurd door nonnen als ik mij niet vergis. Heb ik in het dossier menen te lezen. De heer Bethune had beter moeten weten, maar ja... Dat is een ziekenhuis zoals er zoveel zijn.

La présidente: Vous avez l'impression que nous amenons des choses. Je répète simplement ce que vous nous avez dit. Vous avez dit que si on avait dû pousser l'information plus loin, il fallait aller vers les autorités de l'hôpital avec les conséquences sur sa réputation.

Jean-Marie Berkvens: Je n'ai jamais parlé de réputation.

La présidente: Nous relirons l'audition!

Jean-Marie Berkvens: Ou alors, je me suis mal exprimé.

La présidente: Je vous demande si c'est en balance. Vous avez dit que vous ne gériez plus le dossier maintenant. Cela veut donc dire que quelque chose vous titille puisque les quatorze dossiers que vous avez reçus de M. Adriaenssens ou du procureur fédéral sont bien plus anciens que les dossiers de 1992. À ce moment-là, vous faites une information et vous allez interroger les personnes. Cela veut dire que quelque chose de fondamental a changé et je ne comprends pas quoi puisque, a priori, vous savez que les faits sont prescrits. C'est une simple réflexion de ma part. J'écoute attentivement ce qu'on dit.

Jean-Marie Berkvens: Het is juist dat ik reputatie en dat soort dingen niet zo belangrijk vind. Men moet als parketmagistraat, en als magistraat tout court, een zeker EQ hebben. Men probeert een zeker IQ te hebben. Men probeert zich niet alleen te focussen op slachtoffers en daders maar – zoals u terecht gezegd hebt – men probeert ook de maatschappij te beschermen. Men moet dus maatregelen nemen, maar men moet ook zien in welke mate men daar juridisch toe bevoegd is. Men blijft hoe dan ook jurist.

In het dossier-Tielt werd bijvoorbeeld op een bepaald moment de vraag gesteld: “Wat hebben jullie gedaan om de integriteit van de patiënten te beschermen?” Al is het een beetje cru gezegd, het is niet de taak van het openbaar ministerie de totaliteit van de patiënten te gaan beschermen. Zeker niet wanneer men nog van niets weet. Daar kan men dan niets aan doen. Men kan natuurlijk de integriteit beschermen door de dader uit circulatie te halen en hem te doen straffen, enzovoort. Dan doet men het een beetje.

Maar ik heb in dat dossier – van zovele jaren geleden – nog altijd het bewijs niet geleverd gekregen dat L te werk ging zoals werd gezegd. Dat is niet bewezen. Als u meent dat wij het niet bewezen wilden zien, bent u fout. Wij waren vragende partij. Maar, hoe moesten wij dat doen?

La **présidente:** Il me semblait vous avoir entendu dire que les faits étaient établis. Je crois que je vais cesser de poser des questions sur cette affaire, car il me semble que vous avez dit vous-même à M. Landuyt que les faits étaient établis!

Jean-Marie Berkvens: Oui, mais deux faits, madame!

La **présidente:** Je vais cesser de poser des questions à propos de cette affaire. D'ailleurs, je propose de sortir du chapitre des questions relatives à l'hôpital pour s'orienter vers les questions plus générales qui vous ont été posées, notamment sur la gestion actuelle.

Carina Van Cauter (Open Vld): Mijnheer de procureur des Konings, naar aanleiding van een eerder antwoord hebt u opnieuw een verdere vraag opgeworpen, bij mij althans. U zegt met betrekking tot de verjaring dat u verder had kunnen zoeken maar dat de verklaring van het slachtoffer niet van die aard was dat ze zo precies was. Die dame had blijkbaar toch een zekere psychische problematiek. Hebt u dat gezegd of heb ik dat verkeerd begrepen?

Jean-Marie Berkvens: ...gezegd heb dat die dame een psychische problematiek had.

Carina Van Cauter (Open Vld): Hebt u dat gezegd of heb ik dat verkeerd...

Jean-Marie Berkvens: Ik zou mij daar niet aan wagen.

Carina Van Cauter (Open Vld): Ik ga het in het midden laten.

Jean-Marie Berkvens: Ze was wel niet duidelijk, dat is juist.

Carina Van Cauter (Open Vld): Mijn vraag is dan specifiek hoe u de mogelijkheid biedt aan slachtoffers met een geestelijke handicap om hen te verhoren? Er komt een klacht binnen met betrekking tot twee specifieke misdrijven in een ziekenhuis. Er zijn daar patiënten met een psychische handicap bijvoorbeeld. Hoe gaat u daar dan mee om? Neemt u dan zelf het initiatief voor een zekere doorlichting? Ondervraagt u het personeel? Ik kan mij voorstellen dat dit zou kunnen gebeuren. Het zijn zwakke mensen die zich moeilijk kunnen uitdrukken.

Jean-Marie Berkvens: Meestal zullen we ons eerst tot de arts richten bijvoorbeeld om te vragen of de persoon in kwestie vatbaar is voor verhoor. Gaan we die niet vermoeien, gaan we die het nog niet moeilijker maken dan ze het al heeft? Meestal wachten we dus op de zegen van de dokter. Als hij zegt go for it dan doen we dat. We proberen dan meestal zo iemand te laten bijstaan door een vertrouwenspersoon of door iemand van de hulpverlening. Dat kan. We proberen de entourage... Er zijn al audiovisuele verhoren geweest, ook van die mensen. Dat is normaal voor kinderen en voor moordzaken en zo. Voor die mensen zullen we het ook meestal proberen opdat er later niet de kritiek zou komen van de andere kant dat ze niet betrouwbaar zijn enzovoort.

Carina Van Cauter (Open Vld): In dit dossier is dat niet gebeurd? Neen.

Jean-Marie Berkvens: Neen, mevrouw Van Cauter. Dat was ook niet het niveau waar dat moest gebeuren.

Carina Van Cauter (Open Vld): Een tweede vraag. U zegt dat u contact hebt gehad met de huidige bisschop van Brugge in het dossier-Vangheluwe. U hebt het over de huidige verblijfplaats van de heer Vangheluwe. Hebt u dan

voldoening genomen met de zekerheid van de bisschop dat Vangheluwe binnen spreekafstand of bereikbaar was voor verder onderzoek om te zeggen dat men bijvoorbeeld niet zou overgaan tot voorlopige hechtenis? Dat was niet nodig? Gewoon het feit dat de bisschop u verzekerde dat de betrokkene beschikbaar was, was voor u voldoende? Een kerkelijke overste die u verzekert... Heb ik u ook verkeerd begrepen? Als een kerkelijke autoriteit u de zekerheid geeft dat een oud-collega beschikbaar zal zijn voor verder onderzoek neemt u daar genoeg mee?

Jean-Marie Berkvens: Zowel collega Bulthé, die u straks zal horen, als ikzelf kunnen u met overtuiging zeggen dat, als men belt dat men hem bereikt. U begrijpt dat ik nu niet... Dat kan ik toch niet doen, hé? Ik zal dat ook niet doen. Hij is bereikbaar, hij is beschikbaar en het duurt geen dagen vooraleer... als wij hem wensen te horen.

Carina Van Cauter (Open Vld): Mijn vraag was ingegeven. Zou u op dezelfde manier handelen in een dossier dat niets te maken heeft met de Kerk? Als de voorzitter van VOKA beschikbaar moet zijn, dan wordt hij onder voorlopige hechtenis geplaatst en dan neemt men geen... Ik weet dat de vergelijking misschien ver is, maar... Men neemt dan geen genoeg met de verzekering van een collega dat de betrokkene beschikbaar zal zijn om te beslissen om niet over te gaan tot een voorlopige hechtenis. In deze zegt men: "De bisschop verzekert ons dat de betrokkene aanwezig zal zijn." En dan neemt men daar genoeg mee. Dat is mijn vraag. Dat is de vraag die ik mij stel.

Jean-Marie Berkvens: Ik denk dat ik meer de bisschop onder druk heb gezet dan dat hij mij onder druk heeft gezet in deze. Wij hebben geen dwangmiddelen. Nu ben ik over het dossier bezig. Ik heb eigenlijk, juridisch gezien, geen dwangmiddelen om hem te verplichten. Sorry hé. Spreek mij niet van voorhechtenis. Men speelt niet, mevrouw Van Cauter, met voorhechtenis.

Ik vind dat moeilijk om dat hier...

La **présidente:** C'est un dossier en cours. Donc nous allons arrêter ici cet échange. Il y avait la dernière question sur le dossier qui a été classé sans suite.

Marie-Christine Marghem (MR): Monsieur le procureur du Roi, vous avez dit, d'une part, que vous n'aviez jamais ressenti aucune pression de quoi que ce soit, venant de l'Église dans ce type de dossier, pas celui-là en particulier, mais en

général...

Jean-Marie Berkvens: Ni d'autre part, madame.

Marie-Christine Marghem (MR): Ni d'autre part. On n'a pas exercé de pression sur vous, cela ne vous est jamais arrivé. D'autre part, il n'y a pas non plus de connivence – et c'est une deuxième question qui vous a été posée – entre votre parquet et, sociétalement parlant, le monde de l'Église. Il y a dans votre chef une façon de travailler qui est tout à fait libre, détachée et sans aucun lien avec l'organe ou l'institution contre lequel vous devez agir à certains moments.

Dans tout dossier, il y a des rédactions de PV. Ces PV sont souvent, évidemment à la demande du parquet, par le biais d'apostilles, rédigés par des officiers de police.

Je voudrais savoir – parce qu'il me revient cette information – pourquoi le policier qui a rédigé le PV de synthèse a été mis à la porte après l'avoir rédigé. Est-ce que c'est sur cette base-là que vous auriez pris votre décision de classement sans suite? Parce que c'est souvent comme ça qu'on clôture une information: on demande finalement à la police qui a traité le dossier de bien vouloir re-synthétiser le tout et d'avoir une vue complète avant de prendre position.

Donc, j'aimerais avoir votre réponse.

Jean-Marie Berkvens: Wat u daar vertelt, is toch wel zeer gevaarlijk. De man die het allerlaatste pv gemaakt heeft, heeft twee, hooguit drie jaar geleden de politie verlaten, niet langs de grote deur, dat klopt, wel met een correctionele veroordeling. Dat heeft met het dossier-Tielt helemaal niets te maken. Voor de rest zal ik niet antwoorden.

La **présidente:** Donc, voilà pour l'importante précision du procureur du Roi.

Je propose, monsieur le procureur, que vous passiez aux autres questions.

J'aimerais qu'on ne revienne plus sur cette affaire-ci.

Jean-Marie Berkvens: Ik heb nog een vraag van mevrouw Van Cauter te beantwoorden in verband met cijfermateriaal. Ik heb die cijfers niet bij mij. Het is dus heel moeilijk om die vraag te beantwoorden.

Ik zie motieven tot seponering. Het gaat om een

totaal aantal dossiers van 8 034, over een jaar of vier tot vijf, waarvan er 1 503 geseponneerd zijn. Op zich is dat natuurlijk niet niets. U moet dat echter gespreid zien over zeven parketten in Oost- en West-Vlaanderen. U zou dat dus allemaal eens moeten bekijken. Dat staat echter toch tegenover 3 400 onvoldoende bewijzen, en toch nog altijd tegenover 2 200 daders onbekend. Het klopt dus dat dit toch nog de meerderheid is van de seponeringen. Dat is duidelijk.

Wat u zegt over die 1 503 dossiers, klopt dus. Ik zie dat het grootste deel daarvan in toestand geregulariseerd is. Afwezigheid van voorgaande; dat kan. Ik heb eens gekeken: pedofilie, proxenetisme, kinderporno, incest, ongewenste intimiteiten... het gaat soms van hier naar daar. Wij hebben zaken van kinderporno, waar het over twee of drie onnozelheden gaat, ook al is het kinderporno, en ik zeg dit zonder te banaliseren. Het is dan eerder toevallig, bijvoorbeeld.

Carina Van Cauter (Open Vld): Dat is nu precies mijn bezorgdheid. Wat gebeurt er als u beelden aantreft van seksueel misbruik?

De heer De Waele heeft ons gezegd dat kinderpornografie eigenlijk een verkeerd woord is. Hij zei dat het gaat over beelden van strafbare feiten.

Jean-Marie Berkvens: Ja.

Carina Van Cauter (Open Vld): Dan kan je twee dingen doen. U kan spreken over twee of drie toevallige feiten; dat is een eerste mogelijke reactie. Of je kunt zeggen: ik ga dat nu eens verder onderzoeken.

De vraag die ik steeds stel, is hoe het parket daarmee omgaat. Is men diligent? Onderzoekt men? Zal men proberen, aan de hand van de beelden, te achterhalen wie de dader is? Zitten we hier in een netwerk? Zijn er nog dergelijke feiten? Kunnen we verdere recidive voorkomen? Dat is de houding die te stimuleren is, als u het mij vraagt.

Daartegenover staat de reactie dat er 1 500 dossiers omwille van beleidsmotieven toch nog geseponneerd zijn. Dat zijn 1 500 dossiers met een strafbaar karakter van feiten of waarin er toch minstens voldoende aanwijzingen zijn van schuld om tot verder onderzoek of vervolging over te gaan.

Dat is mijn bezorgdheid: is er voldoende aandacht voor de opsporing? En hoe zit het met het vervolgingsbeleid inzake seksueel misbruik?

Als ik dat cijfer verneem, dan ben ik ongerust, vandaar mijn vraag.

Jean-Marie Berkvens: Wat Brugge betreft, in ieder geval, heb ik niet het recht om te zeggen dat er een nultolerantie is voor seksueel misbruik of voor zedenfeiten, laten we het zo zeggen: zedenfeiten. Je hebt nog altijd de achtergrond, de context, de leeftijd van de dader speelt ook soms een rol, zijn voorgaanden, zijn niet-voorgaanden, zijn job, de wanverhouding of de verhouding tussen de sanctie die hij kan krijgen. Mensen kunnen vallen. Mensen hebben de eigenschap te vallen en dan weer op te staan. En soms eens weer te vallen en weer op te staan. Daar moet een openbaar ministerie ook rekening mee houden. En hoe dan ook zegt de wet nog altijd dat wij oordelen over de opportuniteit van de vervolging. En ik geef toe dat we daar misschien niet allemaal op dezelfde golfengete zitten, of dat daar misschien meningsverschillen over kunnen bestaan, maar dan nog, zeg ik, heeft men de mogelijkheden tot correctie via klacht met burgerlijke partijstelling enzovoort.

Carina Van Cauter (Open Vld): Dat was eigenlijk het tweede onderdeel van mijn vraag, maar u hebt mijn tekst daar bij u. In Gent bestaat er een procesbeschrijving van hoe men komt en voor welke specifieke dossiers men overgaat tot vervolging of seponering, en benadrukt men de nultolerantie. Hetzelfde geldt voor Kortrijk, als ik me niet vergis. Hoe zit het met betrekking tot uw arrondissement? Is er daar ook een zekere beleidslijn? Wordt dat bijgehouden? In welke dossiers?

Jean-Marie Berkvens: Dat hebben wij niet. In Brugge hebben wij dat niet.

Carina Van Cauter (Open Vld): Het is een vraag.

Jean-Marie Berkvens: Neen, maar dat hebben wij ook niet. Dat is misschien fout. Dat is misschien ook omdat men denkt dat als men daar al zo lang zit en men de routine en de gewoonten kent, de magistraten... Weet u, de magistraten doen niet zo maar wat ze willen doen.

Carina Van Cauter (Open Vld): En wie beslist er dan uiteindelijk? Uw voorgangers?

Jean-Marie Berkvens: Het zijn de magistraten die hun eigen beslissingen in hun eigen dossiers nemen.

Carina Van Cauter (Open Vld): Met een visum

van een collega?

Jean-Marie Berkvens: Niet stelselmatig. Wel de jongeren. De jongeren en de nieuw binnengekomen, de mannen die daar een jaar of twee jaar zitten, hebben ofwel een soort viseur of een soort begeleider, die doet dat dan. Maar de mensen krijgen snel verantwoordelijkheid bij ons, en vrijheid van oordeel, dat is zo. Weet u, mevrouw Van Cauter, de parketten lopen niet vol. Ze lopen niet vol.

Als er één plaats in de zetel is, zijn er tien kandidaten. Als er een plaats is in het parket, mag men al blij zijn dat er zich iemand komt aanmelden. Dat wil dus ook zeggen dat men die mensen moet responsabiliseren en dat men ze niet... Vooraleer ik onderzoeksrechter werd, was ik ook nog eens zeven jaar op het parket. Dat weet u niet meer, dat is honderd jaar geleden. Toen ik dan van het parket, de eerste zeven jaar van mijn loopbaan, naar de zetel ging, had ik echt het gevoel dat ik massa's zuurstof binnenkreeg. Die structuur, die hiërarchische structuur van de parketten, dat is gelukkig zeer veel veranderd.

Parketmagistraten zijn echter geen kleuters. Parketmagistraten moet men als volwassenen beschouwen en behandelen. Parketmagistraten worden verondersteld voldoende verantwoordelijkheidsbesef te hebben om hun job te doen *comme il faut*. Het is wel juist dat er altijd misbruiken kunnen zijn. Ik zeg u dat ik geen rechtstreekse of onrechtstreekse lijn heb met de bisschop, de paus of de nuntius of met de loge of zo, al doet dat er nu niet toe. Ik weet niet of mijn parketmagistraten die hebben, maar dat zou mij verbazen. Ik steek dat niet weg. De magistraten kennende, zou mij dat totaal verbazen. Zij zijn daar ook niet mee bezig, maar zij hebben inderdaad een vrij grote vrijheid.

Ik viseer persoonlijk bijvoorbeeld de zaken die rechtstreeks worden gedagvaard, zaken die dus rechtstreeks naar de rechtbank gaan. Die bekijk ik altijd, omdat ik ook wil dat men niet met prullaria naar de rechtbank gaat. Ik heb het nu niet over zedenfeiten, maar bijvoorbeeld over de diefstal van een chocoladereep. Ik was onderzoeksrechter, maar ook rechter. Ik heb vroeger als alleensprekend rechter zaken van diefstallen van een pak chocolade gehad, drie of vier jaar na de feiten. Dan moest ik aan die man uitleggen dat hij drie of vier jaar voordien in de Aldi een pak chocolade gestolen had.

Toen ik terug naar het parket ging, heb ik die ervaring meegenomen. Ik heb toen gezegd: nooit

meer dergelijke zaken. Dat waren dertig zaken per zitting. Het was, zoals men dat in Gent noemt, "de lollekensrechtbank". Zo ging dat dan, correctioneel.

Men trekt altijd lessen uit het verleden. Wij zullen dat ook doen voor de zedenfeiten. Nultolerantie is altijd heel gevaarlijk. Het is soms gemakkelijker, mevrouw Van Cauter, om te vervolgen, zoals het als onderzoeksrechter vaak gemakkelijker was om iemand aan te houden, dan om iemand te lossen. Het is ook vaak veel moeilijker om een zaak te seponeren dan om te vervolgen, want vervolgen is dikwijls de paraplu openzetten; de rechtbank zal wel.... Dat is niet gemakkelijk.

Parketmagistraten moeten dat recht blijven hebben, maar het mag niet definitief zijn. Men kan er altijd onderuit. De ratio legis van de klachten met burgerlijke partijstelling, waarvan sedert decennia – ik heb het niet bepaald over deze materie – veel misbruik wordt gemaakt, heb ik als onderzoeksrechter gekend. U ken die ook, mijnheer Landuyt, de burgerlijke zaken, zoals erfeniskwesties, vereffeningen en verdelingen, waar men het dossier uiteindelijk liet opstellen door de politie of het parket, met een onderzoek, enzovoort.

Hoeveel misbruik is er niet gemaakt door de burger? De ratio legis van een klacht met burgerlijke partijstelling is: ga ertoe over wanneer u het niet eens bent met sepotbeslissing van het parket. Dat weet u toch?

La présidente: Nous allons revenir à notre sujet. Reste-t-il des questions auxquelles le procureur n'a pas répondu?

Jean-Marie Berkvens: Ik ben al geen man van veel richtlijnen, laat staan een richtlijn op te stellen om te zeggen dat men pas een proces-verbaal moet opmaken wanneer de feiten bewezen zijn. Ik weet niet waar men dat haalt, ik heb het ook ergens gelezen, maar dat is absoluut niet waar.

Ik heb ook gehoord dat men speciaal mensen van andere diensten op zedenzaken plaatste, terwijl zij daarmee niets te maken hadden. Ik val totaal uit de lucht. In mijn geest is zoiets absolute nonsens. Stel maar een proces-verbaal op of haal dat eruit, dat is voor mij absolute nonsens.

Bij de gerechtelijke politie, nu de federale politie, past men zich daaraan volledig aan. Men heeft een team van audiovisuele verhoorders. Dat zijn mensen die over het algemeen goed met dat soort situaties omgaan.

Bij de lokale politiediensten, vooral bij de grotere zoals Brugge, Oostende, maar ook elders heeft men de Jeugdendiensten en de diensten Slachtofferonthaal. Of dat allemaal perfect werkt, ik hoop dat dit heel goed werkt. Ik hoor geen klachten.

Ik vraag dat vaak aan de rechters bij ons die zich over dergelijke dossiers moeten buigen. Ik vraag hun of die dossiers in orde zijn, duidelijk zijn, of men daarvoor feeling heeft. Ik hoor daarover weinig klachten. Ik vraag ook aan het parket-generaal dat zij het mij moeten zeggen wanneer zij klachten hebben, zodat wij kunnen bijsturen.

Daarmee hebben wij weinig last, maar het is evident dat het altijd beter kan. Van al dat soort technieken wordt er gebruikgemaakt om de zaken zo perfect mogelijk te maken, maar zedenmisdriven, seksuele misdriven in de meest brede betekenis van het woord, is eigenlijk geen fenomeen.

Het is vreselijk erg, maar het is geen fenomeen. Wij zijn in Brugge sinds jaar en dag, sinds eind de jaren 80 bezig met mensensmokkel, het illegaal smokkelen van mensen en daarmee massa's geld verdienen. Sinds eind de jaren 80 zijn wij daarmee bezig. Dat was toen een fenomeen, dat was niet gekend, dat kwam stelselmatig voor. Het ergste wat wij ooit hebben meegemaakt, waren 5 000 kandidaat-vluchtelingen, die wij ook op de televisieschermen hebben zien aanspoelen op de stranden van Tenerife...

La **présidente**: Monsieur, puis-je vous demander de ne pas vous écarter du sujet? Je sais que la traite des êtres humains est une question importante, mais...

Jean-Marie Berkvens: Oui! Il faut ouvrir un camion et voir tomber les gosses!

La **présidente**: Je comprends, mais il n'est pas possible de traiter tous les aspects de la criminalité dans le cadre de cette commission.

Jean-Marie Berkvens: Dit gezegd zijnde, dat is een fenomeen waar men met heel gespecialiseerde equipes moet werken, waar men beleidslijnen moet maken, waar men richtlijnen moet maken. Zedenmisdriven op zich zijn de core business van een parket. Als men dat binnenkrijgt, behandel dat dan behoorlijk. Wij hebben inderdaad bij de federale politie de secties Mensen, Goederen, Personen, Ecofin. Dat komt bij een van die secties terecht en dat wordt naar

mijn weten heel behoorlijk gedaan. Ik zie niet in... Maar alles kan beter, dat moet ik u niet zeggen, ook bij de magistraten.

Het was mevrouw die daar de aandacht op vestigde. Wij hebben de wind van voren gekregen, enkele dagen terug, dat is juist, voor iemand, een leraar, die veroordeeld was wegens het bezit van kinderporno. Veroordeeld op maandag. Hij werkte in een atheneum in het gemeenschapsonderwijs in het arrondissement Veurne, in De Panne. Veroordeeld op maandag. De timing van de media is enigszins anders dan die van ons natuurlijk. Veroordeeld op maandag en dinsdagmorgen staat hij bijna met foto en alles in de krant. Maar hij biedt zich op diezelfde morgen aan in zijn school. Hij had hoger beroep aangetekend of hij zou dat doen. Dat is een probleem. Ik vraag... Ik gooi mijn armen in de lucht en ik zeg: "Help. Wie helpt mij?"

Dat is iets anders wanneer je een probleem hebt van seksueel misbruik van kinderen bijvoorbeeld in een school en je moet daar onderzoeksverrichtingen doen in die school. Je begint mensen te horen en ouders. Vroeg of laat komt dat dan uit. Dan weet je meteen ook dat je de directie moet horen, enzovoort. Maar die man zijn activiteiten hadden met die schoolse activiteiten, met zijn trainersactiviteiten – hij was ergens jeugdtrainer – niets te maken. Terwijl je eigenlijk weet dat die man alle dagen naar school gaat en les gaat geven aan kinderen. Als men mij – ons, het OM – de nodige garanties biedt dat ons niets zal gebeuren de dag dat wij naar die directie gaan of naar de inrichtende macht en zeggen: "Jongens, pas op. Het heeft met jullie school niets te maken, maar wij zijn daar bezig met iemand en je begrijpt dat we dat niet mogen zeggen." Dat kan je niet zeggen zoiets.

Ik denk dat de wetgever daarin moet tussenkomen. Daarin moet de wetgever tussenkomen, om ons in te dekken.

De meldingsplicht, dat is inderdaad zo, als het ging over iemand die in het gemeenschapsonderwijs werkte, dan zouden wij dat aan de minister van Onderwijs gestuurd hebben, maar dat doen wij dan ook normaal gezien als het vonnis kracht van gewijsde heeft. Maar dat is een probleem.

La **présidente**: Y avait-il encore des questions importantes? Des députés n'ont-ils pas entendu les réponses à toutes leurs questions?

Renaat Landuyt (sp.a): Ik wil nog een vraag stellen naar aanleiding van de publieke

verklaringen in de zaak-Vangheluwe. Kunt u iets zeggen over de aanpak van die zaak, zodat wij weten hoe zoiets gaat, uiteraard zonder dat u iets zegt over schuld...

Jean-Marie Berkvens: Mijnheer Landuyt, als ik mij niet vergis, was er een persconferentie geweest op vrijdagmiddag 23 april, of zoiets. Ik moest dat ook horen. Ik wist ook van niets. Onmiddellijk besliste ik tot een opsporingsonderzoek. Er kwam wel een weekend tussen. Vangheluwe verdween toen, als ik mij niet vergis, naar een abdij. Ik overlegde met mijn procureur-generaal, de maandag daarop, meen ik. Als zulke zaken zich voordoen, is dat niet alledaags. Ik zei tegen de procureur wat ik ging doen, en riep de gerechtelijke directeur bij mij. Die stelde toen zijn equipe samen. Er werden onderzoekers toegewezen.

Het is juist, wij zijn niet binnengevallen bij het bisdom om er onmiddellijk computers in beslag te nemen en dat soort dingen. Wees gerust, de laptop en het informaticamateriaal van Vangheluwe zijn naderhand in beslag genomen. Maar niet de eerste dag. Ook niet de tweede dag. Ook niet de derde dag.

Wij hebben computercrime-units die zo'n computer weer wakker krijgen mocht het erop aankomen. De facto was het niet het geval. Dat kan ik zeggen zonder het onderzoek te schaden. Dat onderzoek heeft niets gegeven in verband met deze zaak.

Waarom zijn wij niet naar een onderzoeksrechter gestapt? Met een meer dan aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid ging het om feiten die ruim verjaard waren.

Nu gaat u zeggen: "U kon het toch aan een onderzoeksrechter geven en kijken of er geen nieuwe feiten waren?" Wij hebben dat niet gedaan, maar meent u echt dat wij niet gezocht hebben naar andere feiten? Ik kan u verzekeren dat wij het niet over onze kant hebben laten gaan.

Renaat Landuyt (sp.a): Ik verneem met opluchting dat u effectief ook de computermaterialen hebt gevraagd en gekregen.

Jean-Marie Berkvens: Zo indrukwekkend is dat ook niet.

Renaat Landuyt (sp.a): Mijn vraag is of het waar is wat men mij heeft verteld, met name dat voor uw onderzoek ondertussen de server van de computer in het bisschoppelijk paleis nieuw is,

waardoor de informatici, ondanks hun specialiteiten, wellicht niet langer zullen kunnen kijken. Klopt dat?

Jean-Marie Berkvens: Ik kan u daarop niet antwoorden. Ik mag niet zeggen dat ik op informaticavlak een neanderthaler ben, maar ik stam ter zake toch veeleer uit het Stenen Tijdperk. Ik durf u dus echt niet te antwoorden.

Maakt u in ieder geval geen begoochelingen.

Renaat Landuyt (sp.a): Het nieuws dat het onderzoek bezig is, brengt mij bij een andere vraag.

Hoe maakt men het onderscheid in de verschillende dossiers nu ze in Brugge ook begonnen of herbegonnen zijn? Hoe doet men de werkverdeling tussen Brussel en Brugge? Op welke manier hebt u daaromtrent overleg met uw collega Bulthé?

Jean-Marie Berkvens: Wij hebben overleg dat wordt overkoepeld of gecoördineerd binnen de coördinatieopdracht van de federale procureur, de heer Delmule. Er rees immers een probleem. Dat is juist. De heer Bulthé weet dat. Er rees een groot probleem, met name tussen een gerechtelijk onderzoek en een opsporingsonderzoek.

Ik speel niet met artikelen, maar artikel 28quater van het Wetboek van strafvordering bepaalt duidelijk dat het opsporingsonderzoek niet meer kan worden voortgezet, wanneer er een gerechtelijk onderzoek is.

Los van voornoemd artikel, is het natuurlijk stupide om parallelle onderzoeken te doen, zonder dat men van elkaars onderzoeken afweet.

Ik moet eerlijk toegeven dat ik mij in de media over de materie af en toe heb laten gaan, omdat ik over het probleem bijzonder boos was. Nu zijn wij in overleg en er zit nog een overleg ter zake aan te komen. Onze onderzoeken gaan immers niet alleen over het dossier in kwestie maar ook over andere dossiers, waarover ik mij soms zorgen maak. Wij zijn echter in overleg. Ik hoop dat wij in de problematiek zo snel mogelijk resultaat zullen kunnen boeken.

Renaat Landuyt (sp.a): Ons interesseert het ook te weten of er wettelijke mechanismen zijn dan wel alleen de menselijke mechanismen die ervoor zorgen dat het grote Brusselse dossier alle andere dossiers blokkeert over heel het land? Is dat een overdreven stelling of is dat een feitelijkheid?

Jean-Marie Berkvens: Er is een probleem wanneer in Brussel dossiers behandeld worden, minstens liggen, die ook elders worden behandeld. Dan moet je daaruit geraken. Dat is geen personenkwestie. Voor mijn part mogen alle dossiers die in Brugge worden behandeld, allemaal naar Brussel, maar dan moeten we daar wel over praten. Dat wordt nu gedaan, maar dat heeft met personenkwesties niets te maken.

Renaat Landuyt (sp.a): Wij proberen de mechanismen van onze eigen rechtstaat te begrijpen.

Wat zou er gebeuren in het geval dat procureur Bulthé en procureur Berkvens per uitzondering niet overeenkomen? Wie kan dan in ons systeem beslissen dat een en ander toch moet gebeuren op een ordentelijke wijze? Is dat dan procureur-generaal Delmulle, die dat kan beslissen?

Jean-Marie Berkvens: Delmulle kan coördineren, maar er moet altijd een affidavit volgen van de bevoegde procureur-generaal van het college. Maar wij gaan eruit geraken. Dat is geen probleem.

Het is niet alleen Bulthé-Berkvens. Ook in Brussel moet men eruit geraken.

Renaat Landuyt (sp.a): Ook in Brussel komt men niet overeen. Dat weten we.

Jean-Marie Berkvens: Dat heb ik niet gezegd, maar men moet er duidelijk uit geraken.

Als ik een burgerlijke partijstelling binnenkrijg, dat zijn problemen die moeten worden opgelost. Als er een burgerlijke partijstelling in Brussel hangt voor feiten die bij mij in onderzoek zijn, in vooronderzoek zijn, in opsporingsonderzoek zijn, dan kan dat probleem relatief gemakkelijk worden opgelost.

Als Brussel zegt, wie dat ook moge zijn: maak dat stuk van de burgerlijke partijstelling aan Brugge over, via de raadkamer bijvoorbeeld, dan moet iedereen meewillen natuurlijk.

Renaat Landuyt (sp.a): Dat is nu niet zo.

Jean-Marie Berkvens: Ofwel vraagt men mijn dossier op.

Eigenlijk zijn de zaken vrij eenvoudig. Ik moet zeggen dat de heer Delmulle zich daar heel ernstig voor inzet. Ik heb een eerste overleg

gehad met de heer Bulthé en de chef van de FGP in Brussel. Dat was niet altijd even gemakkelijk. Het tweede overleg was met de heer Bulthé en een parketmagistraat. Dat ging al een stuk vlotter. Wij zijn stilaan in de richting van een oplossing aan het werken. Het moet. De oplossing, sorry, ligt niet in de handen van de lokale parketten. Zonder, maar het is allemaal heel moeilijk. Enfin, voor mij is het niet moeilijk.

Renaat Landuyt (sp.a): Voor ons zijn alle suggesties om uit dit kluwen te raken interessant, als het structureel is en dus niet met mensen te maken heeft, dan trekken wij graag lessen.

Jean-Marie Berkvens: Op een bepaald moment komen er in de kranten bij ons heel wat artikelen en interviews over seksueel misbruik, niet binnen een ziekenhuis maar binnen een college dat wel naam zou hebben tussen haakjes. Dat komt via de krant, via de media. Ik laat weten dat ik dat via de media moet vernemen en vraag om in godsnaam naar ons toe te komen. In godsnaam moet ik misschien niet zeggen. Die man doet dat ook en komt bij mij. Nee, hij belde mij eerst, hij lag in het ziekenhuis.

Wij beginnen een onderzoek en verhoren hem uitgebreid. Hij geeft veel informatie, namen van potentiële getuigen en potentiële slachtoffers. Er was werk aan de winkel. Een maand na de opstart van het onderzoek wou hij mij zien om over de zaak te praten. Hij kwam naar mijn bureau en zei er vrolijk bij dat hij de week voordien naar de heer De Troy was gestapt om zich daar burgerlijke partij te stellen. Zijn entourage had hem de raad gegeven om naar Brussel te stappen. Vol schroom heb ik hem niet gevraagd wie hem die raad gegeven had. Ik heb hem gezegd dat we wel zouden zien.

Hij heeft mij dan wel drie of vier weken later gebeld om te vragen hoe het met het onderzoek zat. Het onderzoek ligt stil. Wat ik soms vind – dat is misschien ook in eigen boezem bij advocaten, onderzoeksrechters, procureurs, het kan me niet schelen – is dat men die slachtoffers soms niet inlicht zoals het zou moeten. Die heer, het slachtoffer in die zaak, dacht dat hij er goed aan deed om naar de heer De Troy te stappen. Voilà.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!): Mijnheer de procureur, u zei daarnet iets opmerkelijks in verband met de zaak-Vangheluwe. U zei dat er vrijdag een persconferentie plaatsvond, waarna het weekend was. Jullie hebben niet onmiddellijk de computer in beslag genomen, niet op maandag, niet op dinsdag, niet op woensdag. Het

was al snel duidelijk dat de feiten verjaard waren.

Ik vind dat u toch wel vrij snel tot die conclusie komt. Hoe kon u na een paar dagen al weten dat de feiten verjaard zouden zijn? Er kunnen of konden nog slachtoffers zijn nadien.

Ik kan maar vaststellen dat u opnieuw op diezelfde piste zat als waar we in het begin over spraken, over de zaak van Tielt. Zonder daarop terug te keren, we hebben het over de verjaring gehad. U hebt daarover gezegd, moest dat vandaag gebeuren, dat u dat misschien wat anders zou aanpakken. Nu hoor ik u in de zaak-Vangheluwe zeggen, na een paar dagen, dat de feiten misschien toch allemaal verjaard zouden zijn.

Bent u niet te voortvarend in de piste van de verjaring?

Jean-Marie Berkvens: In het dossier waarover wij het nu hebben, kon je afgaan op de verklaringen die op de persconferentie waren afgelegd. We kunnen dan inderdaad niet zomaar zien of de feiten al dan niet verjaard zijn.

Maar ik begrijp u niet goed. Dat loopt ook niet weg, hé. Vangheluwe was ook niet weggelopen. Er was geen gevaar dat hij zou weglopen.

Het klopt dat ik zijn computer en dergelijke niet onmiddellijk in beslag heb laten nemen, bij wijze van bewarende maatregel. Dat is juist; dat heb ik toegegeven. Het is een beetje gek, omdat wij eigenlijk altijd te laat komen. In dit geval kwamen we toe bij een man die zich al enkele weken afvraagt of hij al dan niet zou bekennen, waartoe hij onder druk stond.

Ik had ook geen tip gekregen dat er mogelijk dossiers waren verborgen. Dat loopt dus allemaal niet weg.

We zijn verder geraakt door verhoren, door opzoekingen, door verhoor van broers en zussen, familieleden. U mag mij echter niet vragen wat het resultaat is van dat luik. Dat kunt u mij niet vragen.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!): Uiteraard niet. U moet uw onderzoek voeren.

U hebt echter na een paar dagen gezegd dat het voor u duidelijk was dat de feiten verjaard zouden zijn. Denkt u niet dat dit misschien wat te voorbarig is? Het onderzoek zal dat toch moeten uitmaken? Ik wil niet dat u over tien jaar zegt dat u het eigenlijk beter wat anders aangepakt had.

Jean-Marie Berkvens: Mijnheer Van Hecke, ik kan u geruststellen. Jammer genoeg, zo moet ik dat zeggen, zijn de feiten verjaard.

Carina Van Cauter (Open Vld): Terugkomend op de vraag van collega Landuyt daareven. We hebben de federale procureur die coördineert. Er is mogelijkerwijze een gerechtelijk onderzoek en er zijn opsporingsonderzoeken bij respectievelijk onderzoeksrechter en procureur des Konings. U zegt: men moet afspraken maken en we moeten eigenlijk op vrijwillige basis tot een regeling komen van de procedure. Maar wanneer men niet op vrijwillige basis tot een regeling komt van de procedure omdat bijvoorbeeld de onderzoeksrechter in een bepaald dossier een embargo heeft op het voeden van de gegevensbank. Wat gebeurt er dan? Wie beslist er dan? Of een procureur des Konings komt niet naar een overlegvergadering, of wil niet komen, of wil zijn medewerking niet verlenen om een of andere reden? Wat gebeurt er dan? Blijven die dossiers dan onaangeroerd? Voert men geen verder onderzoek? Of wie beslist er dan uiteindelijk? Of is dat een lacune in de wetgeving? Dat was eigenlijk, denk ik, de vraag van collega Landuyt en ik heb het antwoord niet zeer duidelijk begrepen. U zegt: overleg, maar als het overleg om een of andere reden blokkeert?

Jean-Marie Berkvens: Ik zou het inderdaad niet zo echt onmiddellijk weten wat er moet gedaan worden. Manu militari bijna, wanneer men er niet in slaagt om tot overeenstemming te komen.

Carina Van Cauter (Open Vld): En wie kan dan beslissen?

Jean-Marie Berkvens: De federale procureur heeft in ieder geval geen beslissingsbevoegdheid. Ik zou het niet weten, of hij echt manu militari kan beslissen dat iemand een dossier doet of niet doet. Ik zou het niet weten. Natuurlijk, binnen de hiërarchie van het openbaar ministerie, daar zijn natuurlijk mogelijkheden. Daar kan de procureur-generaal zijn procureur verplichten om deze of gene handeling te stellen. Maar in het onderzoek lijkt mij dat wel een probleem te zijn. Maar enfin, ik kan mij niet inbeelden, die zaken... Dat is hier zo ernstig dat...

La **présidente**: Nous avons compris que la question était grave. Des dizaines de dossiers sont aujourd'hui en attente avec des faits prescrits ou non. Cette commission a saisi l'urgence en la matière.

Vous avez dit que la concertation était en cours.

M. Bulthé complètera sans doute vos déclarations. Le procureur fédéral essaie d'établir des liens entre chacun pour tenter de prendre une décision quant aux dossiers se trouvant dans la saisie du juge d'instruction De Troy qui étaient, notamment à l'information. Au niveau de la procédure ou de la hiérarchie existe-t-il une possibilité, aujourd'hui, en droit, d'obliger de faire quelque chose pour ces dossiers? Pour ma part, j'avais demandé un droit d'injonction du ministre puisque les noms étaient connus. J'ai plus ou moins reçu une fin de non-recevoir. Vous semblez dire maintenant que les procureurs généraux pourraient peut-être faire quelque chose. Nous voudrions comprendre exactement ce qu'il en est.

Jean-Marie Berkvens: Ik denk dat procureurs-generaal iets kunnen regelen naar hun magistraten en naar het openbaar ministerie toe. Dat is niet zo een probleem mocht het daar niet ... Er is natuurlijk de onafhankelijkheid van de onderzoeksrechter die ook zijn onafhankelijkheid heeft tegenover zijn eigen korpschef.

Ik vraag vandaag niet liever dan een oplossing. Ik ben sedert maanden vragende partij, en niet alleen ik maar ook verschillende collega's. Ik begrijp dat het voor collega Bulthé ook niet voor de hand liggend is.

La **présidente:** On ne dit pas que vous êtes "coupable".

Nous essayons de savoir si, dans la procédure, quand on est dans quelque chose d'aussi inextricable, avec des dossiers et des victimes qui demandent qu'une instruction ou une information soit faite et que tout est à l'arrêt depuis des mois et que je ne vois pas comment on va sortir de ces multiples procédures, ... C'est aussi une question que le Parlement se pose aujourd'hui: est-ce qu'il faut modifier une procédure pour que ce genre de choses ne se passe plus?

Pour terminer, est-ce que vous avez eu à connaître de (...) nullité par rapport à des actes d'instruction, quand vous étiez juge d'instruction? Est-ce que vous avez connu la procédure que connaît aujourd'hui M. De Troy, quand vous étiez juge d'instruction ou dans le cadre des affaires que vous aviez mises à l'instruction, c'est-à-dire que le parquet fédéral agit et demande une procédure?

Jean-Marie Berkvens: Ik heb dat nooit ontmoet, mevrouw. Wat ik wel deed of probeerde te doen, wanneer iemand zich burgerlijke partij kwam stellen, klacht kwam neerleggen... Maar uit wat ik

zeg moet u geen zaken afleiden die zouden kunnen wijzen op wat ik van de onderzoeksrechter denk. Ten eerste, dan lees je die klachten en kijk je of je bevoegd bent en of een klacht met burgerlijke partijstelling wel de beste oplossing is voor het probleem van de man die zich aanbiedt. Dan neem je misschien contact op met het parket om te zeggen: zouden we hier al dan niet via de raadkamer gaan om dat dossier van meet af aan de juiste richting te geven?

Men praat daar toch over?

Als de man van het college over wie ik het net had zich aanmeldt met zijn burgerlijke partijstelling en de onderzoeksrechter leest die klacht; wat heeft dat te maken met Brussel? Ben ik daar wel voor bevoegd? Loppem valt toch niet onder Brussel? Ik neem hem dat niet.... Dat is toch.... Ik begrijp dat niet. Moet men dan niet vroeger tussenkomen?

Dan moet je als onderzoeksrechter ook uw klacht overmaken aan het parket. Die krijgt dat in handen. Die moet daar iets mee kunnen aanvangen.

La **présidente:** Bien. Comme ça nous vous avons entendu. Je pense que nous avons fait le tour de la question. Je voudrais vous remercier pour votre venue et les réponses à nos nombreuses questions. Je vais d'emblée m'excuser auprès de M. Bulthé qui est parmi nous depuis deux heures au minimum et lui demander de venir nous rejoindre ici pour pouvoir faire le même exercice.

Audition de M. Bruno Bulthé, procureur du Roi de l'arrondissement judiciaire de Bruxelles
Hoorzitting met de heer Bruno Bulthé, procureur des Konings van het gerechtelijk arrondissement Brussel

La **présidente**: Nous en venons au procureur du Roi de l'arrondissement de Bruxelles. M. Bulthé, je crois que vous avez compris la manière dont nous travaillons.

Bruno Bulthé: J'essaye.

La **présidente**: Je vais vous céder immédiatement la parole puisque je crois que vous nous avez préparé un exposé puis nous en viendrons à la séance de questions-réponses. Je vous cède immédiatement la parole et je vous remercie pour votre venue.

Bruno Bulthé: Merci, madame la présidente. Hartelijk dank, mevrouw de voorzitter. Je me propose de faire un petit exposé que j'ai fait à la main, il y a quelques jours, avec l'aide de certains collègues spécialistes en la matière. Je comptais vous faire un petit cv puisque j'ai également été juge d'instruction dans une autre vie. Puis, je comptais vous parler de ce qui s'est passé à ce parquet depuis le 1er avril 2007, au moment où je suis arrivé. Cela fait deux pages et demi, ce n'est pas trop long. Et puis, je me propose de vous faire, ce que j'ai fait avec des collègues, une petite synthèse over het algemeen beleid inzake zeden. Si cela ne vous dérange pas, je vais alterner les deux langues.

Algemeen beleid inzake zeden.

Mijn naam is Bruno Bulthé. Ik ben 63 jaar. Ik ben geboren in Antwerpen op 1 april 1948 en ik heb mijn ambt opgenomen op 1 april 2007. Ik ben afgestudeerd aan de VUB in de jaren zeventig, waar ik achteraf assistent ben geweest en ook vorser op het Nationaal Centrum voor Criminologie.

Ik breng een kleine anekdote ter sprake. Slachtoffers, en dat is de rode draad doorheen mijn betoog, stonden altijd centraal in mijn werk als onderzoeksrechter, vorser en parketmagistraat. In de jaren zeventig, voor zover het correct is, heb ik met een collega een eerste boek in België geschreven over de victimologie van de verkrachting. Ik vond de benadering van het slachtoffer belangrijk in dat type misdrijven. Het werd uitgegeven bij Bruylant. Het was niet slecht gemaakt. Het stond in functie van de gegevens die toen beschikbaar waren.

In januari 1985 werd ik rechter. Ik had dan ongeveer anderhalf jaar de verschillende secties van de rechtbank doorlopen. Ik zou twee keer naar het hof van assisen gaan als bijzitter, een keer in het Frans en een keer in het Nederlands. Dat was een bijzonder nuttige ervaring. Dat stond mij toe in mijn latere leven als onderzoeksrechter een *fil rouge* aan te houden bij verschillende assisenzaken die ik als onderzoeksrechter behandelde. Ik heb toen – de naam is al een paar keer ter sprake gekomen – Godelieve Halsberghe vrij goed gekend. Zij was toen ondervoorzitter van de rechtbank en regelde de dienstregeling. Vandaag gaat dat niet meer zo. Toen kreeg ik op woensdag een briefje waarop stond: maandag begint u het onderzoek.

De zeden zijn veranderd. Ik heb zeker en vast als rechter altijd heel correcte en heel positieve ervaringen gehad met mevrouw Halsberghe. Dat wil ik ook zeggen.

In mei 1986 ben ik onderzoeksrechter geworden. Op een maand na ben ik dat gedurende 21 jaar geweest, tot 1 april 2007.

Ook anekdotisch. In de jaren 97 heb ik een huiszoeking gedaan op het aartsbisschoppelijk paleis in Mechelen met betrekking tot een specifiek dossier. De operatie was geenszins te vergelijken met wat men later het dossier Kelk zou gaan noemen.

Ik werd ondervoorzitter in 1989. Vanaf begin jaren negentig ben ik gedurende ongeveer vijftien jaar deken geweest van de onderzoeksrechters. Die functie bestond erin om die sectie van ongeveer 135 man te runnen, ventilatie van dossiers en dergelijke. Ik heb dus de meeste dossiers die op onderzoek zijn gestoken door mijn handen zien gaan.

Quelques mots sur la gestion du parquet de Bruxelles depuis le 1er avril 2007, date à laquelle j'ai pris mes fonctions. J'ai prêté serment le 2 avril et dès mon entrée en fonction, je me suis entouré d'une sorte de direction collégiale, sachant bien que j'étais le procureur du Roi et que la décision finale et les responsabilités finales m'incomberaient. C'est d'ailleurs la raison pour laquelle je suis ici. Cette direction collégiale était composée de magistrats et de membres de l'administration, ce qui a fait tiquer certaines personnes. Pour ma part, j'estimais que nous étions tous collègues.

La composition de l'équipe a quelque peu évolué

au fil des années: en ont fait partie mes deux adjoints, le secrétaire en chef, le responsable de la communication et un conseiller en ressources humaines. Le déroulement des opérations était le suivant: tous les matins, nous avions un briefing au cours duquel nous essayions de savoir ce qui s'était passé la nuit. Mes prédécesseurs me téléphonaient à 11 heures du matin pour me demander ce que j'avais fait la nuit, lors d'une descente; moi, je dois le savoir quand j'arrive.

On arrive dans une ancienne maison où je savais ne pas faire l'unanimité: je venais d'un siège, j'étais plutôt indépendant et je crois l'être resté. Je souhaitais d'abord observer cette maison de l'intérieur pendant cent jours. Vous allez me demander pourquoi j'avais postulé. Je trouvais la mariée trop belle, j'avais été un "consommateur privilégié" de ses services pendant un certain nombre d'années! C'est une expression comme une autre, madame la présidente! Par ailleurs, comme je l'avais développé dans mon plan de gestion que j'ai défendu devant le Conseil supérieur, j'étais conscient d'un certain nombre d'options que je voyais.

Nous avons déménagé quelques jours après ma prise de fonctions, ce qui a été une bénédiction dont tout le mérite revient à mon prédécesseur. À partir du 9 avril, l'ensemble des services du parquet ont quitté le bâtiment qu'ils occupaient rue des Quatre-Bras n° 13, qui était assez délabré (on voyait d'un étage à l'autre, je vous épargne les détails) pour rejoindre le Portalis. Pour ce qui me concerne, ce bâtiment a symbolisé dès le départ ce que je poursuivais dans mon plan de gestion: la modernité, l'efficacité et la transparence. Mettons les choses au point: en principe, nous ne sommes pas une maison secrète mais une maison discrète. Et en principe, nous devons être capables de communiquer sur certains points. J'ai encore eu le plaisir de recevoir des journalistes il y a quelques jours pour discuter des chiffres de la maison. Cette tradition existait déjà mais on a été très transparents et nous essayons de l'être dans la mesure du possible.

Pour développer cette vision d'avenir, divers projets ont été menés afin de favoriser la communication interne qui est un gros problème dans un corps de 540 personnes. Un site internet "Portalnet" a été développé, après quelques balbutiements au démarrage. Conscients de l'importance de la communication envers le citoyen, nous avons retravaillé l'ensemble des lettres-type, une initiative qui a été récompensée par une mention d'honneur lors du prix de l'Association des juristes flamands en septembre

2008.

Je vous dis bien: dans ce groupe de travail composé d'entités juridico-administratives – il y avait des secrétaires, des employés qui géraient cela au quotidien, il y avait une qualité de service rendu aux citoyens.

Met dat krabbeltje onder aan de brief vertrok dat naar de advocaat.

Je trouve qu'il y a quelque part une qualité du service rendu au citoyen, notre premier consommateur, à lui rendre.

Soucieux d'encourager la communication, une attention particulière a été également consacrée aux partenaires du parquet. Je me souviens que lors de la première réception de nouvel an, j'avais entre autres invité les chefs de corps de police. C'était la première fois qu'ils étaient invités à notre réception annuelle. Ils ont beaucoup apprécié.

Pour ce qui me concerne, nous nous inscrivons dans une chaîne, avec un certain nombre de partenaires, en sachant bien que chacun a son autonomie et son rôle à jouer.

Parket is parket, rechtbank is rechtbank, maar wat zouden wij zijn zonder de politiediensten?

Je crois que ces deux dernières heures, on a beaucoup parlé police et rapports avec le parquet. Je crois que c'est une évidence.

Une cellule consacrée à la gestion des frais de justice a été renforcée. Parce que je trouve que nous sommes redevables par rapport aux citoyens et à la société des frais que nous occasionnons.

Nous avons - ce qui a d'ailleurs posé problème - détaché quelques personnes du traitement exclusif de dossiers. Pourquoi? Parce qu'à l'époque, un certain nombre de matières connexes étaient disséminées sur l'ensemble des magistrats. Et nous ne sommes pas encore trop. Donc en principe, on a essayé de décharger un certain nombre de magistrats de leurs missions annexes pour se consacrer au traitement des dossiers.

Pour permettre aux magistrats de fonctionner au maximum de leurs capacités, l'accent a également été mis sur la formation avec la création d'une petite cellule d'encadrement et de formations des stagiaires judiciaires et des nouveaux magistrats. Cet aspect est très important car nous souhaitons une certaine

cohérence – nous y reviendrons tout à l'heure. Parce qu'il est exclu qu'un policier qui téléphone au parquet de Bruxelles reçoive, un jour, une réponse "A" à un problème "A", et, le lendemain, une réponse "B" au même problème ou quasiment le même problème. Je crois qu'en la matière, quelques avancées ont également été enregistrées.

En février 2008, suite à un audit du tribunal de police réalisé par le Conseil supérieur de la Justice, et grâce à l'intervention du ministre de la Justice de l'époque, et à la collaboration du parquet général, différentes actions ont été mises en place pour désengorger ce tribunal de police: mise en place d'une politique criminelle dont les priorités tiennent compte des possibilités de traitement de l'instrument judiciaire – cela doit être modulé –, audiences supplémentaires, engagement de juges au tribunal de police, dialogue structuré avec les services de police, développement des transactions, amendes administratives comme alternatives aux poursuites.

Le résultat le plus visible des actions menées a été la réduction d'un délai de citation de 18 à 6 mois.

Pour l'anecdote, je me souviens être allé à une première plate-forme "sécurité routière" avec un certain nombre de responsables en matière de roulage des six zones de police bruxelloises. Tout s'est très bien passé jusqu'au moment où l'un desdits responsables – en général, ce sont souvent des inspecteurs principaux ou des commissaires qui ont une grande ancienneté qui ont beaucoup de mérite et qui peuvent apporter leur expérience – a raconté à l'un de ses collègues qu'il avait fait placer une caméra, mais que la présence de cette dernière avait été très vite connue. Raison pour laquelle il avait décidé de faire placer une deuxième caméra. Quelque chose dans ce genre de réaction me dérange. Je sais que la sécurité routière est primordiale et que la limitation de la vitesse à 30 km/h, notamment à certains niveaux du petit ring est très importante. Mais selon moi, il est exclu – quelqu'un a parlé, tout à l'heure, de la tolérance zéro – ...Quand une masse de dossiers arrivent, et que l'on est a priori pas à même, vu, notamment le nombre de magistrats, de les traiter, il faut "cibler". Ainsi, par exemple, il est exclu de demander à l'ensemble des policiers de Bruxelles de s'occuper toute l'année des "deux roues" sur les trottoirs. Mais on sait parfaitement qu'au parquet de Bruxelles, nous poursuivons ce genre d'infraction.

C'est une manière de gérer!

J'en arrivais tout à l'heure à la pénurie parce que c'est une donnée qui me semble assez importante. En mai 2008, soit quatre ou cinq mois plus tard, un plan d'action concernant la matière financière est conclu grâce au ministre de la Justice. J'ai employé sciemment ce mot mais, chez nous, on parle de "protocole d'organisation interne". C'est une union interne avec un apport très important du parquet général pour résorber ce que j'appelle "l'arriéré historique", ce qui ne plaisait pas toujours à tous. Un protocole a permis entre autres l'engagement de deux juristes...

(sonnerie de gsm)

Veillez m'excuser. Il m'avait été demandé de couper mon gsm mais c'est quelque chose de difficile pour le procureur du Roi de Bruxelles!

La **présidente**: Je ne vous ai pas fait de remarque!

Bruno Bulthé: Non, bien sûr! J'anticipe car, bien souvent, certaines choses sont urgentes mais j'ai assuré la succession pendant mon absence.

Le protocole a permis l'engagement de deux juristes et de deux experts administratifs ainsi qu'avec la collaboration du parquet général, la création d'une cellule de crise qui s'est consacrée à la gestion des communiqués à toutes fins en attente de traitement. Quand je parlais "d'arriéré historique", cela faisait bondir certaines personnes mais j'apprécie beaucoup l'aide de tout le monde et, a fortiori, à l'époque du ministre de la Justice et du parquet général.

Au total, depuis le 1er janvier 2008, le nombre de dossiers communiqués à toutes fins en attente de réquisition finale dans les cabinets financiers francophones était passé 330 à 88 dossiers, ce qui représente un nombre de cartons de 1419 qui a été réduit 385. Cela devenait à nouveau gérable.

En novembre 2008, l'accompagnement d'experts de la direction générale du Développement et de l'Organisation du SPF Personnel et Organisation nous est proposé par le ministre de l'époque. Un projet MET (modernité, efficacité, et transparence) voit le jour grâce à cette collaboration. Il comprend trois volets en interrelations: la stratégie, les ressources humaines et les processus.

À travers le volet "stratégie", la direction générale du parquet est invitée à réfléchir à sa mission, ses

objectifs stratégiques, aux éléments de contexte, aux priorités à fixer et aux risques liés à celle-ci.

Les objectifs que nous avons définis au départ consistaient à vouloir traiter 85 % des dossiers rentrants dans l'année. C'est ce que j'ai communiqué à la presse vendredi dernier; pour le moment, nous sommes à 78 %, ce qui finalement nous semblait déjà un taux honorable mais que l'on doit encore améliorer. Nous prévoyions également de consolider les projets en cours et de stabiliser l'organisation, d'éradiquer l'arriéré, de mettre en place un système de suivi continu des projets et d'exploiter les tableaux de bord établis.

Les collaborateurs de P&O nous ont beaucoup appris. Deux ou trois collaborateurs de P&O étaient là. On s'était rendu compte que certains dossiers, à charge d'inconnus, ne sortant pas de la maison, du parquet, étaient traités en 156 jours et étaient passés entre les mains de 14 ou 16 personnes.

... Il y avait le magistrat, le juriste, l'employé administratif... Puis cela passait à un autre service, parce qu'il y avait une relation, etc. Donc, nous avons essayé de simplifier cela.

On est arrivé, grâce à l'aide de ces experts et des réunions très régulières et de participations très actives d'un certain nombre de nos collègues, à réaliser un certain nombre de choses – j'y arriverai tout à l'heure –, à mettre en place une politique de formation et à développer les bases d'une politique de mobilité, à faire fonctionner les outils et les canaux de communication existants – Portalnet – cycles de fonctionnement et les comités de direction.

Le volet Ressources humaines s'est concrétisé par la mise en place et la mise en œuvre des cycles de fonctionnement pour l'ensemble des membres du parquet. Il s'agit d'un instrument qui permet d'instaurer un dialogue structuré entre le chef fonctionnel et ses collaborateurs, en analogie avec les cercles de développement tels qu'ils sont développés dans d'autres services de l'administration publique.

Ce système nous permet, en outre, de décliner les objectifs stratégiques en objectifs sur le terrain et, ainsi, de mobiliser l'ensemble du personnel autour de ces objectifs communs.

Alors, il y a en fait le volet Processus: il a permis d'identifier le flux des dossiers et de réfléchir aux méthodes de travail au sein de la direction et de la section correctionnelle du parquet de Bruxelles.

Les objectifs poursuivis sont que 80 % ou 85 % des affaires entrantes soient traitées dans l'année. Cela s'est concrétisé par une formalisation d'une politique criminelle cohérente et partagée, la création d'une permanence le 16 novembre 2009.

Ainsi donc, au parquet de Bruxelles, vous avez des sections spécialisées: entre autres, la crim, le grand banditisme, les mœurs (nous y reviendrons tout à l'heure), Ecofin (économique et financière), la jeunesse. Et, en fait, nous avons un grand entonnoir général.

Cela a commencé par une permanence le 16 novembre 2009 qui, finalement, devait traiter tous les dossiers rentrants, qui n'étaient pas attribués d'office à une section spécialisée. Là, on a demandé des volontaires; un certain nombre de volontaires se sont présentés pour nous aider dans cette approche, le but étant que l'affaire soit traitée dans les 24, 48 ou 72 heures.

Je me souviens qu'à un certain moment, un de mes collaborateurs ou collègues me dit: "Tiens, il y a un problème: on ne parvient pas à encoder en temps utile. Il manque du personnel". Je crois que c'est une des seules fois où j'ai fait valoir mes galons – appelons cela comme ça – et j'ai dit au secrétaire en chef: "Tu te débrouilles, mais, pour ce qui me concerne, tu vas les chercher n'importe où, cela m'est égal, mais il me faut du personnel pour encoder. Si on n'encode pas dans les 24 heures, on ne sait jamais traiter ce dossier dans les délais". En effet, tout dossier qui rentre doit être encodé avant d'être traité.

En ce qui concerne le traitement en priorité du dossier à l'information depuis plus de trois ans, on a fait des calendaires pour déterminer ce qui restait au parquet.

Concernant le regroupement des sections zonales en une section générale à partir du 26 avril 2010, Bruxelles avait des sections zonales et chaque bourgmestre tenait très fort à son magistrat. On a gentiment essayé, notamment en envoyant du monde chez les policiers et en tenant un conseil sur une autre sécurité, on a essayé d'expliquer que finalement, on devrait pouvoir mieux fonctionner ou, du moins, moins mal fonctionner si on parvenait à regrouper tout cela en fonctionnant sur un principe de filtre, qui permet un tri efficace dès leur arrivée basé sur une redistribution des tâches au sein de l'entité juridico-administrative.

Je reviendrai tout à l'heure sur le point relatif à la création d'une cellule d'appui consacrée à la gestion de l'arriéré. En fait, on a soustrait deux

magistrats, trois collaborateurs administratifs et deux juristes pour faire ce que l'on appelle une section d'appui chargée de tous les arriérés. Dans une première phase, les arriérés "communiqués détenus": ce sont les affaires mises à l'instruction, qui ont été communiquées mais pour lesquelles les réquisitions n'ont pas été prises. Au départ, on s'attendait à 600 dossiers. On avait encore quelques problèmes de statistiques. Pour ne pas compliquer les choses, on avait dit de les entreposer dans un local. On s'attendait à 650 dossiers. Finalement, nous nous sommes retrouvés avec 800 dossiers dans le local! On a demandé au personnel de s'atteler à la tâche. Pour le mois de mars-avril ou mai, cet arriéré devrait être éradiqué.

La création de tableaux de bord permettant de suivre l'évolution du flux des dossiers. Tous les mois, nous avons, pour les différents cabinets, un flux très régulier sur la base de conseils tels qu'ils nous ont été prodigués par les collaborateurs et les experts de P&O.

Les données dont nous disposons nous permettent d'illustrer les résultats de ce projet. Malgré le fait que 10 000 dossiers correctionnels ont été enregistrés en plus cette année, une tendance se confirme en 2010. Pour 130 957 dossiers correctionnels entrés, 133 000 ont été traités par le parquet, soit 3 000 dossiers de plus.

Pour l'année 2010, 78,41 % des dossiers correctionnels ont déjà reçu dans l'année un traitement définitif au niveau du parquet. Par ailleurs, le nombre de mises à l'instruction a diminué. On reviendra à ce sujet tout à l'heure. J'ai exercé les fonctions de juge d'instruction pendant 21 ans. Pour moi, il y a un filtre: on met à l'instruction ce qui doit l'être. J'ai connu l'époque où le magistrat de service le week-end – au niveau du parquet, on mettait tout à l'instruction – voulait rentrer à 11 h 00. Mes propos sont un peu médisants, mais c'était comme ça!

À présent, nous essayons d'opérer une sorte de *quality control* au niveau de l'instruction. L'objectif étant de mieux cibler les dossiers qui doivent faire l'objet d'une mise à l'instruction, 64% de ces dossiers sont accompagnés d'une mise sous mandat d'arrêt. La diminution des mises à l'instruction va de pair avec une politique de développement des réponses pénales administratives aux poursuites, c'est-à-dire la médiation pénale, les transactions pénales, les poursuites sous forme de citations directes et les comparutions par procès-verbal. Donc une sorte d'alternative à la mise à l'instruction.

Différentes mesures ont été prises en 2010 pour que l'arriéré historique des dossiers correctionnels communiqués et les dossiers à l'information soit éradiqué dans le courant de cette année 2011. J'en ai pratiquement fini.

Au 19 mai 2009, 35 % de notre stock en infos, soit 11 707 dossiers... Je ne vais pas vous surcharger de chiffres; je crois qu'on l'a fait dans le temps mais il est important...

La présidente: On va prendre votre texte car on a déjà eu beaucoup de chiffres!

Bruno Bulthé: Je vais le retravailler et vous le ferai parvenir après.

... dataient de plus de trois ans. Ces dossiers ont fait l'objet d'une analyse, puis d'un traitement approfondi courant 2009 afin de les réduire. Au 1er octobre 2010, le pourcentage d'infos entrées au parquet depuis 3 ans était réduit à 1 %, soit 533 dossiers.

Derrière l'ensemble de ces projets, se trouve naturellement une constante et cela n'est pas chiffré à part quelques chiffres, c'est-à-dire le déficit chronique de personnel. Avec l'équipe, on est parti de l'idée que l'on ne serait jamais au complet. Tout d'abord, il faut considérer qu'il y a un déficit chronique entre 20 et 22 magistrats.

La présidente: 22 magistrats?

Bruno Bulthé: Oui, sur un cadre de 122. En ce non compris les absents de plus ou moins longue maladie ou de courte maladie.

Peut-on considérer cette situation comme un stigmata? Nous avons appris à vivre avec, comme on dit à Bruxelles.

Il faut savoir que le cadre des juristes marque un déficit de 8 unités. Au niveau administratif, il nous manque 13 personnes. Tout cela sur un effectif de 540 personnes.

Cette situation nous a invités à trouver des solutions créatives pour tenter d'en limiter les effets négatifs en cascade et maintenir l'équilibre difficile en termes de répartition de la charge de travail.

Je comptais vous faire un petit exposé relativement court sur un autre sujet. Je m'étais permis de demander à vos collaborateurs ce que l'on attendait de moi.

Welk is uw beleid inzake zeden? Dat is een eerste punt, en meer in het bijzonder ten aanzien van minderjarigen, maar ook in een relatie, in een gezagsrelatie, en dan gaat het uiteraard niet alleen over minderjarigen. Wij hebben daarover meer uitgebreide nota's op het parket, waarop ik straks kan terugkomen, als er mij desbetreffend vragen over gesteld worden.

U moet weten dat wij op het parket van Brussel – ik heb dat altijd gekend – een specifieke afdeling zeden hebben. Die afdeling staat onder de leiding van een collega, die ook de chef is van de sectie grootbanditisme.

Le choix n'est pas innocent, parce que tout à l'heure, quand on va parler des dossiers, er zijn soms links naar mensenhandel in zedenzaken.

Ik denk dus dat de coördinatie tussen die twee secties interessant is. Het is ook de enige sectiechef die twee secties onder haar bevoegdheid heeft. Dat zijn gespecialiseerde magistraten; daarvan zijn wij overtuigd. Wij proberen, vandaar ook het nut van eventuele opleidingen die worden gegeven... Het vraagt ervaring en een speciale opleiding om de bewijslast in zedendossiers af te wegen, aangezien het vaak gaat om zeer zware misdrijven zonder veel materiële bewijzen.

Comme je dis toujours, cela ne se passe pas sur la Grand-Place de Bruxelles en présence de 300 témoins. C'est un peu brutal mais c'est comme ça. C'est mon expérience en tant que juge d'instruction et c'est mon expérience que j'ai quasiment depuis quatre ans comme magistrat du parquet.

De gespecialiseerde kennis van de typische karakteristieken van bijvoorbeeld incestmisdrijven en pedofilie, qui n'est pas une infraction comme telle, is noodzakelijk om de juiste beslissingen te nemen in die dossiers, die uiterst gevoelig liggen, zeker en vast bij de slachtoffers.

Enige expertise is eveneens vereist teneinde eventueel twijfelachtige klachten te detecteren of het dossier onnodig in onderzoek te stellen. De capaciteit van die sectie is voor ons altijd prioritair geweest. Ik heb dat met de collega's doorgenomen. Gelet op de overbelasting die de sectie de laatste jaren heeft gekend wordt de lat voor verder onderzoek op dat moment iets hoger gelegd. Er is een nota van de toenmalige sectiechef uit 2009. Wij hebben dat, omdat daar toen een aantal mensen vertrokken was, opnieuw

opgetrokken om dat zoveel mogelijk zo grondig mogelijk te kunnen behandelen.

In principe of idealiter zou die afdeling moeten samengesteld zijn uit drie Franstalige kabinetten met een jurist en een Nederlandstalige magistraat met zijn jurist. Aan de Franstalige kant is dit opnieuw het geval sinds eind 2010. Eén kabinet wordt wel geleid door een gerechtelijke stagiair die gedurende een paar maanden op buitenlandstage is geweest. Aan de Nederlandstalige kant worden de zedendossiers sinds april 2004 dikwijls gecombineerd met mensensmokkel. Vandaar de bijstand van twee juristen voor die magistraat.

Wij gaan uit van het principe dat wanneer die dossiers te traag worden behandeld dit een pak negatieve gevolgen heeft, uiteraard eerst voor de slachtoffers. Ten tweede kan de maatschappelijke relevantie dikwijls in de loop der tijd verloren gaan. De redelijke termijn wordt dikwijls overschreden. Men heeft daarstraks veel gesproken over de verjaring. Zelfs inzake de verjaring is het echter dikwijls interessant om door te gaan om de heel eenvoudige reden dat het interessant is om te weten of die persoon desgevallend nog in contact komt met minderjarigen of met meerderjarigen maar in een gezagsrelatie. Men hoopt precies af te leiden tot waar die verjaring speelt.

De onderzoeksmogelijkheden gaan verloren, onder meer wat telefonie en ik zou zeggen wat het sporenonderzoek betreft. De slachtoffers voelen zich zoals ik al gezegd heb dikwijls terecht miskend. De daders krijgen een gevoel van straffeloosheid, wat zeker en vast niet het geval mag zijn. Het parket moet zich verantwoorden ten opzichte van de Hoge Raad, de minister en anderen. Er zijn andere, aangenamere zaken en we kunnen onze tijd beter elders investeren dan te antwoorden, wat wij uiteraard altijd doen. Justitie krijgt een imago van inefficiëntie en wereldvreemdheid. Wij maken deel uit van deze wereld en wij moeten dat ook waarmaken in de praktijk. Dat is mijn ervaring. Andere procedures zijn dikwijls geblokkeerd in afwachting van de uitslag van de strafrechtelijke procedure. Ik denk hier aan bepaalde tuchtrechtelijke procedures.

Dat is voor niemand goed. Het dossier vraagt ook, als het te lang aansleept, extra veel werk, ik zou zeggen meer procedures en extra brieven. Een snelle behandeling van het dossier is dus een noodzakelijke voorwaarde voor de kwaliteit van het resultaat. Er is op zeker ogenblik door de toenmalige sectiechef in 2009 – ik denk dat u die lijst hebt gekregen – een soort categorisatie gemaakt. Ik wil die eens met u overlopen want het

is wel interessant. Naar de laatste inlichtingen met de sectiechef, zei deze: Wij zijn in feite al heel laag; heel laag in derde categorie.

Racolage par prostituées, à la limite, c'est encore une des choses qui sera gérée en dernier lieu (sauf cas spéciaux).

Er wordt dus rekening gehouden met de lijst van de verschillende soorten zedenmisdrijven, die min of meer worden gerangschikt in volgorde van hun noodzaak om te worden opgevolgd. Van deze volgorde wordt afgeweken omwille van specifieke elementen in een specifiek dossier.

Essentieel voor ons is ook de capaciteit. Ik behandel liever 23 dossiers grondig dan 25 dossiers oppervlakkig te behandelen

*(Une sonnerie de gsm retentit)
(Het geluid van een gsm weerklinkt)*

La présidente: Il faudrait répondre, soit...

Bruno Bulthé: Madame, il s'agit d'une autre affaire, assez délicate. Je comprends le souci du président de la cour d'assises, mais je ne peux pas répondre pour le moment.

Categorie 1, dat zijn dossiers die volledig worden onderzocht.

Vous avez déjà reçu cette liste.

Het gaat om zedenmisdrijven ten aanzien van minderjarigen in een familiale context; zedenfeiten ten aanzien van minderjarigen binnen een gezagsrelaties; pedofilie, wat dat ook moge dekken als lading; verkrachting van een willekeurig slachtoffer; mensenhandel; prostitutie, waarbij er sprake is van minderjarigen, of het gebruik van geweld.

In de tweede categorie wordt elk dossier apart beoordeeld in functie van de slaagkans. Straks kom ik, indien u het mij vraagt, terug op een van de cijfers die door de procureur-generaal werden gegeven en waarvan de sectiechefs en ik nogal perplex stonden. Op mijn vraag zijn een zeker aantal dossiers opgehaald, om eens te zien wat er van aan was. Ik zal in functie van de vragen die worden gesteld, nog zien of ik erop terugkom.

Het gaat in de tweede categorie om zedenfeiten in het uitgangleven, zedenfeiten binnen een bestaande seksuele relatie, mensenhandel, prostitutie, onder andere met afgifte van winst met georganiseerd karakter en bezit van kindporno.

In de derde categorie worden de dossiers omwille van een specifieke reden onderzocht. Het gaat om zedenrelaties met een minderjarige van meer dan 14 jaar en met een groot leeftijdsverschil, erotische chats en dito sms-verkeer, exhibitionisme, behoudens wanneer het over minderjarigen gaat, openbare zedenschennis, idem, prostituees en racolage, voor zover het geen minderjarigen treft.

De houding ten opzichte van de verjaarde feiten.

Als feiten worden aangegeven door het slachtoffer, zoals ik u gezegd heb, wordt er rekening gehouden met de concrete omstandigheden van het dossier. Ook het jeugdparket van de woonplaats van de verdachte wordt verwittigd. Daarna wordt nagegaan of de betrokkene nog altijd met minderjarigen in contact komt, wat ons van essentieel belang lijkt.

Les enquêtes de mœurs sont centralisées dans ces dossiers où souvent la parole de l'un est à analyser et à comparer à celle de l'autre. Il est important, en effet, que les mêmes enquêteurs procèdent à l'ensemble des auditions, même en dehors de leur zone et de leur arrondissement. L'avis du magistrat sera d'autant plus fiable et nuancé qu'il est fait par un policier qui connaît tous les tenants et aboutissants du dossier.

Auditions audiofilmées. Afin d'alléger la charge de travail des enquêteurs et d'inciter les magistrats à visionner plus souvent les auditions enregistrées, il a été décidé que ces auditions ne seraient plus transcrites intégralement, sauf demande expresse du juge d'instruction ou des parties et ferait l'objet d'un résumé. Ainsi, en principe la cassette est là et est transmise. On parlera, tout à l'heure, de la question des enfants de moins de 6 ans et de moins de 14 ans pour laquelle des problèmes particuliers se posent.

Un petit problème se pose encore au niveau de l'arrondissement de Bruxelles-Hal-Vivierde. En effet, le mineur d'âge francophone qui a subi un certain nombre de sévices dans la périphérie ... Il faut savoir que le Rand où un certain nombre de policiers...

(M. Bulthé est interrompu par la sonnerie de son gsm)

La présidente: Monsieur le procureur, je vous propose une courte interruption pour vous permettre de répondre à votre appel.

*La réunion publique de commission est suspendue de 18.38 heures à 18.52 heures.
De openbare commissievergadering wordt geschorst van 18.38 uur tot 18.52 uur.*

La **présidente**: Nous reprenons nos travaux.

Si vous pouviez aussi parler un peu plus près du micro, de manière à ce que la traductrice puisse mieux vous entendre.

Bruno Bulthé: Je parle aussi trop vite!

La **présidente**: Elle a uniquement demandé à ce que vous puissiez parler plus près du micro mais, si vous ralentissez un peu le rythme, le service de traduction sera très content. J'en suis convaincue!

Bruno Bulthé: Il semblerait aussi que je ne puisse pas passer d'une langue à l'autre au milieu d'une phrase car cela pose problème pour la structure de la phrase. Cela ne pose pas de problème? Vous avez d'excellentes traductrices, madame la présidente!

La **présidente**: Ce sont des interprètes et elles sont effectivement excellentes!

Bruno Bulthé: Veuillez m'en excuser, mesdames!

La **présidente**: Nous étions au cœur du sujet, à savoir l'organisation de votre section "Mœurs". C'est vraiment ce qui nous intéresse! Expliquez-nous comment tout cela se passe!

Bruno Bulthé: Je poursuis donc avec le caractère particulier de la victime francophone dans le Rand. Il faut savoir que ce type de mission requiert de l'enquêteur qu'il parle la même langue que la victime, l'intervention d'un interprète n'étant pas toujours indiquée, surtout pour un récit libre.

Il faut savoir que, dans le Rand, il y a, pour les quinze zones de police, toujours deux enquêteurs spécialisés qui assurent un rôle de garde. Chaque zone de police bruxelloise a, elle-même, des enquêteurs qui ont été formés à la chose, ce qui fait que, lorsqu'un problème survient... Celui du Rand, c'est difficile pour lui d'en faire car il s'exprime en général plus facilement en néerlandais qu'en français. Les polices bruxelloises ont déjà leur charge de travail. C'est à la PJF de Bruxelles, disposant d'enquêteurs francophones brevetés en technique d'audition de mineurs, que le coordinateur néerlandophone doit s'adresser en priorité mais cela ne suffit toujours pas car il y a des listes d'attente. C'est le problème

qui se pose pour le mineur d'âge francophone du Rand.

Een audiovisueel verhoor wordt bijna altijd gevraagd wanneer het slachtoffer van het seksueel misbruik jonger dan 14 jaar is. Wanneer het slachtoffer ouder is, wordt het, afhankelijk van de omstandigheden, soms ook gevraagd voor slachtoffers die sterk geëmotioneerd zijn of die een handicap vertonen.

Bij zeer jonge slachtoffers, vier, vijf en zes jaar, wordt het audiovisueel verhoor idealiter bijgewoond door een psycholoog. Op die leeftijd zijn kinderen immers nog zeer beïnvloedbaar, onder meer door de vader of door de moeder.

Il faut savoir que c'est souvent le papa ou la maman qui a la première version et que l'enfant a quelque difficulté à ne pas reproduire cette première version.

In de praktijk is dat niet haalbaar. Wat doet men dan? Men neemt een dvd met het verhoor en deze stuurt men naar de psycholoog, wanneer het kind effectief verklaringen heeft afgelegd.

Het probleem dat zich ter zake stelt is dat er niet veel psychologen meer beschikbaar zijn. Van de vier Franstalige psychologen hebben er zich drie openlijk ten aanzien van mijn ambt beklagd over de gebrekkige betalingen. Facturen worden te laat betaald. Op elke post wordt beknipt. Bovendien werken zij ook meestal voor andere secties van het parket, een algemene sectie of de sectie Gezin.

Het psychologisch en het psychiatrisch onderzoek van de dader en het slachtoffer.

Van de dader worden die onder meer gedaan. Ik ga eerlijk zijn. Als onderzoeksrechter heb ik nooit het gevoel gehad dat men mij onterecht een zaak op onderzoek stak. Gewoonlijk liep dat uit op een mandaat. Dan was de grote vraag binnen de vijf dagen voor mij: is die man al dan niet gevaarlijk. Dan kwam het erop neer om de psychiater die men aanstelt de hamvraag te stellen: dokter, zelfs in een voorlopig verslag, kunt u mij – kunt u mij, want het is nog altijd een menselijke wetenschap – aangeven wat de graad van gevaarlijkheid van die man is, als hij terug in de maatschappij wordt geplaatst, ten opzichte van onder meer kleine kinderen?

Je dirais que l'erreur est humaine.

J'ai souvenance – je vais vous donner un

exemple – qu'un jour, comme juge d'instruction, j'arrête un jeune homme de 18, 19 ans contre lequel son amie a déposé plainte pour viol. Finalement, cette fille – et j'ai encore retrouvé quelques exemples dans la petite analyse qu'a faite ma collègue Roggen, à ma demande –, cette fille vient chez moi, trois jours, plus tard et dit... et trois jours, c'est important. Finalement, elle me dit, elle me fait savoir qu'elle a inventé l'histoire parce que le type avait mis fin à leur relation.

Je ne vous cache pas que c'était avant 1990 et que j'avais encore besoin de la signature du parquet pour libérer quelqu'un. C'était la veille d'une chambre du conseil. Le président de la chambre du conseil, que je connais bien et qui n'était pas un tendre, me dit: "Tiens, t'as libéré celui-là? Tu n'as pas confiance en moi?"

Je lui dis: "Non, mettons les choses au point: comme j'avais l'intime conviction, hier, à 15 heures, que cet homme était innocent, une nuit de plus en prison de ma part, en ne prenant pas d'initiative pour le libérer, j'ai été quémander franchement, sans trop de problème, auprès du magistrat spécialisé à la section mœurs en lui disant: 'Tiens, voilà la situation. Je te demande une signature, en mon âme et conscience. Sois-en convaincu: demain, en chambre du conseil, si tu ne me la donnes pas, moi je vais en tout cas dire ce que j'ai à dire'. Et le magistrat du parquet, en son âme et conscience, a contresigné."

Ainsi, cette personne a été libérée à 16 heures et quelque chose, lorsque les modalités de la levée d'écrou étaient effectuées.

Moi, c'était la réaction du président de la chambre du conseil qui interpellait: "Tu n'as pas confiance en moi?" – "Si, j'ai confiance en toi. Le problème n'est pas là: nous avons preuve sur papier que cette fille a menti. "

C'est comme la fille qui, pour attirer l'attention, va se dire victime dans le métro: elle a été emmenée par quatre bonshommes, elle a été menacée, elle a été amenée dans une station un peu éloignée et, sous la menace d'un couteau, elle a été violée. Or on vérifie la vidéo pas par pas et, finalement, on se rend compte qu'elle attend le métro, qu'elle entre dans le métro et qu'elle est non accompagnée. Finalement, confrontée avec ces images, elle dit: "Oui, au fait, j'ai inventé parce que j'étais rentrée un peu trop tard, etc."

Ce sont des choses... J'y reviendrai parce qu'il y a un élément qui me semble important pour, je dirais, les fausses déclarations.

Psychologisch en psychiatrisch onderzoek van dader en slachtoffer.

Men kan – zo zegt men mij althans, want ik ben geen psychiater, noch psycholoog – nagaan of de verdachte een pedofiele geaardheid heeft. Ook kan nagegaan worden welk het risico is van recidive. Dat lijkt mij heel belangrijk voor de gevaarlijkheidsgraad van die man. Ook kan men een algemeen zicht krijgen op zijn persoonlijkheid.

Ook was het een van mijn gewoontes om het buurt- en moraliteitsonderzoek zo rap mogelijk te laten uitvoeren, om te weten waar die man evolueerde in het sociaal leven en waar hij evolueerde op professioneel vlak.

Ook het onderzoek van het slachtoffer kan interessante elementen opleveren. Ten eerste maakt dit deel uit van het verwerkingsproces, desgevallend, van het slachtoffer. Ten tweede, men kan eventueel ontdekken waarom zij of hij specifiek het slachtoffer is geweest van de feiten. Ten derde, men kan ook meteen al weten welke gevolgen de feiten bij haar of bij hem teweeggebracht hebben.

Dat onderzoek kan tevens interessant zijn om een zicht te krijgen op de familiale dynamiek. Bijvoorbeeld een geval van incest, waarbij een moeder de ogen sluit voor de echtgenoot of de vriend die de feiten pleegt. Twee dagen nadien belt ze naar de onderzoeksrechter met de vraag: kunt u mijne vent niet vrijlaten? U kunt zich niet inbeelden wat dat geeft in de gemeente? Het is een kleine gemeente aan de rand, en iedereen spreekt er schande over. Bovendien is hij de enige kostwinner, en dergelijke meer. Ik zei: maar mevrouw, uw dochter van 16 jaar is tien jaar seksueel misbruikt geweest door uw man; hij bekent dat zelf.

Het probleem dat zich ter zake stelt, heb ik hierboven al uiteengezet. Er zijn nog maar weinig psychiaters en psychologen die wensen te werken voor Justitie, wat tot gevolg heeft dat de verslagen dikwijls heel lang op zich laten wachten. Daarom dring ik daar echt op aan.

Ik kom tot de laatste punten.

De toepassing van de set seksuele agressie. Voor kleine kinderen is het belangrijk dat die door een wetsdokter wordt uitgevoerd. Aanvankelijk bestond het idee om dat voor alle minderjarigen te laten doen. U moet weten dat in Brussel slechts één wetsgeneesheer dit voor het ogenblik uitvoert.

Vroeger waren het twee dames. Een van die dames heeft onze diensten verlaten. Het is een dame die dat doet, omdat het, althans volgens specialisten, meer aangewezen is, zowel voor een mannelijk als voor een vrouwelijk slachtoffer, dat een vrouwelijke wetsgeneesheer dat onderzoek uitvoert. Vandaar dat ervoor geopteerd wordt om dit enkel nog voor kleine kinderen te doen, en zo veel mogelijk overdag. De analyse van een set seksuele agressie duurt vrij lang en is vrij duur.

Dat mag voor mij geen criterium zijn naar het slachtoffer toe.

Hier is er wel een interessant gegeven. Dit is het fingerspitzengefühl van een zeker aantal mensen op ons parket, die sinds jaar en dag met die materie bezig zijn, zonder dat hierover cijfers kunnen worden voorgelegd. Het gevoel bij onze mensen die dossiers behandelen van klachten over seksueel misbruik, is dat misschien een vierde tot een vijfde valse klachten zijn, die elke grondslag missen. Ofwel omdat het slachtoffer de feiten anders interpreteert, bijvoorbeeld een klacht wegens verkrachting omdat het slachtoffer niet tot een orgasme was gekomen. Dat staat letterlijk in de pv's. Ofwel lasterlijk, bijvoorbeeld in een echtscheidingsprocedure. Ofwel uit angst: het veertienjarige meisje dat vlucht met haar vriendje waar ze seksuele betrekkingen mee heeft. Wanneer dit aan het licht komt, dient ze klacht in wegens verkrachting. Ofwel om aandacht te trekken. Ik heb hier het voorbeeld gegeven van het meisje dat zegt dat ze in het metrostation door vier mannen is aangeklampt en in de metro werd gesleurd en die haar in een godvergeten station hebben ontvoerd en verkracht. Wij vragen op dat moment de beelden op en daaruit blijkt dat het meisje alleen op het perron stond op een vrij laat uur, de metro neemt en in een ander station blijkbaar alleen uitstapt. Dan moet dat meisje bekennen dat de klacht vals was.

Dan, en dat is niet minder belangrijk, het slachtofferonthaal, de slachtofferbejegening. U moet weten dat men in de meeste politiezones een agent daartoe speciaal heeft laten opleiden ofwel een sociaal assistent. Ik heb dat in de tijd niet alleen gezien voor feiten van seksueel misbruik maar ik heb dat ook nog meegemaakt bij wedersamenstellingen waarbij iemand werd neergeschoten en waarbij een ander slachtoffer werd gewond.

Die mensen hebben dus een vrij breed palet van tussenkomsten.

Het slachtofferonthaal wordt telkenmale ingelicht

wanneer een dossier in onderzoek wordt gesteld, wanneer wordt overgegaan tot een dagvaarding of een strafbemiddeling, wanneer de magistraat de indruk heeft dat het slachtoffer de procedure niet begrijpt, wanneer het slachtoffer vragen heeft over de teruggave aan het slachtoffer van in beslag genomen kledingsstukken of zelfs wanneer het dossier zonder gevolg werd geklasseerd of ook bij de behandeling ten gronde.

Binnen een info of binnen een gerechtelijk onderzoek is het psychologisch interessant, zelfs op de zitting, dat die persoon ernaast zit. Zelfs bij zware moorddossiers gaat de slachtofferbejegening mee naar de consultatie van het dossier op de raadkamer, wanneer het lijk in stukken gesneden of verbrand werd, kortom wanneer er schokkende beelden zijn.

Mijn ervaring als onderzoeksrechter was ook dat ik binnen de eerste dagen bezoek kreeg, spontaan, van iemand van slachtofferbejegening om te zeggen: wat kunnen wij doen, wat kunnen wij zeggen, wat kunnen wij niet zeggen.

Dat lag natuurlijk iets gevoeliger in onderzoeksdossiers. In onderzoeksdossiers is de baas van de informatie, dat is ook wat wij altijd hebben geponeerd, de onderzoeksrechter.

Het gaat zelfs zo ver dat als er een officieel communiqué door het parket wordt meegedeeld, wij dat eerst aftoetsen met de onderzoeksrechter om af te spreken: dat zeggen wij en dat zeggen wij niet.

In de zaak van de treinramp van Buizingen bijvoorbeeld, om over een onderzoekszaak te spreken, was collega Burm onderzoeksrechter. Wij hebben daar speciaal afgesproken wat wij konden zeggen en wat wij niet konden zeggen. Wij waren op dat ogenblik, en hij vooral, afhankelijk van de expertise. Ik weet dat ik op de tweede of de derde dag vrij uitzonderlijk zelf naar een persconferentie ben gegaan om te zeggen: neem het mij niet kwalijk, maar in overleg met de onderzoeksrechter zullen wij over deze zaak niet meer communiceren tot zolang er iets bijkomends te vertellen is.

Je crois avoir dit le principal, madame! Je vous ai donné un aperçu général des activités de cette maison depuis 2007 et surtout de la communication et du fonctionnement de la section mœurs. J'ai une note beaucoup plus élaborée à ce sujet, mais que je ne vous ai pas fait subir pour essayer de limiter cela au minimum pour le moment.

La **présidente**: Étant donné que nous sommes très intéressés par l'organisation de l'ensemble des parquets, ce que vous ne nous avez pas fait subir maintenant, j'espère que vous nous le transmettez de manière détaillée pour que l'ensemble des commissaires puissent en profiter.

Bruno Bulthé: Je vous transmettrai cette note bien volontiers.

La **présidente**: Nous allons à présent entendre les questions des membres de la commission.

Marie-Christine Marghem (MR): Monsieur le procureur du Roi, en écoutant votre exposé, on se rend compte que depuis des années, notamment sous votre impulsion, puisque vous avez eu l'élégance de dire que le changement de bâtiment était dû à votre prédécesseur, il y a une volonté du parquet de Bruxelles, en dépit des difficultés, de rendre le travail plus efficace au service du justiciable et du citoyen. Dans ce contexte, vous nous dites que selon vous, il y a une personne apte et formée pour accueillir ce type de plaintes. Vous savez qu'elles sont particulières et vous relevez par ailleurs qu'un quart d'entre elles sont mensongères.

Pour les 75 % restants, toutes les plaintes dont je ne sais pas si vous avez cité le chiffre, en matière d'abus sexuels pour l'ensemble du parquet de Bruxelles sur une période donnée ont-elles été introduites directement auprès de votre office par le biais des plaintes auprès du commissariat? Dans ce cas-là, avez-vous l'impression que dans tous les commissariats de votre ressort, les plaintes sont prises en compte avec toute la délicatesse qui convient? Ce n'est pas du tout ce qu'on a entendu, de la bouche d'une intervenante dans une association oeuvrant en Région de Bruxelles-Capitale qui nous expliquait qu'il y avait des difficultés dans l'accueil, qu'il faudrait qu'en raison du caractère particulier de ces affaires, qu'elles soient mises à l'instruction systématiquement et qu'il faudrait des auditions vidéo-filmées systématiques dès qu'il s'agit de victimes mineures.

Bruno Bulthé: C'est une question à laquelle je peux répondre relativement rapidement.

La **présidente**: Nous allons regrouper les questions sous peine de ne pas nous en sortir. De toute façon, on vous interpellera quand vous répondrez, comme on l'a fait avec votre prédécesseur.

Sophie De Wit (N-VA): Mijnheer de procureur, ik dank u voor uw uiteenzetting. Ik heb twee vragen.

De eerste vraag betreft de opleiding die uw magistraten en juristen van de zedensectie aangaande de slachtofferproblematiek krijgen. Kan u wat meer uitleg geven over de diepgang van de opleiding? Is ze kort? Is ze algemeen? Wat is de inhoud van de opleiding? Volgen ze de opleiding, terwijl ze al met de materie bezig zijn of gebeurt ze vooraf?

U hebt bij u in Brussel immers een heel mooi voorbeeld, waaraan andere arrondissementen misschien een voorbeeld kunnen nemen.

U moet maar bekijken in hoeverre u op mijn tweede vraag kan antwoorden. Uw antwoord mag algemeen zijn en hoeft zeker niet in detail te zijn. Het betreft de operatie Kelk.

Wat in de media is verschenen, weten wij allemaal. Wij weten allemaal dat er een ware procedureslag wordt gevoerd. Ik had graag van u vernomen of u het gebruikelijk acht dat artikel 136 van het Wetboek van strafvordering zo snel na het openen van een onderzoek werd gehanteerd. Kent volgens u het hele dossier, in de mate dat u op mijn vraag kan of wil antwoorden natuurlijk, een normaal onderzoeksverloop?

Bruno Bulthé: Une petite remarque au sujet des questions concernant le dossier Calice. Je souhaite dire dès à présent qu'en principe, je n'ai pas à m'appesantir sur des questions quant au fond du dossier.

La **présidente**: On ne vous le demande pas.

Bruno Bulthé: Je suis disposé à parler de la périphérie...

La **présidente**: C'est périphérique cela?

Bruno Bulthé: Mais à ce moment, je demanderai le huis clos.

La **présidente**: Pas de problème. C'est votre choix, monsieur le procureur du Roi. Je propose encore une fois qu'on pose toutes les questions.

Bruno Bulthé: Je le dis maintenant car comme je m'attendais à ce genre de choses, j'ai également regardé ce que je pouvais dire à ce sujet. Je ne vais pas dévoiler la couronne, et de une, mais je souhaiterais, ce concernant, pour éviter tout malentendu, le huis clos.

La **présidente**: Pas de problème, nous l'entendons aussi.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!): Mijnheer de procureur, ik heb slechts een vraag, namelijk de vraag of u als procureur of onderzoeksrechter ooit ervaren hebt dat er druk werd uitgeoefend in een concreet dossier van seksueel misbruik in de kerkelijke sfeer in het algemeen, zowel vanuit de Kerk als vanuit de politiek, de politie of justitie? Hebt u ervaren dat ook politiediensten onder druk stonden, algemeen of heel specifiek wat het dossier Kelk betreft? U kunt daar achter gesloten deuren op antwoorden als het daarover gaat maar misschien kunt u een algemene appreciatie geven.

Carina Van Cauter (Open Vld): Mijnheer de onderzoeksrechter, ik heb twee vragen met betrekking tot het strafrechtelijk beleid aangaande seksueel misbruik. Als ik u goed begrepen heb zegt u dat u de feiten naar kwalificaties rubriceert in drie groepen. Het is in functie van de meest ernstige feiten als ik het zo kan zeggen dat u uw selectie maakt, tenzij ik het verkeerd begrepen heb, met betrekking tot het vervolgingsbeleid.

Als ik naar de cijfers kijk, dan zie ik toch met betrekking tot uw arrondissement 2 350 dossiers zonder gevolg op een totaal van 9 150. Dat is toch aanzienlijk wanneer men weet dat in deze dossiers de feiten bewezen zijn. Men zegt dan wel dat zero tolerance onmogelijk is en u maakt de vergelijking met verkeersinbreuken. Ik wil wel maar als ik dan kijk naar de kwalificaties van de dossiers die zonder gevolg gerangschikt werden, dan vraag ik mij af hoe men pedofilie een dossier kan noemen dat... Hetzelfde geldt voor kinderpornografie. Dat moet u straks eens uitleggen.

Bruno Bulthé: Wij hebben daar ook over gesproken. Er werden dossiers opgehaald.

Carina Van Cauter (Open Vld): Misschien kunt u daarover wat meer toelichting geven. U hebt waarschijnlijk daarstraks de debatten gevolgd. Er zijn parketten waar er blijkbaar een uitgeschreven wijze van werken is. Is dat in Brussel ook zo, ja of neen? U zal dat toelichten.

Mijn tweede vraag betreft de coördinatie. Wij hebben het over het dossier inzake operatie-Kelk.

De onderzoeksrechter is gevat. Er is een embargo op het aanvullen van gegevens in de gegevensbank. De verschillende procureurs des Konings weten niet wat al dan niet in de instructie

is vervat. Er is een federale procureur die met de coördinatie bevoegd is en zich bereid toont te coördineren. De procureur des Konings komt evenwel zelfs niet. Wij weten wie hij bedoelt. Het staat in een verslag van de commissie voor de Justitie.

Mijn vraag is de volgende. Uw voorganger verklaarde dat er overleg moet worden gepleegd. Wat doet u echter met dossiers waarvan u niet weet of zij al dan niet in de saisine van de onderzoeksrechter zijn vervat? Start u een opsporingsonderzoek of laat u ze liggen, zoals de federale procureur ons gezegd heeft?

Renaat Landuyt (sp.a): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de procureur, ik wil mij zeker bij de laatste vraag van mevrouw Van Cauter aansluiten. Voor ons is het immers belangrijk te weten of er een structureel dan wel een feitelijk of een karakterprobleem is.

In ieder geval gaan wij ervan uit dat het onderzoek tegen de katholieke kerk rond schuldig verzuim een belangrijk onderzoek is waarnaar ook op internationaal niveau wordt gekeken. Anderzijds zijn er de vele, individuele dossiers, zoals het dossier-Vangheluwe, dat blijkbaar geblokkeerd zit, omdat men op een of andere manier inzake een efficiënte werkverdeling niet overeenkomt.

Daarom heb ik de hiernavolgende vraag.

Heeft een en ander met de personen te maken of is er een structureel probleem, wat voor ons, de wetgevers, een suggestie is om op een of ander vlak in te grijpen?

Siegfried Bracke (N-VA): Mijnheer de procureur, ik heb maar één vraag. Ik zou met name een beroep willen doen op uw geheugen en uw lange staat van dienst. Deze commissie is er gekomen omdat een aantal dossiers naar boven zijn gekomen via de commissie-Adriaenssens die allemaal teruggaan tot een ver verleden. Het zijn allemaal schrijnende dossiers waarover jarenlang werd gezwegen.

Ik zou van u willen horen dat u even reflecteert over het idee dat inzake seksueel misbruik de tijden zijn veranderd, in die zin dat er minder tolerantie tegenover bestaat. Mogelijk moet u constateren dat de dingen gewoon doorgaan, maar dat de milieus waarin ze plaatsvinden, veranderd zijn. Vroeger, gezien de maatschappelijke context van toen, gebeurde dat binnen internaten en binnen een kerkelijk verband, terwijl het nu misschien verplaatst is naar andere

verbanden. Kunt u uw licht laten schijnen op die shift die er is geweest, als die er al is geweest?

La **présidente**: Vous avez dit vouloir revenir sur les chiffres car vous estimez que ceux donnés par les procureurs généraux ne sont pas tout à fait exacts.

Bruno Bulthé: J'ai dit que certains chiffres m'interpellaient!

La **présidente**: Je vous invite donc à nous donner votre sentiment à ce sujet.

Par ailleurs, avez-vous reçu des dossiers du procureur fédéral depuis la mise en place du téléphone pour les victimes? Depuis lors, apparemment, 103 dossiers auraient déjà été ouverts. La commission Adriaenssens vous a-t-elle directement communiqué certains dossiers?

Je voudrais également vous poser une question que j'ai déjà posée à vos homologues. Ainsi, un protocole ou un accord a été passé entre le Collège des procureurs généraux et la commission mise en place par l'Église. Comment en avez-vous eu connaissance? Vous a-t-on envoyé un courrier puisque les procureurs généraux avaient dit qu'ils informeraient leurs procureurs du Roi. Par ailleurs, j'imagine que vous avez eu l'occasion de lire le texte de cet accord. Qu'en pensez-vous en tant que membre du ministère public, eu égard à la nécessaire indépendance de la justice? En effet, cet aspect nous préoccupe également.

Lorsque vous aurez répondu à ces questions, je vous poserai une question sur l'opération Calice.

Bruno Bulthé: Il s'agit déjà d'une question Calice, madame la présidente!

La **présidente**: Non. C'est un protocole connu de tous qui n'a rien à voir avec l'opération Calice, qui a été signé bien avant.

Bruno Bulthé: Signé?

La **présidente**: Signé sans être signé, mais, en tout cas, accepté.

Bruno Bulthé: Diffusée ou non?

La **présidente**: Diffusé ou non. Je ne peux que relayer les propos tenus par les procureurs généraux, monsieur le procureur du Roi. Nous tentons de retracer le parcours.

Bruno Bulthé: C'est très intéressant.

La **présidente**: Nous en avons terminé avec nos questions. Je vous cède la parole pour y répondre.

Bruno Bulthé: Mme Marghem a évoqué le type de plaintes auprès de la police locale, de la police fédérale. À Bruxelles, nous sommes tout à fait privilégiés, parce que nous disposons, depuis très longtemps, d'une unité spécialisée. M. De Waele est venu vous expliquer cela à suffisance. Les contacts avec le parquet sont excellents. Des conciliabules sont régulièrement tenus entre autres lors de cette catégorisation dont on a parlé tout à l'heure. Ainsi, le chef de section de l'époque avait mis un événement en section 3 et il avait eu une discussion avec Peter De Waele. Le chef de section a remonté l'événement en catégorie 2. Aujourd'hui on va très, très loin dans ces fameuses catégories. Parce que la section est très importante, on a toujours essayé de la maintenir à flot, même aux dépens d'autres sections. Car je suis particulièrement sensible à ce type d'infraction et surtout à la place qu'y prennent les victimes.

En résumé, que se passe-t-il? La police fédérale a son *know-how*, son équipe et certaines de ces personnes sont introduites dans des formations, qui sont aussi bien suivies par des policiers que par des magistrats. Quelqu'un qui s'occupe de la fraude fiscale chez nous, ne traitera en principe jamais ce type de dossier, sauf à la limite si ce dossier arrive le week-end. Il est rare qu'il soit traité du jour au lendemain.

La genèse du dossier Calice, parce que pour moi, il ne s'agit pas d'une opération – et encore c'est un diminutif qui a été attribué; il ne vient pas de moi – a été abordée avec les enquêteurs, les magistrats du parquet responsables, en fonction d'un certain nombre de paramètres: remet-on ou non les dossiers? Qui remet ou non? Faut-il pousser les avantages ou pas? Ce n'est pas de la provocation non plus, etc., etc.

Donc, il y a des formations idoines, suivies en général par des personnes intéressées par la matière sur laquelle elles se sont déjà appesanties. C'est une des choses que l'on a essayé de faire dès le début. Les personnes venant d'autres sections étaient moins intéressées.

Je vous parlerai d'un nouvel arrivant, une ancienne avocate de 58 ans. Je la reçois bien gentiment et même avant qu'elle ne postule, je lui dis qu'elle commencera dans une section

générale. "Pourquoi?" me rétorqua-t-elle. "Je voudrais bien faire cela!" "Parce que la section générale est celle qui reçoit le tout venant. Et quand, dans quelques semaines, tu seras introduite un rôle de garde, pendant les week-ends; je n'ai pas envie que tu importunes le collègue néerlandophone ou francophone parce que tu ignores ce dont il s'agit".

Cette dame a donc fait, six à sept mois, dans une section de base, ce qui a fait rire certains collègues un peu plus jeunes. Toutefois, ils se sont rapidement rendu compte que cette dame avait un tas d'autres qualités en termes d'esprit décisionnel, etc. Quelques mois plus tard, elle a été affectée à la section spécialisée où elle convient parfaitement.

Le magistrat de service qui reçoit un coup de fil la nuit est confronté à un problème. Ou bien, cela provient d'une police locale... Il faut savoir que la police fédérale est, en principe, en charge de ce qu'on appelle l'omission coupable ou les réseaux et que la police locale est plutôt en charge du cas individuel (personne commettant un seul fait, etc.).

Maintenant, je ne suis pas dans tous les commissariats, madame, et vous avez certainement raison de dire qu'il y a à boire et à manger. C'est une des raisons pour lesquelles on vient du fin fond du pays pour voir M. De Waele qui est connu parce que c'est lui qui donne des interviews, bien entendu avec notre accord et avant tout celui de son chef. Depuis 1996, il ne fait quasiment que ça! Cet homme a donc une connaissance du terrain qu'il partage avec des collègues. Je sais que la PJF de Bruxelles a fait son possible pour aller instruire les polices locales. Il a fallu consentir de gros efforts pour cela car, pendant qu'ils font cela, ils ne font pas de PV. On est d'accord? Or, il y a toujours trop peu de monde pour ce type d'infraction, comme pour les autres. C'était la réponse à votre première question.

Marie-Christine Marghem (MR): Par rapport aux PV, on a aussi eu connaissance du fait que, parfois, la personne se présente mais il n'est pas tenu compte de sa plainte (article 29). C'est banal! Cela arrive dans toutes les matières mais que faites-vous dans ce cas-là?

Bruno Bulthé: Cela ne va pas! Cela ne va pas! Et si cela a été porté à notre connaissance, nous tentons d'en tirer les conclusions idoines. On téléphone au chef de corps et, le cas échéant, on écrit ou on demande des comptes à ce monsieur. C'est tout! Parce que ça ne va pas!

Marie-Christine Marghem (MR): Ce n'est pas possible!

Bruno Bulthé: Ce n'est pas possible!

Mevrouw De Wit, ik denk dat ik daarmee ook gedeeltelijk op uw vraag heb geantwoord, wat de opleidingen betreft. Ik kan u ook zeggen dat het mensen zijn, gelet op het delicaat karakter van de zaak, die dat met hart en ziel doen. Het zijn ook mensen die geen zin hebben om iets anders te doen. Wij hebben echt gespecialiseerde secties. Zo zitten er mensen in financiën, die er heel veel zin in hebben om te werken met cijfertjes en faillissementen te onderzoeken. We moeten dat respecteren.

Ik herinner mij dat mijn oud-voorzitter, toen ik begon, zei dat de magistraten polyvalent moesten zijn. Ik zeg dat de maatschappij vandaag dermate geëvolueerd is, zeker sinds 1996. Daarmee antwoord ik ook op een vraag van de heer Bracke. Ik weet nog dat ik in het buitenland zat in 1996 toen de zaak-Dutroux uitkwam. Voor mijn vader, die me daarover telefoneerde, was dat een wereldschok, en voor mij – ik bevond me 1 200 kilometer hier vandaan, in Zuid-Frankrijk – was het dat eveneens. Dat heeft mijns inziens de mentaliteiten, in ieder geval bij ons, grondig gewijzigd. Zoiets kan namelijk niet.

La mise à l'instruction systématique? Non, madame. Je vais vous donner quelques chiffres.

On parle des statistiques pour la période du 1er janvier 2004 au 31 décembre 2009, réalisées à la demande du procureur général et que j'interprète. J'ai été chercheur, je sais lire les chiffres. Je vois avec l'un de mes collaborateurs "la constatation de la réduction du nombre de dossiers encodés sous la rubrique pédophilie s'explique au regard de la méthodologie d'encodage des dossiers qui se réfère aux charges principales figurant sur le PV". Dites-vous bien également que le juge d'instruction est toujours saisi *in rem*. Donc en principe, la qualification qui va se retrouver à la fin de la procédure n'est pas nécessairement la qualification qui se retrouve au début de la procédure.

Si on compare 2004 à 2009, on constate une augmentation significative des dossiers encodés sous les rubriques x,y,z, mais une diminution significative des dossiers encodés sous la rubrique "pédophilie, harcèlements sexuels, incestes et outrages aux mœurs".

Je continue. Il y a 9 150 affaires entrées entre 2004 et 2009 qui ont fait l'objet d'un classement sans suite, ce qui correspond à 63 % des affaires traitées en matière d'abus sexuels. Ce classement sans suite utilise une codification résultant de l'utilisation des tables affinées des motifs de classement sans suite, à la suite de l'entrée en vigueur de la loi Franchimont en 1998. Nous avons donc ce qu'on appelle un tableau – on vous l'a certainement montré – avec les motifs de classement. Dans le temps, on mettait un "sans suite", maintenant, c'est beaucoup plus modulé. Je vais tout à l'heure vous donner quelques exemples.

On remarque que 25 % des classements sans suite le sont pour des motifs d'opportunité, ce qui explique... Les motifs "autres priorités", "disproportionnés" et "troubles de l'ordre social" sont les plus encodés. J'y reviendrai tout à l'heure.

Le 10 juillet 2010, 2 484 affaires ont fait l'objet d'une citation devant le tribunal correctionnel. Sur ces 2 484 affaires, 1 909 ont fait l'objet d'un jugement. Ces jugements ont abouti à 71 % de condamnations. Ce n'est pas évident que si l'on amène quelque chose devant le tribunal, cela découle nécessairement dans une condamnation.

Entre le 1er janvier 2004 et le 31 décembre 2009, on constate que les affaires ayant fait l'objet d'un classement sans suite pour opportunité dans le cadre des dossiers en matière de crimes sexuels ont fait l'objet de moins de classements sans suite que dans les dossiers de droit commun. Dans le cadre des dossiers d'abus sexuels ayant débuté par une instruction pénale, soit 1 551 dossiers pour la période de 2004 à 2009, seuls 140 ont donné lieu à une instruction sur la base de constitution de partie civile, ce qui est inférieur aux autres matières. Et là, cela devient tout à fait intéressant. Parmi les 1 551 affaires, on constate que le pourcentage de non-lieux après constitution de partie civile est de 40,91 % pour ce qui concerne les parties civiles. Par contre, il est de 15,61 % quand les réquisitions viennent directement du parquet. On remarque en outre que le pourcentage de renvois après réquisition du parquet est de 73 %. Donc, on prend les réquisitions... Qu'est-ce qui se passe? On met à l'instruction. Le juge arrête – parce que là il y a une grosse confusion – s'il estime qu'il y a des indices suffisants de culpabilité.

Au moment où le procureur du Roi prend ses réquisitions, la question est de savoir s'il y a des charges suffisantes. Il y a des nuances dans les

mots.

Dus aanwijzingen en bezwaren.

Et le président de la chambre du conseil ne va renvoyer qu'à partir du moment où ces charges sont suffisantes. Et la preuve, on dit, "oui mais c'est la preuve, c'est".. Non, non! En principe, je dis toujours qu'on établit que la personne en question, l'auteur potentiel, est coupable après un jugement coulé en force de chose jugée! Que ce soit en degré d'appel, après cassation ou n'importe quoi.

On remarque que le pourcentage des renvois après réquisition du parquet est de 73,50 % tandis qu'il est de 46,30 % après constitution de partie civile. Cela c'est une mission qui ne m'incombe pas mais c'est une décision qui est prise par le président de la chambre du conseil après avoir entendu les différentes parties à la cause.

Marie-Christine Marghem (MR): Peut-être aussi que les dossiers ont fait l'objet d'une constitution de partie civile parce que justement il y avait un classement sans suite.

Bruno Bulthé: Très certainement. Ici j'ai demandé à ma collègue...

Marie-Christine Marghem (MR): Ce n'est donc pas étonnant.

Bruno Bulthé: Madame, j'ai demandé à ma collègue... J'ai été assez interpellé par le tableau 10 de M. le procureur général.

Tabel 10 van de heer procureur-generaal toont op de volgende pagina het aantal verdachten verbonden aan zaken die sinds 1 januari 2000 zijn binnengekomen.

On parle toujours de la période 2004-2009.

Het gaat om zaken die een opportuniteitsseponering kregen toegewezen.

De tabel toont bijvoorbeeld aan dat binnen het arrondissement Brussel 164 verdachten in het kader van verkrachting een opportuniteitsseponering kregen toegewezen.

Il y avait d'autres chiffres également mais je ne vous cache pas que ceci m'a particulièrement interpellé et on en a discuté, Mme Roggen et moi-même. Je lui ai dit: "Fais-moi plaisir et prends un peu ces 164 dossiers; il ne faut pas tous les relire." Elle en a relu une trentaine. Qu'y a-t-elle

trouvé? Je vais vous donner quelques exemples. Il s'agit d'un dossier de 2009.

Interfamiliaal geweld. Beiden hebben alcoholproblemen, vooral de vrouw. Klacht anale verkrachting op 5 mei 2009. Het slachtoffer, de vrouw, gaat terug naar huis, wil zich niet vrijwillig laten opnemen.

Ce n'est pas un péché; on est bien d'accord!

Verdachte ontkent seksuele betrekking tegen de zin van het slachtoffer. Sinds 6 december 2009, de man drinkt niet meer en ze wonen nog altijd samen.

Le substitut me dit: "Wanverhouding gevolgen van de strafvordering, maatschappelijke verstoring."

Je vais vous donner un autre exemple. C'est un dossier qui date de 2009: Leila couche avec Mustapha, qui veut avoir des rapports sexuels, mais avait picolé. "Na het afnemen, klacht van de vrouw, die zegt dat ze zich niet goed voelt bij de klacht".

Elle va déposer plainte mais, en fait, elle dit qu'elle ne se sent pas tellement bien; elle ne veut pas que l'on parle d'agression sexuelle. "Geeft geen toestemming tot huiszoeking". La victime refuse une autorisation pour effectuer une perquisition. "Wil geen verhoor van Mustapha".

Cinq mois plus tard, ils sont de nouveau en ménage (je ne sais pas quand ils se sont remis en ménage) et il n'y a plus de violence dans le couple et le type ne boit plus.

Ici, le substitut – ce n'est pas moi, mais j'assume – : "disproportionnel". C'est le même motif. Ici, en fait, on n'a pas poursuivi, car on a estimé que l'incidence sociale serait beaucoup trop forte en fonction des faits.

Un autre exemple. Elle m'en a sorti 30: je pourrais tous vous les lire, mais j'en ai sorti quelques-uns, les plus marquants.

Een dossier van 2004 handelde over verkrachting van Antonia door ex-vriend Vinda in haar appartement, waar hij zijn spullen kwam ophalen. Vinda bekent op het ogenblik van het verhoor de feiten. Echter, acht maanden later, ils sont de nouveau un couple.

Je vous rappelle que j'arrêtais un monsieur pour faits incestueux pendant dix ans sur sa fille de seize ans et que deux jours plus tard, j'avais la

maman qui frappait à ma porte pour me demander de le libérer, parce que c'était lui qui gagnait le pain et parce que dans le quartier, on parlait de scandale. Je pourrais vous donner d'autres exemples.

Carina Van Cauter (Open Vld): ...van andere prioriteiten wanneer de kwalificatie pedofilie of kinderpornografie is?

Bruno Bulthé: Ik lees hier de dertig gevallen die collega Roggen er heeft uitgehaald. Andere prioriteiten, die verkrachting van Antonia. Dat was een prioriteit.

Carina Van Cauter (Open Vld): Ja maar ik bedoel de kwalificatie pedofilie – zeer specifiek – en andere prioriteiten en de kwalificatie kinderpornografie en reden van seponering andere prioriteiten.

Bruno Bulthé: Ik overloop mijn lijst mevrouw. Ik heb hier twee leerlingen op toilet op school, mentaal gehandicapt. Ismael is van 1989 en zou zijn rits naar beneden gedaan hebben en Yasmin van 1996 zegt qu'il allait baiser sa mère. Yasmin is beginnen roepen en andere leerlingen zijn tussenbeide gekomen. Verdachte door mentale toestand niet verhoorbaar. Het is geen verkrachting, het is een eventuele aanranding van de eerbaarheid geworden maar geen verkrachting als dusdanig.

Ik overloop het met u, mevrouw. Ik heb hier redelijke termijn, ik heb misdrijven in relationele ... maar ik heb geen specifiek misdrijf... We gaan de zaak duidelijk stellen. Wat ons betreft, in principe als er aanwijzingen zijn dat die daar zijn is dat een van de prioriteiten.

Carina Van Cauter (Open Vld): Pedofilie, kinderpornografie en dan...

Bruno Bulthé: Ik grijp terug naar mijn classificatie in drie categorieën, mevrouw. U zult daarin vaststellen...

Carina Van Cauter (Open Vld): U moet tabel nr. 7 eens bekijken.

Bruno Bulthé: Ik ken de tabel want die komt van bij ons. Ik heb hier... Dat is categorie 1, categorie 2 en categorie 3. Dat is waarover u het hebt. Bezit kinderporno. Dat is categorie 2. Elk dossier wordt apart beoordeeld met het oog op de ernst van de slaagkans.

Ik heb zelf nog iemand aangehouden die

tienduizenden foto's in doosjes bewaarde, met alles erop en eraan. Dat stelde ook geen enkel probleem. Er was zonder aarzelen een onderzoek bevolen door het parket. Het is daarom dat ik kan stellen dat ik in de verschillende categorieën als onderzoeksrechter regelmatig dossiers heb gekregen. De dossiers waren meestal goed gefundeerd en gegrond. Ik heb zelf weinig vrijlatingen bij het verhoor gedaan.

Carina Van Cauter (Open Vld): Indien het gaat over pedofilie, zou er dus in principe moeten worden vervolgd?

Bruno Bulthé: Mevrouw Van Cauter, pedofilie is in principe steeds volledig onderzocht. In principe, indien er reden is tot een onderzoek naar pedofilie, is dat een dossier dat onder categorie 1 valt.

Carina Van Cauter (Open Vld): Nochtans komt in uw cijfertabel voor ...

Bruno Bulthé: Ik had het in de plaats aan een collega moeten vragen. Mijn focus lag op verkrachting. Ik kan mij echter inbeelden dat om dezelfde reden het niet klaar en duidelijk is. Het kindje heeft iets verteld, maar vertelt het niet meer in de aanwezigheid van de man.

Carina Van Cauter (Open Vld): Desgevallend zou de reden van seponering "onvoldoende bewijs" moeten zijn.

Bruno Bulthé: Dat zou inderdaad "onvoldoende bewijs" kunnen zijn.

Carina Van Cauter (Open Vld): De reden kan toch niet zijn dat er andere prioriteiten zijn.

Bruno Bulthé: Ik maak mij over de eerste categorie niet te veel zorgen. Ik zou mij niet te veel zorgen over pedofiliezaken maken.

Carina Van Cauter (Open Vld): Mag ik ter zake nog iets vragen? Hoe worden de slachtoffer of de klagers van de reden van seponering in kennis gesteld? Gebeurt dat nog altijd met een lijst waarop de reden staat aangekruist?

Bruno Bulthé: Neen, neen. De betrokkenen worden ontvangen en ter zake ingelicht.

Carina Van Cauter (Open Vld): Ik kan mij voorstellen dat het minstens zo beledigend is om een schrijven van de procureur des Konings te krijgen met de vermelding dat de klacht wegen pedofilie wordt geseponneerd wegens andere

prioriteiten.

Bruno Bulthé: Ik heb over slachtofferbejegening gesproken. Dat is een belangrijk item bij ons.

Mevrouw Van Cauter, een dergelijke melding staat niet in onze modelbrieven. Dat is niet de bedoeling. De bedoeling is dat de slachtofferbejegenaar de betrokken persoon op een of andere manier ziet en over de zaak spreekt.

Wij hebben aan de slachtofferbejegening echt veel aandacht besteed. Voor mij is ze immers een van de essentiële zaken in dat verband.

Pour ce qui est des auditions vidéo-filmées systématiques, comme je vous l'indiquais dans mon exposé, cela se fait en principe pour les mineurs d'âge et comme on ne peut pas toujours assurer la permanence du psychiatre ou du psychologue pour les raisons que je vous ai expliquées, on envoie le dvd à ces derniers.

La présidente: Vous avez dit que de moins en moins de psychiatres et de psychologues veulent travailler pour la justice à cause de problèmes de paiement. Cela dure depuis des années. Nous avons déjà eu droit à plusieurs questions et interpellations sur ce sujet. Cela crée des problèmes, évidemment: cela contribue à faire traîner les dossiers. Vous dites qu'on envoie le dvd avec l'enregistrement au psychologue ou au psychiatre. Quel est alors le délai moyen de réponse?

Bruno Bulthé: Comme il n'y en a plus beaucoup qui travaillent et qu'il y a pas mal de dossiers, cela prend "un certain temps", comme disait Fernand Reynaud. Cela peut aller jusqu'à un an.

La présidente: Nous comptons faire des recommandations, monsieur le procureur. Si on vous demande des choses précises, c'est pour essayer d'améliorer votre travail au quotidien.

Bruno Bulthé: Je vous dis, d'où l'intérêt pour moi quand je fais arrêter un pédophile ou un père incestueux: l'avocat, c'est bien normal, c'est son travail, essaie de faire libérer cette personne. Pour ma part, j'explique au président qu'à ce jour, j'ignore le degré de dangerosité – ça fait très crimino, vous savez.

La présidente: Attention, je suis criminologue!

Bruno Bulthé: Bon, j'ai travaillé pendant 13 ans dans un centre national de criminologie. Le *dark*

number tout cela m'était assez familier. Pour répondre à la question de M. Bracke, le *dark number* a beaucoup évolué entre la période Dutroux....

La suite, c'est dans le cadre de l'affaire Calice. Votre collaborateur me parle de pressions...

La **présidente**: Cela peut être en dehors, n'importe quand au cours de votre longue carrière; je crois que c'était cela, la question de M. Van Hecke.

Bruno Bulthé: Monsieur Van Hecke, j'ai 63 ans. J'étais connu pour être très indépendant comme juge d'instruction et peut-être trop comme procureur du Roi également, je n'en sais rien. Je vous le dis: parlons tout à l'heure de l'affaire Calice.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!): Mijnheer de procureur, ik ben er zeker van overtuigd dat dat weinig effect zou hebben op u. Maar ik wil gewoon weten of u dat hebt meegemaakt, zonder het feit of het al dan niet gelukt is, want ik ben ervan overtuigd dat het bij u niet lukt.

Bruno Bulthé: Ik herinner mij dat op een zeker ogenblik toen ik een rector van een bepaalde universiteit onder mandaat stelde, men mij kwam opzoeken in een privé-gelegenheid rond 21.00 uur, om mij te zeggen: tiens, ge weet toch, dit-ent-dat mijn beste vriend, we gaan het niet moeilijk maken: morgen om 9 uur op mijn kabinet. Er zijn toen twee of drie mensen gekomen. Voor de rest heb ik er niets meer van gehoord. Dat was, wat mij betreft, van bijkomstig belang. Ik kan er desgevallend nog beter over spreken, want dit maakt deel uit van het openbaar domein. Dat is alles.

L'application de la tolérance zéro est un peu plus difficile. C'est un concept qui est mal perçu. La tolérance zéro, cela veut dire que le petit chien qui fait pipi dans la rue... À une époque, on m'a prêté les mots "zone de tolérance". Aujourd'hui, on les attribue au ministre de l'Intérieur, ce qui m'arrange quelque peu!

Pour ce qui me concerne, non! Mais je me dis qu'à un certain moment, il faut marquer le coup, dans un certain contexte, pour certains types d'infraction. C'est notamment le cas dans les quartiers difficiles. Ce qui peut se passer dans d'autres quartiers n'est pas possible dans ces derniers. On a parlé de justice à deux vitesses. Non, il ne s'agit pas de cela. La situation est différente. Et quand on me demande instamment

de mettre fin à la tolérance zéro, je réponds non. Je ne l'ai d'ailleurs jamais dit. Mais ce que vous pouvez dire, c'est que, dans le meilleur des cas, on a modulé les efforts de police, etc., ainsi que la réponse judiciaire et policière dans une situation donnée. Annoncer l'arrêt de la tolérance zéro, c'est quasiment donner un blanc seing à Monsieur Tout-le-monde pour faire n'importe quoi dans les rues! Ce qui ne va pas.

Je vais vous donner un autre exemple. Quand j'ai été nommé, avec certains de mes collègues, j'ai fait un petit tour des services de police. Je me suis ainsi retrouvé à la police de Bruxelles. À l'époque, il y avait ce que l'on appelait la "grand-messe des Van Reusel". Il y avait deux cents personnes. Tous les responsables étaient présents. À cette occasion, j'ai fait savoir que, pour ce qui me concernait, tout qui s'en prendrait à une personne qui est au service de la société qu'il s'agisse d'un policier, d'un pompier, d'un médecin serait mis à disposition et ferait l'objet d'une demande de mandat d'arrêt. On a connu quelques exceptions car les faits n'étaient pas très clairs, sinon un mandat d'arrêt était automatiquement demandé. Et le juge d'instruction décidait d'arrêter ou non. Mais, pour ce qui nous concerne, le message était clair et net. À un moment, je suis sorti et j'ai rencontré un commissaire que je connaissais bien qui m'a fait savoir que c'était la première fois qu'il entendait de tels propos de la bouche d'un procureur du Roi. Je lui ai répondu que la couleur avait été annoncée dès le départ, et qu'il n'était pas normal qu'un médecin ou un pompier qui aide les gens se fasse, par exemple, tabasser.

Par ailleurs, des magistrats travaillent maintenant avec des arborescences pour éviter d'avoir un jour, une réponse A à une situation B et demain une réponse Y. Auteur connu; auteur inconnu; pour une certaine personne, c'est le troisième fait, donc on met à l'instruction, on poursuit directement, etc. On a cherché à avoir une certaine cohérence dans la gestion de la politique criminelle.

La **présidente**: Vous avez donc des politiques de poursuites particulières et homogènes.

Bruno Bulthé: Nous le tentons, dans la section générale, qui est l'entonnoir général. Tous les policiers qui, en principe, téléphonent pour du droit commun sont dirigés vers cette permanence. Si cette section générale est là, on a des arborescences très concrètes en disant c'est cela ou cela. Ce n'est pas l'ordinateur! On a encore toujours le loisir et le collègue a encore toujours loisir d'apprécier la situation concrète.

La **présidente**: Heureusement!

Bruno Bulthé: Je me dis que les préoccupations et le plan zonal de sécurité du bourgmestre de Gooik ne sont pas forcément ceux de Bruxelles. Je peux m'imaginer que le bourgmestre Thielemans a des problèmes avec des arrachages de sacs; sur la grand place de Gooik, c'est moins fréquent! Il faut donc moduler cette politique. C'est ce que nous avons d'ailleurs fait. Ai-je répondu à votre question?

Pour répondre à une question lancée par notre collègue Berkvens, nous avons eu, dans l'affaire Vangheluwe, des réunions de coordination avec le procureur fédéral, dont une encore la semaine dernière. Je parle de la périphérie du dossier. Il faut savoir que dès l'abord, il avait été entendu, pour le traitement du dossier-mère à Bruxelles, que le juge d'instruction s'occupait de "het eventueel schuldig verzuim en eventuele meerdaadse samenhang". Par contre, pour ce qui était des faits individuels, cela pouvait, dans la mesure du possible, retourner dans les arrondissements des faits, ce qui a déjà été le cas pour un certain nombre de dossiers.

Pour ce qui concerne le procureur fédéral, il nous a transmis – c'est ce que ma collègue m'a gentiment transmis tout à l'heure - huit dossiers dont l'un avait été saisi chez M. Adriaenssens. Nous nous attendons – sans dévoiler la couronne – à être fixés sur ce dossier qui, outre des appels, des procédures en récusation, des cassations, etc., a connu pas mal de méandres. J'en parlerai d'ailleurs de manière un peu plus approfondie ultérieurement. Je ne vous cache pas que, pour ce qui nous concerne, ce dossier nous a été transmis par le juge d'instruction le 3 ou le 4 juillet et, le 5 juillet, il était transmis au procureur général. Ce dossier s'est retrouvé dans notre office, chez le titulaire du dossier, le 15 ou le 16 septembre et est reparti deux jours plus tard pour les procédures en récusation.

En fait, c'est ce que Johan Delmulle nous dit également: nous attendons en fait une conclusion définitive concernant l'ensemble des problèmes de procédure, ce qui, pour moi, pose problème. En effet, je ne m'y retrouve pas avec mes victimes, je ne vous le cache pas.

Les délais de cassation courent toujours. Il y a huit dossiers à l'information qui ont été ouverts chez nous. Donc ils ont été transmis par le procureur fédéral qui estimait que c'était de notre compétence. Il nous en a transmis huit au moins

qui n'avaient rien à voir, ou peut-être quatre, qui n'avaient rien à voir avec les dossiers de base, où les dossiers d'information sont en cours.

La **présidente**: C'est huit plus quatre? Ou quatre parmi les huit?

Bruno Bulthé: Oui, huit plus quatre. Je vais vous expliquer tout à l'heure.

Peut-être encore une chose concernant cette coordination.

Il faut savoir que le procureur fédéral a été en charge, d'où son initiative du 29 octobre et de jeudi dernier. Cela explique qu'on a dû aller prendre le Code pénal parce qu'il est plus familiarisé avec cette matière que nous, les procureurs de base. Et comme il dit très gentiment en néerlandais:

Ik kan overruled worden door mijn twee procureurs generaals, de bevoegde procureurs generaals, die van Gent en die van Brussel. Als zij een andere beslissing nemen. De federale procureur kan overruled worden door de procureurs-generaal van de twee betrokken ressorten.

Carina Van Cauter (Open Vld): Die een tegenstrijdige beslissing kunnen nemen?

Bruno Bulthé: In principe, zoals collega Berkvens uitlegt, is er nog een coördinatievergadering betreffende een specifiek dossier waarbij de federale procureur waarschijnlijk de procureurs-generaal zal uitnodigen om deel te nemen en eens te luisteren.

Carina Van Cauter (Open Vld): Stel dat de twee procureurs-generaal het niet eens zijn, wat gebeurt dan?

Bruno Bulthé: Dat is hun probleem.

Carina Van Cauter (Open Vld): Dat is een probleem?

La **présidente**: C'est leur problème! Mais c'est aussi le problème du suivi de l'ensemble des dossiers et le souci des victimes.

Bruno Bulthé: Madame, nous sommes complètement d'accord et j'ai, à suffisance, expliqué que mon souci primordial, ce sont les victimes! Aussi, je ne comprendrais pas que l'on ne parvienne pas à trouver une solution. C'est mon avis personnel, mais je ne me mets pas à la

place d'autres personnes.

La **présidente**: Non! Je ne vous demande pas du tout de vous mettre à la place des procureurs généraux. Ils sont venus s'expliquer sauf qu'ils ont omis de parler de cette procédure. Dès lors, comment se fait-il que, s'ils peuvent prendre une décision...

Bruno Bulthé: C'est Johan Delmulle que je crois sur parole!

La **présidente**: Oui! Donc, si les procureurs généraux peuvent à un moment donné se mettre d'accord quant au suivi de tous ces dossiers, malgré la procédure actuelle difficile, qui a lieu par rapport à toutes les procédures de réquisition, pourquoi ne l'ont-ils pas pris plus tôt? Il y a des victimes derrière chaque dossier!

Bruno Bulthé: Il faut le leur demander, madame!

La **présidente**: Oui, c'est exact!

Nous savions que cette procédure allait prendre du temps, que les délais sont longs. Ensuite, on nous dit qu'il y a peut-être une possibilité de concertation. Je me dis que les procureurs généraux ont aussi le souci des victimes. Dès lors, on peut s'interroger sur la raison pour laquelle il n'y a toujours pas de solution pour ces dossiers où les victimes attendent une réaction légitime d'ailleurs du ministère public et du parquet. Mais vous ne détenez pas la réponse! Et nous avons omis de poser cette question aux procureurs généraux parce que nous ignorions qu'ils pouvaient le faire!

Bruno Bulthé: On me pose la question des protocoles, madame. Je voudrais en parler à huis clos.

La **présidente**: C'est votre droit! Je pose cette question à chacun!

Bruno Bulthé: Il n'y a pas de grand mystère. Je parcours les questions.

La **présidente**: Ce qu'on peut encore dire en dehors du huis clos, je vous laisse le dire puis nous ferons un huis clos avant d'entendre – et je m'excuse auprès de lui pour son attente – le procureur Willaert.

Bruno Bulthé: Je ne sais pas s'il y a encore d'autres questions.

La **présidente**: Est-ce que chaque parlementaire

a obtenu les réponses à ses questions générales?

Bruno Bulthé: Je vais essayer d'être le plus bref possible, je vous le promets.

La **présidente**: Vous savez que cette commission prend le temps car c'est indispensable.

Bruno Bulthé: C'est ce qu'on m'a dit.

La **présidente**: Je demanderai aussi que chacun prenne ses vêtements et débranche toutes ces petites lampes rouges et vertes qui nous inquiètent en huis clos.

La réunion publique de commission est levée à 19.55 heures.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 19.55 uur.